

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
nedejska izdaja
celoletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
10.000 p. peti vrsta
mali oglas po 150
in 20.000 p. veliki
oglas nad 40 mm v širini
po 3.000 p. veliki
oglas po 3.000 p. v
uredniškim delu
vrednosti po 10 Din
p. pr. v. em. g.
naročnik plača
iz dneva + zbiranje
razen ponedelika in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, delanki
plačani po prejemu. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Ljubljana
Račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Redukcija ministrstev

Leta in leta se že napoveduje pri nas redukcija ministrstev in ni bilo skoraj vlade, ki v svoji deklaraciji ne bi obljubila znižanja števila ministrstev, dejansko pa je vedno ostalo le pri napovedih in od vseh številnih obljub smo doživeli le likvidacijo vedno bolj brez-pomembnega ministrstva za izenačenje zakonov. Toda število ministrstev je treba zmanjšati, našo upravo je treba na novem temelju urediti in zato je vsa javnost pozdravila z iskrenim veseljem vest, da je v programu sedanja vlada tudi zakon o centralni upravi, ki bo znatno znižal število ministrstev. Ker pa je sedanja vlada v resnici vlada dela, ki se ne boji tudi temeljitih reform, zato je javnost prepričana, da bo sedaj redukcija ministrstev tudi dejansko izvršena in da ne bo več oslalo le pri obljubah.

Je pa tudi res že skrajna potreba, da doživimo redukcijo ministrstev.

Komaj 12 milijonov prebivalcev šteje država, preživljamo težko gospodarsko krizo. Ko nam na vseh koncih in krajih primanjkuje denarja, pred vsem svetom pa se šopirimo s številom ministrstev, kakor ga nimajo niti neprimerno močnejše in bogatejše države in ki je celo za velesile luksuz. Naravno, da od tega samo trpi ugled države, ker nam taka hipertrofija ministrstev nujno prinese glas slabih gospodarstev, ki zapravljajo denar. Baš sedaj pa nam je potrebno, da bomo veljali pred tujino kot dobri in štedljivi gospodarji, ker je prišlo vse naše gospodarstvo v tako težko stisko, da se brez tujega posojila ne more izkupati. Denar pa se posoja le dobremu gospodarju in zato moramo gledati z vsemi silami, da si tak sloves pridobimo in da dokažemo tujemu svetu, da znamo in hočemo tudi mi varčevati in da so časi zapravljanja denarja minili enkrat za vselej.

Tak dokaz pa bomo podali, kadar bomo pričeli z varčevanjem na vrhu. Tam spodaj, kjer zaslužijo ljudje komaj tisoč dinarjev mesečno, ni mogoče nič pristucati. Se manj pa je mogoče doseči kaj pozitivnega s tem, če se reducirajo ljudje, ki so potem brez vsake službe in katerih redukcija pomeni samo povečanje armade brezposelnih. Z varčevanjem treba pričeti zgoraj, ker potem bo javnost videla, da se misli z redukcijo resno in da se bo ta izvršila le po stvarni potrebi.

Nad vse nujno pa je, da dobi javnost to prepričanje, ker so dosedaj pomenile skoraj vse redukcije le strankarsko obračunavanje z nameščenci, ki v kateremkoli oziru niso uga-jali vladajoči stranki. Sama izguba so bile te redukcije in zato naj se nehajo za vselej. Dokaz, da so se take redukcije nehale, pa bo znižanje števila ministrstev in zato je to znižanje, če izvršiti čim prej.

In sicer temeljito, da bo držalo za nekaj časa. Kaj nam je potrebno posebno gozdarsko in posebno poljedelsko ministrstvo? Zakaj ne bi moglo že notranje ministrstvo skrbeti tudi za razvoj narodnega zdravja? In če je mogla velika Avstrija shajati z enim ministrstvom za uk in bogočastje, zakaj bi morali mi imeti posebno prosvečno in posebno versko ministrstvo? In če je v Avstriji trgovinski minister lahko opravljal tudi poštni, zakaj bi morali mi imeti za poštno posebno ministrstvo? In agrarna reforma? Ali ta ne spada v delokrog poljedelskega ministra? Zakaj ne bi združili ministrstvo za javna dela z oddelkom ministrstva za ruče, ko pa je povsod na svetu taka zrušitev v rabi. Najmanj sedem ministrstev imamo absolutno preveč in z njih redukcijo ne bi niti najmanj trpelo nobeno delo, pač pa bi dosegli mnogo več jasnosti in vsem poslovanju. Zakaj preveliko število ministrstev povečuje samo število kompetenčnih sporov in hipertrofija ministrstev se more veseliti le birokratizem, dočim ima od nje gospodarstvo samo škodo.

Sedanja vlada je že storila eno dobro dejanje, da je spravila celo vrsto ministrstev pod eno streho in da je napravila konec onemu zapravljanju denarja, ko so bila ministrstva nastanjena v dragih privatnih hišah, dočim so v državnih zgradbah stanovali nekateri ljudje skoraj zaslonj. Sedaj, ko je velik del ministrstev že pod eno streho, je tudi že podana tehnična možnost za redukcijo ministrstev in zato naj vlada stori čim prej tudi zadnji korak in nas z zakonom o centralni upravi reši prevelikega števila ministrstev.

Bo to korak, ki bo dvignil naš ugled v tujini in ki ga bo doma pozdravila vsa javnost. Sedanja vlada pa si bo s tem še bolj utrdila svoje simpatije, ker bo dokazala, da je znala rešiti pravilno stvar, ki so jo vse prejšnje sicer obljubovale, a je ne izvedle.

Sedanje stanje je samo prehodno

Za vladno politiko merodajne le izjave kralja

Zagreb, 2. febr. (Tel. Slov.) »Narodna politika« prinaša iz Beograda razgovor svojega dopisnika z uglednim politikom, ki mu je izjavil: »Za nas so merodajne kraljeve izjave v manifestu in napram »Matinovem« ter »Reuterjevu« dopisniku. Vse druge izjave, ki so se podale s katerekoli strani, veljajo samo toliko za označitev političnega položaja, v kolikor se strinjajo s temi dokumenti. Iz kraljeve izjave ne-

dvomno sledi, da se parlamentarizem ne namerava uničiti, marveč da se bo zopet vzpostavil. Čas vzpostavitve se ni in se ni mogel označiti. Gotovo je, da se bo parlamentarizem obnovil in da je sedanje stanje smatrati samo kot prehodno. Seveda je drugo vprašanje, kakšno obliko bo imel ta parlament in na podlagi kakšnega volivnega zakona se bo osnoval.

Za pospešitev izvoza naše pšenice

Izvozniki zadovoljni z ukrepi železniškega ministra

Belgrad, 2. febr. (Tel. Slov.) Pšenična žetev je bila, lahko rečemo v l. 1928. po vojni najbolj bogata, ne samo pri nas, ampak po celotnem svetu. V prvih treh mesecih izvozne sezone se je od te žetve izvozilo 15.000 vagonov. Ostalo je še za izvoz 35.000 vagonov. Naš izvoz je šel do zdaj največ v Avstrijo, Češkoslovaško in Italijo. Letos pa se mora v teh državah naš izvoz boriti z veliko konkurenco Amerike, Rumunije, pa tudi Madjarske in Bolgarije. V želji, da bi se izvoz velike količine naše pšenice čimbolj olajšal, so imeli v prometnem ministrstvu gospodarski krogi konferenco, ki ji je predsedoval minister dr. Korosec. O konferenci se je izdal ta-le komunikat:

»1. II. se je vršila v prometnem ministrstvu pod predsedstvom prometnega ministra konferenca, ki so se je udeležili poleg finančnega ministra, kmetijskega ministra in guvernerja Narodne banke Bajloni tudi dele-

gati gospodarskih krogov. Na konferenci se je obravnavalo vprašanje znižanja tarife za izvoz pšenice in moke. Prometni minister je obljubil, da bo pomagal gospodarskim krogom in odobril posebne izvozne tarife za gotove relacije. Znižanje voznih postavk te tarife bi znašalo 25 odstot. običajne tarife. Veljala bi za izvoz pšenice in moke. Prometni minister je obljubil, da bo odobril mlinom reekspedicijske tarife za izvoz. Znižanje tarife rečni plovbi za izvoz žita po vodi bo prometno ministrstvo odobrilo v slučaju, ako bi dobilo od finančnega ministra potreben kredit.

Guverner Narodne banke Bajloni je po konferenci izjavil to-le: »Sestali smo se, da bi uredili vsa tista vprašanja, ki se nanašajo na izvoz pšenice in moke. Naleteli smo na veliko postrežljivost. Priprani smo, da se bo vsem našim zahtevam ugodilo. Vtis te konference je dober.«

Povsod hud mraz

Belgrad, 2. febr. (Tel. Slov.) V celi državi je vladal danes silen mraz. V Beogradu je bilo —18 stopinj Celzija. Sava je popolnoma zamrznila. Ljudje so se po njej sprehajali iz enega brega na drugega.

Zagreb, 2. febr. (Tel. Slov.) Ves dan je bila silna burja, tako da je silno ovirala promet po mestu. Sicer pa je bilo življenje v Zagrebu zelo mrtvo radi praznika. Trgovine so bile zaprte. Popoldanski listi »Hrvat«, »Riječ«, »Obzor«, »Opoldanske Novosti« niso izšli, pač pa je izšla »Narodna Politika«.

Silen mraz je tudi v Bolgariji. Ponekod je bilo —20 do —25 stopinj Celzija. Še huji je mraz v Rumuniji. V Bukarešti je bilo —27 stopinj, kar pomeni za Bukarešto neobičajno nizko temperaturo.

Zakon o vrhovnem zakonodajnem svetu

Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o vrhovnem zakonodajnem svetu in komisiji strokovnjakov pri ministrstvu pravde. Zakon ima 4 člene, ki določajo:

Kot posvetovalni organ predsednika ministrskega sveta se ustanavlja pri justičnem ministrstvu vrhovni zakonodajni svet z nalogo, da s strokovne in pravne strani pregleda in oceni vse načrte za nov, uredb in pravilnikov z zakonsko močjo, ki bodo izdelani v posameznih ministrstvih. Zato bodo vsa ministrstva pošiljala izdelane načrte predsedniku ministrskega sveta, ki jih bo izročil vrhovnemu zakonodajnemu svetu v oceno.

Člane vrhovnega zakonodajnega sveta imenuje na predlog justičnega ministra predsednik ministrskega sveta. Ta tudi imenuje predsednika vrhovnega zakonodajnega sveta, enega od članov pa za svojega stalnega referenta.

Pravilnik o organizaciji dela vrhovnega sveta ima izdelati justični minister v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta.

Po čl. 2. more justični minister za izdava-vo načrtov, za nov, uredb in pravilnikov po potrebi imenovati posebno komisijo strokovnjakov, ki bo delala po njegovih navodilih.

V čl. 3 se določajo za člane vrhovnega zakonodajnega sveta in člane strokovnih komisij posebne nagrade, ki jih določi justični minister.

Čl. 4 določa, da stopi zakon v veljavo z objavo v »Službenih Novinah«.

Kamniški vlak običal v snegu

Vlak, ki odhaja ob 16.04 iz Kamnika je po poročilih, ki so dospela v Ljubljano, običal na progi med postajama Homec in Jalsce. Sodi se, da je silni vihar, ki je razsajal včeraj, zanesel na progo take množine snega, da vlak ni mogel preko njega. Istotako tudi vlak, ki odhaja iz Kamnika ob 18.25, ni mogel v Ljubljano. Vihar je polomil tudi mnogo brzovrskih drogov, tako da ljubljanski glavni kolodvor ves večer ni imel zveze niti z najbližjimi postajami ob kamniški progi in seveda tudi ne točnih poročil, kako in zakaj je prišlo do te prometne ovire. Tudi večerni vlak iz Ljubljane ni odšel v Kamnik.

Naš izvoz decembra 1928

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) Naš izvoz v decembru 1928 je znašal tele vsote: Koruze se je izvozilo v vrednosti 2.495.000 Din, fižola za 3.418.000 Din, sadja za 4.421.000 Din, suhih sliv za 18.329.000 Din, hmelja 14.321.000 Din, goveje živine za 29.935.000 Din, svinj za 44.798.000 Din, drobnice za 16.063.000 Din, svežega mesa za 46.605.000 Din, jajec za 20.085.000 Din, drv za kurjavo za 12.991.000 Din, stavbenega lesa za 92.270.000 Din, bakra za 53.100.000 Din. Skupno z raznimi manjšimi vsotami znaša ves izvoz 528.685.000 Din.

Jugoslov.-francosko prijateljstvo

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) Iz Pariza poročajo: Ob podpisu jugoslovansko-francoske trgovinske pogodbe je francoski trgovinski minister priredil na čast jugoslovanskemu trgovinskemu ministru večerjo, na katero so bili med drugimi povabljeni maršal Franchet d'Esperay, poslanik Spalajkovič in senator Louis Maron. Francoski trgovinski minister je v napitnici nazdravil jugoslovanskemu kralju Aleksandru ter naštel skupne koristi trgovinske pogodbe. Zelel je napredovanje gospodarskih zvez obeh prijateljskih in zavezniških držav. V enakem smislu je odzdravil jugoslovanski trgovinski minister.

Nove telefonske zveze z Italijo

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) Poštni minister je v sporazumu z italijanskimi oblastmi uvedel, da bi ugodil lesni trgovini, tele nove telefonske proge: Dravograd-Reka, Meža-Reka, Središče-Trst, Z Reko se govori preko Sušaka, s Trstom preko Ljubljane. Promet se je otvoril včeraj. Taka za trinitutni razgovor znaša 2.25 zlatih frankov.

Likvidacija bivše Narodne skupščine

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) Predsednik vlade Pera Zivkovič je izdal glede narodne skupščine ta-le odlok: »V zvezi z ministrsko naredbo od 17. jan., s katero sem odredil komisijo za likvidacijo računskih poslov in drugih zadev narodne skupščine, odrejam na podlagi poročila te komisije, da se honorarni nameščenci bivše narodne skupščine odpuste iz službe z enomesečnim odpovednim rokom. Ostalim nameščenim naročam, da si morajo v februarju preskrbeti drugo službo. Tisti, ki jih bo komisija določila, da še nadalje opravljajo službo, morajo brezpogojno ostati v sedanjih službah.«

Naše delo za ohranitev miru

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) »Revue des Balkans« objavlja v januarski številki članek našega pariškega poslanika Spalajkoviča o aktivnosti jugoslovanske diplomacije v l. 1928. Spalajkovič podčrtava njena stalna prizadevanja za ohranitev in vzpostavitev miru na Balkanu in državah okoli Evrope. Naštevajo trgovinske pogodbe, ki jih je Jugoslavija sklenila z več državami, da bi se omogočevale in pospeševale med njimi gospodarske zveze.

Hudo kaznovan častnikar

Beograd, 2. febr. (Tel. Slov.) 18. decembra lanskega leta je bil obsodjen častnikar Miodrag Savkovič, urednik »Jedinstva«, radi žalitve bivšega ministra zunanjih zadev Momića Ninčiča na enajst mesecev zapora in 37.000 Din globe. Savkovič s to obsodbo ni bil zadovoljen in se je pritožil. Predlagal je, da se zasluišijo kot priče vsi tisti, ki jih je predlagal. Apelacijsko sodišče pa je vzklc zavrnilo in kazen celo zvišalo na 32 mesecev, globo pa je znižalo na 17.000 Din.

Komisar Osiječka - dr. Hengl

Vel. župan Hanžekovič je imenoval za osiješkega župana dr. Veloslava Hengla. Nova občina a uprava obstoji iz 40 članov, od katerih je bilo 33 v prejšnjem občinskem odboru. Sedem članov je na novo imenovanih in sicer 6 mesto dosedanjih delavskih (komunističnih) zastopnikov, katerih mandati so bili razveljavljeni, sedmi pa mesto dr. Hengla. Dr. Hengl bo prihodnji teden zaprisežen.

Belgrajske vesti

Ljubljanski oblasti se je odobril kredit 1 in pol milijona dinarjev iz gradbenega fonda. Zastopnika Hrvatskega Sokola Vladko Križ in Hinko Nagler sta prispela v Beograd. Obiskala sta ministra Drinkoviča. Nato ju je sprejel predsednik vlade Zivkovič. Zvečer sta bila v avdijenci pri kralju.

Trgovinska pogodba s Poljsko. V ponedeljek se bo vršila v trgovinsko-političnem oddelku zunanjega ministrstva konferenca s poljskimi zastopniki glede trgovinske pogodbe. Obravnavala se bodo dopolnila in spremembe k trgovinski pogodbi s Poljsko iz leta 1922.

Osrednji odbor za posredovanje dela je podal tale pregled o brezposelnosti za december: Prijavilo se je 13.303 moških in 1111 ženskih brezposelnih. Delo je dobilo 2120 moških in 322 ženskih. 5733 je našlo delo samo. Po teh podatkih je brezposelnih 6239.

Stanje denarnih zavodov v naši državi. V naši državi je 727 denarnih zavodov. Skupni kapital znaša 2.765.852.000 Din. Rezerve Din 675.000.000. Hranilne vloge 7.687.000.000 Din. Tekoči računi in reeskompi 4.818.000.000 Din.

Profesor Ivan Dolence, honorarni stenograf narodne skupščine, je razrešen svoje službe z enomesečnim odpovednim rokom.

Stanje vojvode Stepanoviča se je nekoliko zboljšalo. Petek je dobro prebil. Temperatura je nekoliko nad normalo. Bilje je dobro. Tek se je zboljšal.

Poštna hranilnica bo lečes obrestovala po 4 odstotke. Manjše vloge do 50.000 Din na eno knjižico pa po 5 odstotkov, ako so naložene že najmanj tri mesece.

Najlepša Jugoslovanka gđna Mat'ovič je odpotovala na tekmo lepotic v Pariz. Na kolodvor jo je spremlilo številno mešanstvo, ki ji je želelo vso srečo pri izbiri najlepše Evropejke.

Pred občinskimi volitvami v Bolgariji

RAZPADANJE ZEMLJORADNIŠKIH STRANK

Sofija, koncem januarja.

10. februarja se bodo vršile v Bolgariji občinske volitve, pri katerih bodo izvoljeni občinski odbori za tri leta. Tudi te volitve bodo kakor nedavno volitve v ukrajne zastope merjenje moči vladnega bloka in opozicije, ki se vsled svoje slabosti trudi, da nastopi enotno. Pogajanja v tem so uspela in 18. januarja se je po dolgih pogajanjih posrečilo vsistati skupno fronto zemljoradnikov, najmočnejše opozicijske skupine, ki ima v sobranju 46 poslancev, z radikalni, socialnimi demokrati in obrtniki. Ta blok vodi pogajanja še z ostalimi opozicijskimi skupinami. V Sofiji se pogajajo še z liberali in demokrati in bodo tudi pogajanja uspešna. V prestolnici bodo šle vse opozicijske stranke skupno v volivno berbo. V Varni bosta dve; za eno bo glasoval največji del zemljoradnikov z demokracijo in liberalci, za drugo levičarsko orijentirani zemljoradniki z delavskimi organizacijami. Sličejo je tudi v drugih večjih mestih in občinah.

Vladni blok gleda na to koncentriranje opozicije z različnim razpoloženjem, dasiravno se mu še sedaj ni niti najmanj bati za prevladujoč položaj. Kljub temu se iz vladnih vrst množijo zahteve, na naj se volitve odložijo do maja meseca. Pred tem pa naj bi sobranje izglasovalo nov zakon o občinah, s katerim bi se povečalo število občinskih odborov v Sofiji in drugih mestih.

Uspeh združene opozicije je predvsem odvisen od razmer med zemljoradniki, ki so s svojimi 46 poslanci edini resnejši nasprotnik, s katerim mra vlada računati. Zemljoradniki so danes razdeljeni na tri skupine: na skupino »Vrabčec«, na tomoviste in dragijevece. Zdi pa se, da se je v poslednjem času proces razhajanja v tej stranki zopet pojavil. V najmočnejši skupini »Vrabčec« se pčlatoma pričnati iz »realizirati dve skupini: levičarji in desnčarji. Nasprotje med obema je javno izbruhnilo, ko je bil nedavno za večno izstranke izključen bivši bolgarski generalistmus Zekov, ki je šele pred letom dni demonstrativno stopil v stranko. Levica obtožuje desnico in njenega voditelja Markova, da je bila neprevidna, ko je Zekova sprefela v stranko, češ da je on vstopil po sprazumu s predsednikom vlade Ljapčevim, da izzove razkol v stranki. Desnica na čelu z Markovim, ki se je še nedavno zelo približal Ljapčevu, si je po izključitvi Zekova osvojila tudi tajništvo stranke in Marko, ki ima na svoji strani tudi večino poslancev, že na lastno pest sličeal za 24. februarja konces stranke, da tudi od najvišjega foruma stranke dobi sankcijo za zmagov njenih izvršilnih organizacijah. Proti Markovu je odločno nastopilo staro vodstvo stranke na čelu z Muravjevim, Gičevim in Jordanovom, ki hočejo Markova izključiti iz stranke. Med poslanci imajo zelo malo pristašev. Govori se, da je večina volivcev na njihovi strani.

Vprašanje trajne orienacije bolgarske zemljoradniške stranke postaja aktualno. Zato njihov organ »Znamec« piše, da je za zemljoradnike oziroma njihovo najmočnejšo skupino nastopil odločen trenutok. Mra se odločiti ali za demokracijo in zmeren napredek in priznanje sedanjega stanja ali pa za zvezo s »rajnimi levičarskimi elementi. Srednje potli ni.

340.000 Din ukradenih v R. plovbi

Blagajnik in tri sluge aretirani.

Belgrad, 2. febr. (Tel. »Slov.«) V ravnateljstvu Rečne plovbe je bilo iz blagajne ukradenih 340.000 Din. Blagajnika, ki se nahaja v podzemlju na zelo varnem mestu, ni bila niti najmanj načeta, iz česar bi se dalo sklepati, da je bilo vanjo vpleteno nasilno. Odprta je bila z običajnimi blagajniškimi ključi ali pa s ponarejenimi, ki so bili popolnoma enaki praviim blagajniškim ključem. Policija je napravila natančno preiskavo in ugotovila, da so prstni odtisi popolnoma sveži. Zelezje na oknih je bilo popolnoma nedotaknjeno. Prav tako niso štirje nočni čuvaji, ki varujejo hišo, opazili prav ničesar sumljivega. Te okoliščnosti so dale policijskim preiskovalnim organom povod, da so iskali krivce tam, kjer jih je spričo teh znakov treba iskati: to je v banki sami. Povsem nemogoče se zdi, da bi tatovi vdrli od zunaj. Zato je policija aretirala sedem oseb, med njimi blagajnika, ki je »tatvino odkril«, in tri sluge, ter jih osumila tatvine.

Blagajnik občine Badnjevac aretiran

Belgrad, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Vladni komisar, ki je bil poslan v Badnjevac, da bi pregledal občinsko blagajno, je ugotovil razne nepravilnosti. Zato so blagajnika Dušana Zivkovića aretirali. Zivković je bil obenem tudi blagajnik tamkrišnje Kmetijske zadruge. Ker je tudi ta radi aretacije sumila v Zivkovićevo pravilno poslovanje, je dala pregledati knjige, ki tudi niso bile v redu. To dvojje je dalo povod, da so tudi trgovci, ki so imeli opravka z občino in z Kmetijsko zadruzo, dali pregledati listine, ki so jih prejeli od Zivkovića. Ugotovilo se je, da je bila ponarejena menica za 40.000 Din. Zivković se je izgovarjal, da ne zna pisati in da so ga na ta način ogoljufali.

Rimsko vprašanje se rešuje

Rim, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Pogajanja za rešitev rimskega vprašanja so napredovala v zadnjem času, kakor se zdi, velik korak naprej. Papež se je baje razgovarjal danes tri ure z Gasparijem, Bergontinijem, ter advokatom Pacelijem. Pacelli je bil prej pri Mussoliniju, s katerim se je dolgo razgovarjal. Imel je razgovore tudi z justičnim ministrom Ro-

com. Prihod pariškega kardinala Dubbisa v Rim se tudi spravlja v zvezo z rimskim vprašanjem.

Pariz, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor izve »Echo de Paris« iz Rima, se sme pričakovati podpis pogodbe med sveto stolico ter italijansko vlado v najkrajšem času.

Vesoljni koncil l. 1930?

Rim, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Papež je dal naročilo, začeti zopet s študijem o onih stvarih, ki so bile na dnevnem redu na koncilu leta 1870, ki je bil radi nemško-francoske vojne ter zavzetja Rima po Italijanih prekinjen. To se smatra v Vatikanu kot predpriprava novega koncila v l. 1920, na katerega bi prišlo baje 3000 kardinalov, patriarhov, nadškofov,

škofov in prelatoz iz celega sveta v Rim, da bi končali delo vatikanskega koncila, ki je bil leta 1870. prekinjen. Prvi, ki je mislil na nadaljevanje koncila, je bil papež Benedikt XV. Po njem se je lotil tega vprašanja papež XI., ki si je dal napraviti od nadškofa v Atenah msgr. Petita seznam razprav vatikanskega koncila.

Trocki nasiloma izgnan

Kemal mu dovoli bivanje v Turčiji

London, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Po vesteh iz Moskve je slavil Kemal paša kot pogoj, da sme Trocki bivati na turškem ozemlju, če bo stanoval na ruskem poslanstvu ter smel izhajati le v spremstvu enega zastopnika ruskega konzulata ter enega turškega policista. Sicer ne more prevzeti nobene garancije za njegovo varnost.

Berlin, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Listi levih

Romunski parlament na delu

Romunski parlament, ki se je sestel 15. jan., dela s polno paro in šele sedaj se vidi, pred kakimi nalogami stoji nova vlada. Da bi se mogle izpeljati dalekosežne reforme, ki jih je obljubljala in objavila vlada g. Mania, so potrebne mnoge milijarde. Ker pa doma ni denarja, je vprašanje, kako bodo izpadla pogajanja za inozemsko posojilo, glavni problem današnje romunske politike.

Senat je te dni razpravljal o novi organizaciji trgovskih in obrtnih komor. Debatja je bila zanimiva že zato, ker je v senatu opozicija številnejša kot v parlamentu. Tu je predvsem številna skupina liberalnih senatorjev, ki so jih v senat poslale gospodarske organizacije. Opozicija napada novi zakon o organizaciji trgovskih zbornic radi tega, ker vidi v njem omejitve dosežanje avtonomije zbornic. Glavni principi novega zakona so: razširitev delokroga posameznih zbornic na več oblasti, dčim je sedaj vsaka od 72 oblasti, kolikor jih Romunija ima, imela svojo zbornico. V zbornicah mora trgovski oddelek biti strogo ločen od industrijskega, proti čemur se istočasno borijo liberalni senatorji.

Besaraska skupina vladnih poslancev je ustanovila svoj poseben klub, ki je po cstri in dolgotrajni debati sklenil, da bo začel z energično borbo proti agrarni reformi in proti načinu dodeljevanja zemlje v Besarabiji, kjer vlada deli zemljo romunskim doseljencem na škodo domačega večinoma slovanskega prebivalstva.

Zanimivo je, da so tudi poslanci, ki so v civilni srednješolski profesorski, ustanovili svoj klub. Ta klub, ki ima 45 članov, je izdelal program, po katerem bo delal v prvi vrsti na tem,

da se reorganizira prosvetno ministrstvo in da se dosednji prosvetni zakoni temeljito izpremenijo.

Poslanci-zdravniki so sklicali sejo, na kateri so razpravljali o predlogih zdravstvenega ministrstva. Veliko pozornost posvečajo poslanci predvsem vprašanju reorganizacije orozništva. Romunsko orožništvo se mora dvigniti na nivo civilnih državnih uradnikov, disciplina pa mora biti vojaška. Orožništvo bo odslej spadalo pod pravosodno ministrstvo.

Javnost pa se najbolj zanima za gospodarske probleme. Draginja je ravno v januarju zelo narasla in je Romunija danes morda v Evropi država, kjer vlada največja draginja. Če se primerja predvojno stanje z današnjim, so cene vsem predmetom približno 35krat večje, dčim so plače in dneine daleko manjše. Ker draginja vedno raste, zahtevajo širke plasti prebivalstva, da mora parlament čimprej izglasovati zakon o zaščiti stanovanjskih najemnikov in se pozivajo pri tem na obljube kmetske stranke, dokler je bila v opoziciji.

V vrstah maleštevilne opozicije se nadaljuje proces razpadanja. Posebno se to dogaja v stranki bivšega predsednika vlade generala Avareaca. Ta stranka, ki je imela 300 poslancev, ko je bila na vladi, je pri zadnjih volitvah združena s stranko profesorja Jorge samo dva mandata. Neprestano prihajajo vesti, da iz nje izstopajo še oni pristaši, ki so ji doslej ostali zvesti. Večja skupina pod vodstvom nekaterih bivših ministrov se je ravno zadnje čase pridružila liberalom.

Albanci ugrabili devojko - orožniki jo rešili

Belgrad, 2. febr. (Tel. »Slov.«) V Dračevu blizu Skoplja je pet oboroženih Albancev ugrabilo 15 letno deklico, hčerko nekega kmeta v Orešanu. Rop se je izvršil v času, ko je bil oče na domači veselici pri svojih prijateljih. Hčerka Ijubica je hotela povabiti tudi mater na to pčjedino. Na potu domov pa so nanjo iz zasede planili Albanci, ki so doma v vasi Studenčan. Z revolverjem so jo ustražovali, jo preoblekli v Turkinjo ter jo odnesli v Studenčan. Ko je orožništvo zvedelo za ta rop deklice, so šli skupno z zastopniki javnih oblasti v Studenčan, kjer se je Ijubica nahajala. Našli so jo v harem u poleg drugih Turkinj. Prihod orožnikov je ugrabitelje (etimače) iznenađil. Takoj so se udali. Zapri so jih v občinski zapor. Okrog se je zbralo ogromno število domačinov, ki so hoteli ugrabitelje kamenjati in peklati, tako so bili ogerčeni. Vendar pa so orožniki to preprečili.

Proces proti bivšim ravnateljem

Proces proti bivšima bančnima ravnateljema. V ponedeljek se prične doslej največji proces proti bivšima ravnateljema Angleške banke Pulišimoviču in Daskaloviču, ki sta obtožena, da sta z nedovoljenimi špekulacijami oškodovala banko za dva milijona dinarjev.

Dunajska borza

Dunaj. Don. sav. j-dr. 87,9, Wiener Bankverein 25,20, Bodeneredit 100,30, Creditanstalt 59, Ecomptges. 23,50, Zivno 141,50, Union 64, Juno 6,75, Slavex 12,40, Mundus 191,75, Alpine 41,35, Trboveljska 58,40, Leykam 9,30, Rima Murany 117,75.

Dinar netira: na Dunaju (deviza) 12,487, (vaut) 12,55, v Londonu 276,20, v Newyorku 175,42, v Pragi 59,35.

Smučarska tekma za prvenstvo Slovenije

Kranjska gora, 2. febr.

Današnja tekma za prvenstvo Slovenije se je pričela ob 9 dopoldne. Vseh tekmovalcev je bilo 21. Teren je bil zelo ugoden. Končen rezultat še ni gotov, ker se bo tekma jutri nadaljevala na skakalnici. Za izid te tekme vlada posebno veliko zanimanje.

Današnje tekme so potečle v popolnem redu in ni bilo nobene nesreče. Jutri se tekma nadaljuje ob 11 dopoldne.

Sankaske tekme za prvenstvo Bohinja

Boh. Bistrica, 2. febr.

Danes so se tukaj vršile pod pokroviteljstvom JZSS sankaske tekme, ki jih je priredilo Prometno društvo za Bohinj ter so po prizadevanju tukajšnjih faktorjev prav lepo izpadle. Tehnično vodstvo teh tekem je ob tej priliki pokazalo, da zna tudi čez noč pričarati najidealnejšo proggo, kar so soglasno in s priznanjem ugotovili vsi tekmovalci. Prejšnji dan je bila namreč tekmovalna progga vsed suhega snega-pršica zelo neugodna za tekmovalnja, ter je bila večnja po njej sila pčasna. Pod vodstvom načelnika izvršnega odbora, g. Mencingerja, pa so proggo zvečer očistili s smrekovimi vejami in jo potem polili še z vodo.

Kljub najnižji letični temperaturi (zjutraj je dosegla v Boh. Bistrici -24 stopinj Celzija), so bili prijavljeni tekmovalci točno ob 9 na startu in se je tekma popolnoma po programu izvedla. Prav zanimivo je bilo pogledati tekmovalce, ki so prihajali vsled mraza in velike brzine na cilj z docela oledenelimi obrvmi in vsi rdeči v lice.

Tekmovalo se je v treh skupinah. V prvi skupini so tekmovali seniorji, t. j. oni, ki so že kdaj pri sličnih tekmah odnesli prva mesta; teh tekmovalcev je bilo 10. V drugi skupini pa so tekmovali juniorji, t. j. začetniki, skupaj 6. Dvosedežno je tekmovalo 14 parov. Damska tekma je odpadla, ker ni bilo zadosti prijav. — V glavnem so tekmovali člani društev: SK Bohinj, SK Kranj, TK Skala, Jesenice, SK Ilirija iz Ljubljane.

Tekmovalci prve skupine so tekmovali na 3800 m, ter so mrcali tako proggo prevoziti dvakrat. Druga in tretja skupina je tekmovala le na 1900 metrov.

Zanimivo je ugotoviti, da so prva tri mesta prve skupine, kakor prva tri mesta vseh treh skupin odnesli bratje Čop iz Jesenic.

Prvak Bohinja

v sankanju za leto 1929 je torej

Joža Čop, TK Skala, Jesenice,

ki je proggo 3800 m prevozil v točno 7 minutah.

Ostali rezultati so sledeči:

I. skupina (3800 m):

1. Joža Čop, TK Skala, Jesenice 7 min;
2. Franc Čop, TK Skala, Jesenice, 7 min. 7 sekund;
3. Albin Čop, TK Skala, Jesenice, 7 min. 10 sekund.

II. skupina (1900 m):

1. Karel Čop, TK Skala, Jesenice, 3 min., 31 sekund;
2. Tčne Prestercl, SK Bohinj, 3 min., 43 sek.
3. Jože Vončina, SK Bohinj, 4 min. 14 sek.

Dvosedežno (1900 m):

1. par: Jože in Miha Čop, TK Skala, Jesenice, 3 min. 27 sek.;
2. par: Franjo Gajšek in France Čop, TK Skala, Jesenice, 3 min. 34 sek.;
3. par: Albin in Karel Čop, TK Skala, Jesenice, 3 min. 42 sek.

Tekme so bile ob 11.15 že končane.

Vsi navedeni tekmovalci bodo dobili od Prometnega društva za Bohinj in priznanje svojega uspešnega spornega udeleževanja lepe umetniške diplome, ki jih je napravil tukajšnji domačin, akad. slikar Val. Hodnik.

Kljub temu, da se sankaske sport šele razvija, je bilo vseeno dosti radovednežev na cilju ter so tako domačini kakor drugi gledalci pokazali veliko zanimanje za to panogo sporta. Vsed tega se je Prometno društvo za Bohinj odločilo, da priredi na isti proggi čez 14 dni, to je 17. februarja prvenstvene tekme za Slovenijo v sankanju. Tozadevno bo prosilo društvo JZSS za privolitev in odobrenje, ker doslej takšna tekma ni predvidena v že določenem programu zimsko-sporinih prireditiv v tej seziji. Podrobnosti bodo seveda še objavljene v listih, Sodeč po navdušenju, s katerim so odšli današnji tekmovalci s cilja, je pa pričakovati za omenjeno tekmo velikega, goovo rekordnega odziva.

Jutri, 3. februarja se vrši tukaj mladinska tekma v sankanju. Prijavljenih je okrog 40 mladih sportnikov, samih domačinov. F.S.

Drobne vesti

London, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Kaker poroča »Daily Mail«, je ostal papeški nunci v Madridu Tedeschi pri večerjenjem atentatu popolnoma nepoškodovan.

Srbski prevojni dolgovi v Haagu. Iz Haaga poročajo, da se bo v mesecu maju pred mednarodnim razsodiščem ponovno obravnaval spor o francosko-srbskih prevojnih dolgovih.

Bolgarja dementira iz Pariza poročajo, da je bolgarsko poslanstvo izjavilo, da je popolnoma neutemeljeno poročilo iz Nemčije, češ da je Bolgarska sklenila nekako pogodbo z Italijo proti Jugoslaviji.

Revščina v Ljubljani

O revščini v Ljubljani se je že mnogo pisalo in mnogo govorilo, vendar pa javnost dosedaj še ni dobila prave slike o obsegu in grozi velike revščine, ki vlada v Ljubljani. Skušali smo zbrati nekaj podatkov o tem pri osebah, ki vidijo in poznajo ljubljansko bedo ter jih objavljamo tu; naj javnost spozna, kako bedno živi in životari velik del ljubljanskega prebivalstva. Obenem pa hočemo tudi podati približno sliko tega, koliko je dosedaj poskrbljeno za ublažitev te bede.

Na mestnem socialnem uradu

Urad, ki skrbi po možnosti za omiljenje revščine v Ljubljani, je stisnjen v ozke sobice v drugem nadstropju magistratnega poslopja. Tu voli posle, pregleduje in nadzoruje težko borbo z bedo ravnatelj

g. Viktor Ciuha

Prošnji častnikarja za pojasnilo o vsej socialni akciji mestne občine je g. Ciuha rade volje ustregel. Izjavil je v razgovoru:

»O celotni organizaciji socialnega skrbstva mestne občine je izdelal referat že tak načelnik občinskega socialnega oddelka g. Miha Krek in je njegovo poročilo vaš list že priobčil. Morda pa bi vas zanimalo podrobneje.

Oni, ki dobivajo stalno podporo

Revežev, ki stanujejo v svojih lastnih stanovanjih in dobivajo od nas stalne podpore za preživljanje, je precej; še več pa bi jih bilo, če bi mogli ustreči vsem prošnjam za podporo. Odraslih oseb podpiramo 760, mladoletnih pa okrog 400. To število ni nikdar enako, temveč se vedno spreminja in od leta do leta narašča. Mladoletnim osebam dajemo po stopnji potrebe po 30, 50 ali 80 Din mesečne podpore, stari pa po 50, 75 ali 100 Din. Do novega leta so razdeljevali to podporo tako zvanim očetje revnih, od novega leta dalje pa jim pošiljamo denar po čerkovnem uradu. Izredne podpore prejemajo stranke ali osebo ali pa jim tudi pošljemo po čerkovnem uradu.

Podpore nakazujemo na ustmene ali pismene prošnje, vendar pa se vedno prepričamo, če je prošnja tudi res potrebna.

Dostikrat se pripeti, da se nam zdi bolj potrebno, da nakazemo mesto v denarju, podporo z obklo, obutvijo, da plačamo sami neposredno komu stanovanje ali pa hrano v Ljudski kuhinji.

Podpiramo tudi nekaj revnih

dijakov

Kakim 23 do 26 plačujemo sedaj v »Domovini« hrano. Poleg tega pa imamo, kakor veste, v Japljevi ulici zavetišče za onemogle. Toda o tem vam bo več povedal gospod Lojze Sedej.

»Kaj pa so v splošnem ti podpirani reveži?«

»Večinoma so vsi Ljubljančani z domovinsko pravico v našem mestu. Med ženskami so v prvi vrsti oslabele stare služkinje in postrežnice, dalje vdove obrtniških in industrijskih delavcev, pa tudi mojstrov. Moški so večinoma oslabele nekdanji hlapci, onemogli delavci, rokodelski pomočniki, sem ter tja kak obubošan ljubljanski obrtnik in drugi.

Podpiramo ljudi, ki so garali po trideset in več let ter jih je delo popolnoma izčrpalo. To so

kronski upokojenci

Nikdar se tem ljudem v življenju niti sanjalo ni, da bodo morali nekoč beračiti na magistratu za podporo, temveč so bili prepričani, da bodo mogli živeti v miru na stara leta s prisluzeno pokojnino. Kako pa naj sedaj žive taki reveži z mesečno pokojnino 25 do 100 Din? Prosim vas, zapišite, da magistrat podpira izredno visoko število upokojenih

tobačnih delavk in železniških upokojencev

Če je res, kar čitam v časopisih, da je minister dr. Korošec izboljšal položaj kronskih upokojencev južne železnice, kot čitam v »Slovenec«, potem je tem ljudem napravil znatno uslugo, nič manj pa nam, kajti mogli bomo naše podpore dati drugim, ki so jih tudi potrebni, pa jih ne dobivajo.

Berači

Ljudje, ki jih podpiramo mi, niso berači. Beračijo navadno v Ljubljani le tisti, ki izrabljajo radodarnost ljudi in priberane denar največkrat zapijejo. Poleg teh pa beračijo navadno še ljudje iz okoliških občin, za katere ni nikjer poskrbljeno.

Ljudje, ki uživajo naše podpore, so skoro brez izjeme revnejši od beračev, toda po večini skrivajo vsi svojo revščino. Pač pa beračijo sem ter tja revni

otroci

ki jih starši slijo v to, priberane denar pa uporabljajo sami.

Med mladoletniki, ki jih podpiramo, so v veliki večini otroci bolehnih delavcev, vdov brez pokojnine in otroci družin brez dohodkov.

Pretrsljivi zgledi

Tam nekje na Glincah živi revna vdova S. Otrok je sedem, vsi so majhni in vedno lačni, mati pa pod živim Bogom nima nikogar, ki bi ji kaj pomagal in tudi sama ne zasluži ničesar. Kako izgleda stanovanje te družine, kaksi so otroci, kako njihovo zdravje, si morete sami misliti. Mi pomagamo, kolikor moremo, toda naša podpora je kaplja v to morje revščine.

Pri Šmarju na Dolenjskem živi vdova ljubljanskega mešetarja S. Družina je pristojna v Ljubljano in jo podpiramo, seveda preveč ne zmoremo. Vdova ima 10 otrok, trije od teh se preživljajo sedaj nekako sami, ostalo pa je še sedem lačnih ključnikov. Revščina v tej družini je nepopisna.

Enak slučaj je na Gradu, kjer stanuje v vlažni kleti vdova D. s štirimi otroci.

Grozno trpi in strada na primer družina P. V mali sobici v baraki na klavnici je stisnjenih 11 ljudi, zglednih in prezebljenih.

Ob priliki si oglejte naselbino »Mali dom«. To so barake nekdanje milarne v Spodnji Šiški. Tu je en sam kup revščine. Oglejte si to naselbino in dobili boste pravo sliko vse bede, ki vlada v Ljubljani.

Enako je v barakah na klavnici, na Ledini, v barakah na Prulah in na Friškovec. Tam hirajo že otroci, na njihovih obrazih se ne zrcali brezskrbnost in mladost, temveč trpljenje, stradanje in životarenje iz dneva v dan.

Nekaj števil

»Gospod ravnatelj, koliko pa povprečno dajete letno podpor?«

»Morem vam postreči s številkami iz proračuna. Skromne so sicer, pa evo:

Za redne podpore starim osebam smo imeli lani določenih 900.000 Din, porabili smo skoraj vse. Izrednih podpor v gotovinah ali v naturalijah smo dali za okrog 200.000 Din, za obklo in obutev smo izdali 60.000 Din, za oskrbo bolnikov 20.000 Din; hiralski stroški so znašali 274.000 Din. Redne podpore mladoletnim so znašale v gotovini 310.000 Din, za hrano smo izdali 60.000 Din, za obklo in obutev 80.000 Din, za šolske potrebščine in razne druge podpore smo dali 60.000 Din.

Mestno zavetišče

v Japljevi ulici nas je veljalo 1.000.000 Din samo za notranjo upravo, drugi stroški pa so še posebej znašali okrog pol milijona dinarjev.

Dnevna zavetišča za mladino

imamo štiri: pri Sv. Florijanu, na Prulah, na Taboru in v Spodnji Šiški. V teh zavetiščih je povprečno okrog 200 otrok, 60 pa jih je zunaj na hrani. Veljajo nas letno okrog 200.000 Din.

Skrbstvo dojenčkov in mater

v otroškem zavodu v bolnišnici, ki ga vodi dr. Pir, nas velja 40.000 Din. Podpora

brezposelnim

damo skupno okrog 300.000 Din letno.

Novi proračun za letošnje leto mislimo nekoliko zvišati, če bo šlo. Predvsem smo dobili 150.000 Din

rejnine za otroke

zunaj na deželi. Sirtam padlih na Zaloški cesti na dan 24. aprila 1921 dajemo skupno 10.000 Din podpore letno. Teh sirot je sedaj še sedem in dobivajo po 100 Din mesečne podpore. Nove bi bile v našem proračunu postavke za

generalno poklicno varuštvo

v znesku 50.000 Din. To varuštvo se šele ustanavlja. Nameravamo namreč določiti dve osebi, ki bi poklicno prevzeli varuštvo nad sirotami. Za

poklicno izbiri

nameravamo postaviti v proračun znesek 10.000 Din.

Počitniške kolonije

nas veljajo letno 80.000 Din. Za podpore

karitativnim društvom

smo namenili znesek 170.000 Din.

Če nam bo občinski svet ali komisariat dovolil zvišanje proračuna, je seveda vprašanje. Morda bo v najboljšem slučaju ostal proračun za naš urad enak lanskemu. Ko je občinski svet redno deloval, se je tudi delo v našem uradu ugodno razvijalo. Gospodje iz bivšega socialnega oddelka občinskega sveta z g. Miho Krekom na čelu imajo pri tem mnogo zaslug. Zelo zelo pa se bojim, da nas bodo sedaj pristrigali.

Organizacija socialnega urada

»Kako je organiziran mestni socialni urad?«

Ravnatelj g. Viktor Ciuha:

»Temu uradu, kakor veste, načelujem jaz. G. Lojze Sedej ima skrb za mladino in za zavetišče za onemogle, g. Rudolf Juvan vodi delavski oddelki in izplačuje podpore brezposelnim, o katerih vodi nekako statistiko; g. Franc Dolinar ima splošno pisarno, pomagata pa nam dve uradnici, gospa Ryžkova in gospodična Jerebova. Našemu uradu je dodeljena tudi bolniška blagajna mestnih delavcev. Vodi jo g. Ivan Zirkelbach.«

Podpiranci v zavodih

»Gospod ravnatelj, govorili ste o hiraleh in o skrbi za mladino. Prosim vas za podrobnosti!«

»Hiralec, to je starih in neozdravljivih bolnikov imamo tudi nekaj. Za 28 plačujemo preskrbo v hiralnici sv. Jožefa, za 16 v Mengšu, 7 neozdravljivih bolnikov je v Jožefišču. Za te plačujemo dnevno po 15 Din.

Mladostni oskrbovanec na Rakovniku so štirje, v Marijanišču jih je 7, nekaj jih je v Lichtenurnovem zavodu, kakih osem je v oblastnem dežjem domu, rejencev na deželi je 18—20. So to ali sirote ali pa nezakonski otroci, za katere matere ali ne morejo ali pa nočejo skrbeti. Pri mladostni oskrbi nam manjka kontrole. Pričeli smo že s pogajanji z oblastnim odborom, da prepusti svoje usmiljenke tudi za kontrolo naše občine.«

Rejenci

»Kaj pa z rejenci? Ali ni ta način otroške preskrbe nekoliko nesodoben?«

Uradnik, ki se je pustil končno omehčati, se je trepetaje udal bankirjevim prošnjam, prevzel njegov listek, odšel in ker se ni upal iti v palačo, se je napotil k petrograjskemu guvernerju. Le-ta je mislil, da je policijski ravnatelj znorel; rekel mu je, naj gre z njim in naj ga čaka v palači, sam pa je nemudoma hitel k vladarici. Ko je bil pripuščten k carici, ji je razložil dejansko stanje.

Ko je Katarina slišala to prigodbo, je viknila:

»Za Božjo voljo! Strahotno! Resnično, Reljev je prišel ob pamet. Grof, idite, tecite in zapoveste temu brezumnežu, naj takoj oprosti mojega ubogega bankirja nore groze in ga naj na mestu izpusti na svobodo.«

Nakrat je izbruhnila carica v smeh.

»Rešila sem uganko,« je viknila. »Moj najljubši pes, katerega sem imenovala Suderland, je baš poginil; ukazala sem Reljevu, da ga naj da nagatiti, in ko se je obotavljal, sem se ujezila nanj misleč, da je vsled neumnosti nečimurnosti odklonil takšno naročilo, češ da je pod njegovo častjo.«

Anatole France:

Mali morski volkovi

To so mali mornarji, ti pravi mali morski volkovi. Le pogledajte jih: svoje čepice imajo potisnjene do vratu, da jim veter, ki jim piha od morja in je ves poln drobnega dežja, katerega povzročajo lomeči se valovi, ne ugliši ušes s svojim strašnim jadrkanjem. Da ne more mrz in vlaga do njih, nosijo obleke iz debele volne. Njihove mornarske bluze in njihove zakrpane hlače so nosili že njihovi starejši bratje. Njih

Ravnatelj Ciuha: »Razumem vašo bojazen. Res da so rejnice skoro brez kontrole, ali nekoliko se le zanesemo nanje. So to stare, nam dobro znane ženske, ki ravnajo z otroci v splošnem lepo in jih pametno vzgajajo. Navadno plačujemo za otroke po 300 Din mesečno, za bolj odrasle nekaj več, za manjše pa manj. Če dobimo usmiljenke za kontrolo, se bo položaj teh otrok nemara izboljšal. Sicer pa rejencem ne gre nikoli dobro in jim tudi ob najostrejši kontroli ne bo šlo. Rejna mati ni nikoli prava mati.«

Zavetišče za onemogle

»Ali zavetišče za onemogle zadostuje za ljubljanske potrebe?«

»Gospod častnikar, oprostite, toda naj vas ne preseneti: sedanje zavetišče za onemogle, ta pomorna palača v Japljevi ulici, je za sedanje potrebe skrajno premalenkostna.«

Od tu dalje je prisostvoval razgovoru tudi gospod Sedej, nadzornik zavetišča. Dejal je:

»Nad sto prošelj sem že sprejel za sprejem v zavetišče in vsi ti služaji — so nujni! V zavetišču pa ni prostora. Ni ga! Pomagamo si na ta način, da nekaterim najbolj potrebnim vsaj za silo preskrbimo stanovanje, ki ga plača mestna občina. Če pa prosilec že ima stanovanje, mu plačamo hrano v Ljudski kuhinji. V našem zavetišču za onemogle ni prostora in le če kdo umre, tedaj se postelja izprazni in na njegovo mesto pride drug.«

Kako se izplača socialna skrb

»S kakim čustvom navadno sprejemajo vsi ti ljudje skrb mestne občine?«

Ravnatelj Ciuha:

»Moram reči, da so ljudje večinoma hvaležni. Najbolj tisti, ki znajo podpore pravilno uporabiti. Nehvaležni so le tisti, ki podpore zapijejo. Če izledimo zlorabe, ne damo več onemu, ki jih je zagrešil. Zabajljanja je potem pri teh še več.

Pri podporah mladoletnim opazimo ponavadi, da matere, ki te podpore zanje prejemajo, res pravilno uporabijo za prehrano in vzgojo otrok in da pametno vsestnemu moštru v uk in postanejo iz njih prav dostojni, delavni ljudje.

»Kaj pa z rejenci?«

»Glede rejencev dosedaj še ni bilo pritožb, da bi se pokvarili. Ko dorastejo, jih damo h kakemu vsestnemu moštru v uk in postanejo iz njih prav dostojni, delavni ljudje.

Otroci, ki jih podpiramo, v splošnem ne rasto v kriminalne tipe. Če opazimo pri kom to »supanje«, ga damo na Rakovnik, včasih v Marijanišče, to pa le v slučajih absolutne možnosti poboljšanja. Če pa vse skupaj ne pomaga, potem mora pa pač v državno vzgajališče.«

G. ravnatelj Ciuha malo pomisli, nakar nadaljuje:

»Da, kdor pride v Marijanišče, je rešen za družbo. Enako salezijanci, tudi ti imajo globok pedagoški čut. Toda hudo onim, ki morajo v državno vzgajališče. Tam vzgajajo... tam vzgajajo... (Naš poročevalec: »Pazniki!«)

Po premoru nadaljuje g. ravnatelj:

»Da, strašno je! Manjka nam mestni dežji dom. Dnevna zavetišča ne odgovarjajo ne higien-sko, ne vzgojno. Socialna oskrba za stare osebe je premajhna. Gospoda Krek in dr. Bohinjec sta se trudila. Sedaj je občinski svet razpuščen in ves napredek socialnega skrbstva je ustavljen. Mi smo uradniki, nismo gospodarji, mi izvršujemo, ne moremo pa dajati inicijative. Potrebna,

nujno potreba je poostrežen socialne tendence mestne občine!«

G. Sedej pritrjuje: »Moramo povečati socialno skrb javnosti za žrtve bede. Poostrežiti vso socialno tendenco! Beda vlada v Ljubljani v masah!«

Spomini grofa Philippe de Ségur:

Čudna pomota

Zelo bogat tujec, po imenu Suderland, je bil dvorni bankir v Petrogradu in je užival dovolj veliko naklonjenost carice Katarine II.

Nekoga jutra se mu je sporočilo, da je njegova hiša obkolenjena od vojakov in da z njim želi govoriti policijski ravnatelj.

Vstopil je častnik Reljev, policijski ravnatelj, s potrjim obrazom.

»Gospod Suderland,« je rekel, »resnično žal mi je, da moram izvršiti od dražestne vladarice dani ukaz, čigar strogost me straši in me užalošča. Ne vem radi kakšnega prestopka ali zločina ste vzbudili v tej meri jezo Njenega veličanstva.«

»Jaz, gospod!« je odgovoril bankir, »jaz sam še manj vem kot Vi; še bolj se čudim kakor Vi. Toda končno, kakšen je ta ukaz?«

»Gospod,« je odgovoril častnik, »resnično nimam poguma, ga Vam sporočiti!«

»Eh, kaj! Mari sem izgubil zaupanje carično?«

»Če bi bilo le to, me ne bi videli tako pobitega. Zaupanje se more vrniti, mesto se lahko zopet pridobi.«

»No dobro, mari me hočejo nazaj poslati v mojo domovino?«

»To bi bilo neprijetno, toda z Vašim bogastvom se človek povsod počuti dobro.«

»Ah! Moj Bog,« je viknil Suderland, tresoč se, »ali je govor o tem, da me izženejo v Šibirijo?«

Katarina II. je zasedla ruski prestol leta 1762, potem ko je s trona pahnula svojega soproga, Petra III. Umrla je leta 1796.

»Zal ne! Od tam se človek lahko vrne.«

»Mari me vržejo v ječo?«

»Ko bi bilo le to, od tam človek pride ven.«

»Milost Božja! Ali me hočejo pretepsti s knuto?«

»Ta kazen je strašna, toda ne usmrti vedno.«

»Eh, kaj!« je zaihtel bankir, »moje življenje je torej v nevarnosti? Carica, ki je vendar tako dobra, tako milostljiva in ki mi je še pred dvema dnevi govorila tako mило, ona naj bi hotela... Toda tega ne morem verjeti. Ah! Usmilite se, končajte; smrt bo manj kruta kakor to neznošno pričakovanje.«

»No dobro, dragi moj,« je rekel častnik z jadikujčim glasm, »dražestna moja vladarica mi je zaukazala, da naj Vas dam nagatiti.«

»Nagatiti me!« je zastokal Suderland in srepro pogledal policijskega ravnatelja; »toda ali ste Vi izgubili pamet ali pa ni carica obdržala svoje; končno Vi ne bi bili sprejeli sličnega ukaza, ne da bi občutili njegovo okrutnost in prenapetost.«

»Joj, prijatelj ubogi; storil sem, česar se mi navadno ne upamo poskusiti: pokazal sem svoje presenečenje in svojo bolesto; poizkušal sem tvegati ponižne ugovore, toda moja vzvišena vladarica mi je velela, naj odidem in naj takoj izvršim ukaz, katerega mi je dala in pristavila je te besede, ki še vedno zvene v mojem ušesu: »Pojdite in ne pozabite, da je Vaša dolžnost, da izpolnite brez ugovora naročila, katera Vam blagovolim poveriti.«

Nemogoče bi bilo opisati začudenje, jezo in obup ubogega bankirja. Prosil je in retil policijskega ravnatelja in dolgo časa zaman silil vanj, naj mu vendar dovolji pisati carici pisemce, da izprosi njeno usmiljenje.

oblačila so bila urezana iz starih očetovih oblek. Tudi njihova duša je iz istega blaga kot duša njihovega očeta: priprosta je, pogumna in potrpežljiva. Odkar so prišli na svet, vedno so imeli veliko in naivno srce. Kdo jim je dal takšnega? Po Bogu in po njihovih starih je bil to ocean. Ocean vliva mornarjem pogum s tem, da jim nudi nevarnosti. Trd dobrotnik je to.

Glej, zakaj nosijo naši mornarčki v svojih otroških srcih čustva pogumnih starih mož! Naslonjeni na ograjo iz kolov gledajo v daljavo. Ne vidijo le modre črte, tiste ki zaznamuje rahlo mejo morja in neba. Morje ne zabava njihove oči s svojimi finimi menjajočimi se barvami in nebo tudi ne s svojimi ogromnimi in čudovitimi oblaki. To, po čemer hrepené njih oči v daljavo, je neka stvar, ki je ginljivejša kakor slikovitost vodá in oblike oblakov: misel ljubezni je to. Na barke prežijo, ki so odjadrale na lov in ki se morajo vsak čas zopet prikazati na obzorju vozeč s seboj na krovu strica, starejšega brata in očeta z obilico morskih rakov. Kmalu se bo tam med Oceanom in med nehom dobrega Boga pokazalo malo brodovje s svojimi belimi in temnosivimi jadrá.

Danes je nebo čisto in morje mirno. Toda Ocean je spreminjajoči se starček, ki zna prevzeti vse oblike in peti vse zvoke. Danes se smeje; jutri ponoči pa bo besnel v svojo penasto brado. Prevrča najokretnješe barke, potaplja najpretnješe gospodarje in njegova krivda je, če stoji v vasi pred vrati, kjer se suše velike ribiške mreže poleg košar, toliko žená, ki so pokrite s črnimi čepicami vdov.

DIŠAVE SLOV

Socialna vprašanja

Izseljevanje iz Slovenske Krajine

Žalostna je usoda delavcev v Slovenski Krajini. Boj za kruh jih označuje. Matija Maletič je nazorno opisal ta boj v povesti »Kruh«. Ze sedaj v najhujši zimi se pripravljajo tisoči, da ob prvi pomladi, ob prikazni prvih zvončkov in vijolic odidejo v Nemčijo, v Francijo in klove kam še drugam — za kruhom. Rod za redom dela tako, leto za letom se ponavlja ista žalostna zgodba. Ze s trinajstim, petnajstim letom zapuščajo svoje domove. Nič čudnega, ako jim tujina zamori zmisel za vero in domovino. Poglavje delavskega izseljevanja je Slovenske Krajine največja bolečina. Mnogi se jeseni vsakega leta sicer vračajo v svojo rojstno hišo, a že prihodnji pomlad jih borba za kruh zopet izvabi v tujino. Mnogo pa se jih vrača šele na jesen svojega življenja, umirajo v naročje matere-domovine. Mnoge pa tujina za vedno priklene nase. Ko bi vsaj zaščita našega delavstva v Franciji bila urejena! — Delavske razmere v Nemčijo je uredila zadnja Korčška vlada. Pogodba z Nemčijo je bila podpisana v Berlinu, kjer je našo državo zastopal dr. Gosar. V tej pogodbi je urejena tudi zaščita naših poljedelskih sezonskih delavcev, ki hodijo delat v Nemčijo. Ti so večinoma iz Slovenske Krajine. — Tudi Slovenski Krajini je Ksaver Meško napisal svojo dramo »Matka«, tudi Slovenski Krajini je Oton Zupančič zapel svojo »Dumoc«.

Delavski boji v Nemčiji

Izšla je statistika o delavskih bojih v Nemčiji za 3. četrtletje 1. 1928. Bojev je v tem četrtletju bilo mnogo manj kot v 2. Število izgubljenih delavskih dni znaša 1.144.096, medtem ko je v drugem četrtletju bilo izgubljenih dni 6.300.000. Radi štrajkov je bilo izgubljenih 431.781 dni, radi odpustov od strani podjetnikov pa 712.315.

Štrajki so potekali večinoma iz meznega gibanja v železni in kovinski industriji; pa tudi kamena industrija in stavbena obrt sta bili hudo prizadeti. Gibanja so končala večinoma z delnim uspehom za delavce. V 2. četrtletju so delavci v svojem gibanju dosegli večje uspehe kot v 3. razdobju. Medtem se je seveda gospodarski položaj nemške industrije zelo poslabšal.

Za zadnje četrtletje ni še podatkov. Vendar je že gotovo, da bo to četrtletje radi boja v železni industriji v severozapadni Nemčiji za delavce mnogo bolj neugodno. Radi dogodkov v Porurju v zadnjem četrtletju bo leto 1928 izkazalo mnogo več izgubljenih dni kakor jih je izkazalo 1. 1927, ki pa je v splošnem bilo eno najmirnejših.

Delavske razmere v Indiji

Leto 1928 je bilo leto težkih delavskih bojev v britanski Indiji. Bilo je precejšnje število štrajkov, zlasti v tekstilni industriji, ki so se čisto končali krvavo.

Strokovno gibanje je zavzemalo ostrejšo obliko čestokrat pod delnim političnim vplivom. Anglija ima velike skrbi radi gibanja za samostojnost Indije. V glavnem so tri struje s različnimi programi.

Zmerna struja bi bila zadovoljna z revizijo obstoječe ustave. Zadnja konferenca večine strank se je izjavila, da bi se izpremenila Indija v nekaj dominijon angleškega imperija. Dočim je zahtevalo levo krilo narodnega kongresa takojšnjo in popolno samostojnost Indije. Ako se premoštriva to gibanje iz popolnega strokovnega stališča, je jasno, da se ne more delavstvo izreči odločno za to ali ono strujo. Vendar je pa tudi indijski delavec član svojega naroda. Ker pa je večina industrije v rokah tujcev-Angležev, prenaša razmere v obratih, ki niso rožnate, dvakrat težje in ni čudno, da posežejo v boj za zboljšanje svojega eksistencnega položaja po ostrejših sredstvih. Zanimivo je, kakšno smer zavzemajo delavske organizacije z ozirom na politične razmere. Kakor že omenjeno, se niso pojavile organizacije za nobeno izmed treh struj. Izdale so pa resolucije, ki naštevajo delavske zahteve neglede na to, kakšna ustava bo sprejeta. Te so: Poljedelskim in industrijskim delavcem mora biti zagotovljeno v parlamentu zadostno število zastopnikov. Delavci morajo biti zastopani tudi v deželni in provincialni upravi. Izvedena mora biti pariteta med delojemalci in delodajalci. Zastopniki pa morejo priti do svojih funkcij le po volitvah, ki naj jih izvedejo za delavske zastopnike delavske strokovne organizacije. Delavstvo more sodelovati le v takih političnih strankah, ki bodo sprejele brezpogojno ta program. Značilna je zahteva, naj vodijo politične volitve strokovne organizacije. Gotovo je utemeljen tak korak v posebnostih dežele in pa v zavesti, da se niso posamezni delavci sposobni za javne nastope in boje.

Sicer je bil pa v Evropi v začetku delavskega gibanja sličen pojav, edino s to razliko, da se proces na vzhodu veliko hitreje razvija. Delavstvo je kljub mlademu gibanju v orien-tu že tako važen faktor, da ne bo mogel iti preko njega noben faktor več, ki bo hotel uiti iz usode svoje dežele v splošno dobrobit.

Kaj je novega

Koledar

Nedelja, 3. februarja, 2. predpepelnična. Blaž, Oskar, Celerin.

Ponedeljek, 4. februarja, Andrej Korsini. Rembert, Gilbert, Ivana Val.

★ Sedmina po pokojnem g. župniku Konradu Teksterju bo prihodnjo sredo ob 9. dopoldne po prihodu vlaka v Višnji gori.

★ Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani je prejelo na udanostno brzojavko z obnega zbora dne 26. januarja 1929 sledečo pismo zahvalo iz Beograda: »Prijetno dirnut izrazima vdanosni podnesenim sa zbora Slovenskega Zdravniškega društva u Ljubljani, Nj. V. kralj blagovoleo je narediti da se učesnicima toga zbora izjavi topla zahvalnost.« — Maršal dvora.

★ Duhovščina v dušnem pastirstvu — za februar brez plač. Vemo, da vsi intelektualni delavci po vojni trpe in so kar brez izjeme v stiskah: profesor, uradnik itd. Tudi duhovščina je bila priškrnjena plača na tako pičlo mero, da ni čuda, če meščan marsikakega posvajkanega in zares beraškega oblečenega duhovnika s hribov in z dežele posmehuje. Toda kajkrat smo se duhovniki tolažili, češ, uradnikom, družinskim očetom gre tudi zelo trda. Potrpimo. No, za pust pa smo dobili naenkrat ukinjeno vso temeljno plačo in dobili samo draginske doklade. Če je prej dobil župnik, ki ima 35 službenih let, mesečno blizu 700 Din temeljne plače, petletnic in doklad skupaj, dobi za februar samo še 357 Din draginskih doklad, drugega nič. To pa je dobil celotno le tisti, ki nima kmetije, bire itd. Sedaj pa si razloži, kdor zna, kako naj s temi dinarji si pomaga? Kmetije nima, štolnine — če niso ljudje tako nesrečni, da kar trumoma mro in tako lahkomišeln, da na slepo dero v zakon — tudi skoro nič. Intencij ne dobiva za vsak dan — torej kaj? — Župnik.

★ Narodno obrambni tečaj Slovenske Straže. Zbudilo se je po vsej deželi živahno zanimanje za našo narodno obrambo. Zato je sklenilo vodstvo Slovenske Straže, da priredi enodnevni tečaj dne 21. februarja za zastopnike naših prosvetnih društev. Pričakuemo z gotovostjo, da se bodo našega tečaja udeležili vsi odborniki za narodno obrambo. Za hrano bo skrbela Slovenska Straža in oddaljenim gostom preskrbimo tudi prenočišče. Prijave naj

Momčilo D. Jovanović:

Premijera

Nazadnje je prišel tisti dolgo pričakovani dan. Gledališka uprava se je bila že precej časa preje odločila, da vprizori njegovo dramo. In čas je že bil po tolikih težkočah in časnikarski polemiki z gledališko upravo.

Načrt za ta svečani večer si je že zdavnaj zasnoval in ena stvar je bila, ki je bil posebej vesel; blagajnik mu je že parkrat telefoniral v kavarno, kamor je zahajal, da gre z razprodajo vstopnic najbolj.

Do kraja razpoložen se je odpravil na kratek sprehod; niti na ulico ni dobro stopil, ko je srečal svojega velikega nasprotnika (književnika, drugače bogatega človeka), ki ga je od strani pomeril. Vznemiril ga je njegov pogled, zato ker je vedel, da je on vedno pripravljen, da mu napravi kako neprijetnost. Naravnost neljubo mu je bilo to srečanje, toda misli so mu iznova poletale v gledališče.

Občinstvo si je zamišljalo, kako se zbira pred gledališčem. In on sam je tu v svečani obleki. Zdaj se pojavi na odru, zdaj v garderobi in zadnje nasvete daje režiserju in igravcem. Naval občinstva traja še vedno in vratar s težavo pregleduje vsem vstopnice. Čudom se čudi. Se nikoli ni dočivel tolikega obiska na premijeri domačega pisatelja?

Po dvorani mu gredo misli. Hiša prenapolnjena. Svet se duši. Predstava pričinja in buren plosk gledavcev ga zbudi iz misli. Videl je, da je do gledališke zgradbe prišel in da ni žive duše pred njo.

Na odru je bilo vse pripravljeno. Sicer je bilo še celo uro do predstave, ali kljub temu se je čutil, ker ni bilo publike.

se pošljejo najkasneje do 10. februarja tajništvu Slovenske Straže v Ljubljani, Poljanski nasip 10-1. — Vodstvo Slovenske Straže.

★ V Uradnem listu od 31. januarja t. l. je bil objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o poštno hranišnem, čekovnem in virmenskem prometu v kraljevini SHS.

★ Razširjene in nove šole. Ministrstvo prosvete je spremenilo dvorazrednico v Meki-njah v trirazrednico. V Gornji dolini pri Tržiču se pa ustanovi nova enorazrednica.

★ Zanimivi tujci v Dalmaciji. Zadnji dan januarja je iz Zadra prispel v Šibenik predsednik ameriške turistične zveze in predsednik narodno-geografskega instituta v New-Yorku — John Oliver La Gorce. Ta ugledni ameriški učenjak je prišel v Dalmacijo v študijske svrhe, predvsem zato, da preštudira zemljepisne in topografske razmere v Jugoslaviji in njene obale. V Ameriki hoče o tem izdati obširno študijo. — Na svojem potu v Split je v avtomobilu obiskal Šibenik in Trogir bokserski prvah Thunney s soprogo. V četrttek si je ogledal zanimivosti Šibenika in okolice.

★ Pisemske pristojbine v prometu z Italijo. S 1. februarjem se pisemske pristojbine z Italijo znižane tako: Pisma: za prvih 20 gramov ali del teže namesto 3 Din 2 Din 50 par. Za nadaljnje težnje stopnje po 20 gramov ostane dosedanja pristojbina, to je 1.50 Din. Depiŕnice: za vsak komad namesto 1.50 Din 1.25 Din. Cascipisi in druge periodične publikacije s knjigami, kadar jih pošiljajo izdajatelji ali knjigotroci: za vsakih 50 gramov 25 par. Največja teža pošiljke s knjigami je dovoljena do 3 kg. — Tudi italijanska poštna uprava je znižala pristojbine za nekatere pisemske pošiljke, ki so naslovljene v naše kraje.

★ Prepovedan inozemski tisk. Italijanski list »Corriere Padano«, ki izhaja v Ferrari; Bogičevićeva knjiga »Le colonie Dragutin Dimitrijevič Apis«, ki je izšla v Parizu; list »Deli Hirlap«, ki izhaja v Temišvaru; nemški list »Die Neue Zeitung«, ki izhaja na Dunaju, so v naši kraljevini prepovedani.

Društvo »Pravnik«

V sredo, dne 30. t. m. se je vršila redna glavna skupščina društva »Pravnik«. Pomembna je bila zato, ker je, kakor je poudarjal dv. sv. Bežek, ki je vodil zborovanje mesto bolnega načelnika dr. Majarona, preteklo dne 26. januarja 40 let, odkar društvo obstoji. Tudi tajniško poročilo dr. Sajovica je omenjalo ta pomembni dogodek in podalo na kratko pregled društvenega delovanja v preteklih štiridesetih letih. Pri tem je kazalo zlasti na društvene publikacije (glasilo in izdaje zakonov), s katerimi se je podal dokaz, da je tudi naš jezik za pravniško izražanje popolnoma uporaben in da ga je zato pripustiti v vsem obsegu v urade. Iz poročila je dalje posneti, da je v društvu še danes 17 članov, ki so bili pristopili 1. 1889 novoustanovljenemu društvu in s tem podali zgled požrtvovalnega in idealnega delovanja. Blagajniško poročilo (dr. Rutar) kaže, da je društvo zaključilo leto z malenkostnim prebitkom. Najvažnejša točka pa je bilo posvetovanje o proslavi društvene štiridesetletnice. Skupščina je vzela na znanje, da naj se vrši v mesecu marcu slavnostno zborovanje in da naj izide za ta dan slavnostna številka, ki bodi okrašena s slikami vseh 17 še živelih ustanoviteljev in ki naj prinese tudi osebne spomine teh članov. Poleg tega pa je

Nervozno začne hoditi po odru in gledati na uro. Samo še pet minut do začetka predstave. Občinstvo je gotovo že napolnilo parter, si je mislil, zato ker je blagajnik vsa parter-ska mesta že v predprodaji razprodal. Skozi zarez v zavesi pogleda in do konca razočaran vidi, da je parter od stene do stene prazen. Vsega skupaj par ljudi. Na galerijah je bilo več publike. Ali kje je ona glavna, parter-ska, se je vpraševal.

Poleti do blagajnika in on mu že v dvajsetih pokazuje, da je parter ves razprodan. To ga še bolj zbega. Napoti se pred glavni vhod, kjer najde par dijakov in bohemov, ki so čakali prilike, da bi zastopj prišli noter. Nikogar drugega!?

Vsem je dal, da gredo na galerijo in ves obupan je odšel na oder, ker je prišel čas, da se prične s predstavo.

Ravnatelj in tajnik sta jo primahala od blagajne do vhoda v dvorano. Nikjer žive duše! Skoraj verjeti ne moreta, da ni v parterju nikogar.

Čas je potekal in nazadnje so pričeli s predstavo pred praznim parterjem in polpraznimi galerijami.

Ko je pisatelj videl to svojo grozansko sramoto, se je s tako silo zrušil v naslonjač ob kulisah, da se je ves oder stresel. Oblak prahu se je dvignil nad njim. Ena od kulis je izgubila ravnotežje in s hrupom padla na glavo glavnega junaka, ki je začel bolj od strahu ko od bolečin grozno kričati. Splošna panika je nastala na odru in se mešala z zaglušujočim žvižganjem in ropotanjem publike na galerijah. Sreča, da je to strašno sceno naglo presegel pad zavese.

Tak je bil konec predstave.

skupščina izvolila na predlog univ. prof. dr. Dolence zbog posebno velikih zaslug za društvo 3 ustanovitelje za častne člane, ki se danes aktivno sodelujejo: Ivana Okretiča, podpredsednika stola sedmorice odd. B v Zagrebu, ki je zvest sodrudek Slovenskega »Pravnika« od prvega dne in ki je prirejal za list zlasti kazensko judikaturu. Dalje dr. Jura Hrašovec, odvetnika v Celju. Ta je bil skoro skozi vsa leta odbornik, vedno zvest sodrudek društvenega glasila in neustrašen borec za pravice slovenskega jezika pred uradi na Spodnjem Štajerskem. In končno Aleksandra Hudovernika, predsednika notarske zbornice v Ljubljani, dolgoletnega odbornika in sodrudnika Slovenskega Pravnika zlasti v prvih letih. Hudovernik je tudi organizator slovenskega notarskega stanu in je ustanovitelj Notarskega Vesnika, ki izhaja kot priloga »Slov. Pravnika«. Skupščina je ta predlog sprejela z odobravanjem. Pri volitvah je bil izvoljen ves dosednji odbor s preglednikoma vred, kakor je bilo zborovanje zaključeno.

Strašna zima v Hercegovini

O tej zimi smo že poročali. Vendar novejša poročila javljajo, da zima še hujše pritiska. V Mostaru brije ledeno mrzli veter s hitrostjo 80 km na uro. Veler podira sadno drevje ter prevrača tudi šibkejšje lesene stavbe, hiše in staje. V Mostaru je prevrnil leseno stavbo polnetega kinogledališča. Tudi električna napeljava v Mostaru je pretrgana. Na popravilo radi viharja ni niti misliti. — Kmetje so svojo živino segnali z brd v dolino, da bi tu lože dobili za nje kaj krme. Promet med Mostarom, Nevesinjem in Gackim je že 8 dni pretrgan. Cesta z Stoca v Nevesinje je zametena. Bileća in Gacko sta odrezana od prometa. Zameti so ponekod tód okrog do 2 in pol metra globlji. Velika je škrlb za vasi severno od Gackega ob pogorju Madrić (2400 m). Tu ne bo mogoče dobiti ž njim zveze 14 dni. V vasi Bršin je 2 m snega. Volčje tolpe se klatijo okrog.

★ Pri pomanjkanju teka, nakislem po-hanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih vzdigavanju, motenju pri prebavi, izpuščjih, srbečici osvobodi naravna »Franz-Jozef« grenčica telo vseh nabranih gnjilobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« veda popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

On je pobegnil domov, ne da bi počakal konca. Delo je popolnoma propalo, a napovedanega banketa ni bilo.

Takoj ko je prišel domov, je oblečen legel in se po težki nezvesti prebudil šele opoldne naslednjega dne.

Takrat je tudi gledališki ravnatelj prišel in mu dejal:

»Vaš nasprotnik se vam je čudno uspelo osvetil. Riskiral je večjo vsoto denarja, navoril prijatelje, ki so vsak zase kupili gotovo število vstopnic za njegov denar. Pravzaprav ves parter. On je pa vse te vstopnice uničil, tako da na predstavo ni mogel priti nihče.«

(Iz srbohrvaščine Tone Potokar.)

Mariborski izprehodi

IV.

Zimskošportni profili mariborski. — Bivališče na drsališču. — Sic transit... — Dravska zim-ska potapljača. — Začetek in konec društva zimskih kopalcev.

Kjer je količak snežene beline — sank, drs in smuk. Po ulicah in trgih, vzdolž nagromadenih občestnih sneženih kop, trehrbniških grap in pomolov, preko ledenih dravskih štrlin se kobacajo in sankacijo smerikavi dvo-nožci. Prva kategorija. Smeljši in odvažnejši se pode po meljskohribnih pobočjih. Tišine željni parčki pa snujejo in se poganjajo po pohorskih ravninah in vzpetinah. In drsavci. Pri Treh ribnikih drče in frče tisti, ki delajo radi poznanstva na ledeni poskovini, po parkovem ledišču se vbada obojespolna dijaška srnoožna mladež, ki kaže športno veličino

Mladim in starim

nudilo najkrepkejšo hrano in najzanesljiveše sredstvo za ohranitev zdravja: 2 do 3 kavnice žilce OVOMALTINE k mleku za zajuterk in južino

Zima v Macedoniji

Iz Dojrana v Macedoniji nam piše prijatelj: Tukaj je pritisnila zelo huda zima, katere ne pomnijo najstarejši ljudje. Južna Macedonija, posebno dojranski in djevdelijski okraj, ki leži najnižje v naši državi, 50—100 metrov nad morjem, in kjer je poleti na soncu do 50 stopinj vročine, in sploh tukaj mraza nikdar ni bilo, je sedaj vse zmrznilo. Snega ni, pač pa je golomraznica.

Dojransko jezero je 23. januarja popolnoma zamrznilo, kar se je zadnjič zgodilo pred 48 leti. Takrat, pravijo stari ljudje, je jezero tako zamrznilo, da so šli svati iz gostije na konjih in z vozovi na jezero ter tam plesali kolo. Ker je v Dojrano okrog sto ribičev ter daje jezero v enem letu rib za tri milijone dinarjev, imajo sedaj ribiči, ker je ravno ribarska sezona, ogromno škodo, ko je ribolov zaradi leda ustavljen. Za lovce pa je sedaj bogat lov, ker je po jezeru na ledu vse polno divjih rac, gosi in drugih jezerskih ptic, ki jih jutraj ob solnčnem vzhodu človek kar z rokami lahko lovi. Dojransko jezero meri 46 kvadratnih kilometrov. Ena tretjina je grška, a drugo spada k nam. Je to najbogatejše jezero na ribah v naši državi.

Torej kdor hoče jesti ali mu diši divjačina in ribe, naj pride sem dol v naš mraz.

★ Velika burja ni divjala včeraj le nad Ljubljano, ampak skoro nad celo Slovenijo. Še večji viharji pa so že v četrtek zvečer divjali po južnih krajih naše države. Nad Kotorom in južno Dalmacijo je divjal v četrtek zvečer tak vihar, da je lomil drevje in nekatera debela kar s koreninami ruval iz zemlje.

★ 19 kaznjencev izpuščenih na pogojni dopust. Dne 1. februarja je zagrebško sodišče dobilo od ministrstva pravde odlok, naj se 19 kaznjencev, ki so se v zagrebških zaporih dobro obnašali, izpusti na pogojni dopust. Po zakonskih predpisih se namreč more kaznjenec, ki je odsedel polovico kazni in se je dobro obnašal, pustiti domov pod pogojem, da se hoče tudi v bodoče obnašati tako, kakor velevaljo postave. To je po dolgih letih prvi tak slučaj v prečasnih krajih.

★ Umor in samoumor — posledica šunda. Preteklo nedeljo zvečer je v Indiji v Slavoniji ustrelil mizar Anton Offenbecher 17 letno Marijo, hčer mizarskega mojstra Wernerja, sebe pa je smrtno ranil. O adje te žalostne je prav čudno. Offenbecher je bil poprej vajenec pri Wernerju in se je strastno zaljubil v gospodarjevo hčer Marijo. Z njo pa ni nikoli spregovoril niti besedice. Ljudje so vedeli o njem, da zelo rad čita razburilive romane. Ko se je izučil, so nanj pozabili, toda Marija je naenkrat pričela dobivati čudaka pisma, češ, da ne sme biti pod ceno življenja nikomur naklonjena in se z nikomur poročiti, kot z njim, z Antonom. Indiji pa je vsak drugi možki Anon in Marija ni vedela, kako naj se varuje čudakega vsiljivca. Končno so le ugotovili pisca pism v bivšem vajencu Antonu. Policija je Antona zaslišala. V nedeljo zvečer je šla Marija na ples. Ob pavzi je stala v krogu svojih prijateljic in tu jo je zadela krogla na pol blaznega zaljubljenca. Offenbecher je pogljal kroglo tudi sebi v trebuh. Dekle je bilo takoj mrtvo, mladenič pa se še bori v bolnišnici s smrtjo.

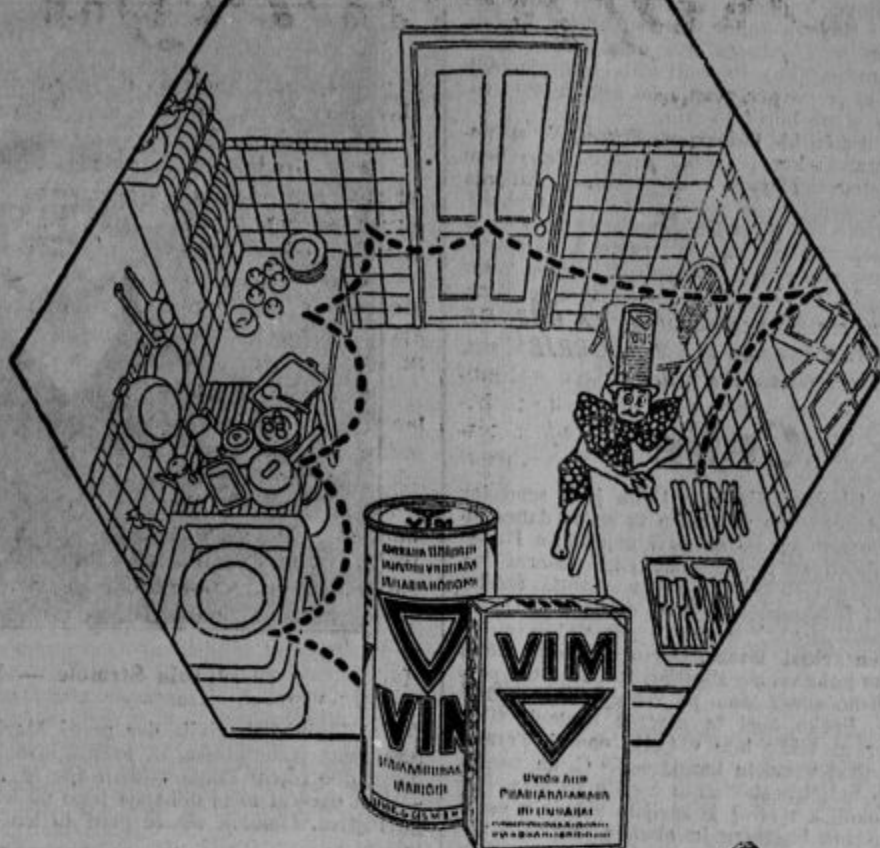
★ Poskusil je samoumor, da bi mogel pobegniti iz ječe. Pred tednom dni je zagrebška policija prejela 27 letnega vlomilca Ivana Petraka, ki je obdolžen 20 vlomov in celega kupa drugih deliktov. Zadnje njegovo junaštvo je bil vlom v neko trgovino, pri katerem je naenkrat »zaslužil« 20.000 Din, a kmalu nato je dobil na roke »lisice« ter zastoj hrano in stanovanje v zagrebških zaporih. Mož je že star znatno.

rastoče generacije. Tam za starim cerkvenim pokopališčem pa bujna mečanica — nesigurni začetniki, še skoraj častitljivi svetniki; prvačijo pa tamkaj že dovršeni »trojkarji«, »osmičarji« in skakači. Za tekmo, že zdavnaj napovedano, se trenirajo. Tekme pa menda sploh ne bo. Loči in kroži po ledeni gladini pa tudi nekaj takih, ki so doslej drsili bolj preko političnih ploskev. Pa prihajajo do spoznanja, da so padci nevarni na obeh ploskvah. Sic transit...

Je pa v Vojnaški ulici nekje čudo drsaljšča. Kar v stanovanju je poskrbljeno za šport. Kuhinja, spalnica, sprejemnica — vse ena pr stor. Pa pritoka odnekod radi pokvarjenega stranišnega odtoka smrdljiva voda in se nabira v mlakuži, ravno pod štedilnikom. In zmrzuje. Pa prihaja mladež iz sosesčine in drsi po čudovitem drsaljšču. Poleti je tu drugače... Tako.

Ljudje, ki hodijo po brvi v koroškem predmestju, pa vedo nekaj. Na brvi postajajo ob opoldanskem uri in tro nizdol proti Kärferjevemu kopalski. Da te šembralj Dva kopalca, o. l. lična Mariborčana. Znan odvetnik in podjetnik. Eden izmed njih pridriči včasih pred Kärferjevo kopališče kar z avtomobilom. In se prištimata za kopanje. Najprej »činaklita« nekaj časa, nato par sunkovitih potapljanjev — kakor da gledaš vidri. Konec. Ljudje zgornj na brvi pa ugičajo in možgani... In tako dan za dnem ter ob uri, ko stoji sonce najvišje.

ZA VSE V KUHINJI

Vedno je v svojem elementu, snaži in čisti vse in ne samo v kuhinji temveč po celi hiši: Lesene stene, pečnice, tla, posodo, jedilni pribor, okna, vse kovine itd. Sicer Vam ne prihrani vso čiščenje v stanovanju, vendar pa Vam neprimerno olajšuje delo. Malo Vima na vlažni krpi zadostuje — in Vaša kuhinja se blešči čistote.

VIM

SNAŽI VSE!

Proizvod tovarne Lux.

nec lepoglavske ječe, v kateri je presedel že enkrat nepretrgoma 7 let. Ker pa se je čutil še dovolj spočitega, da bi zopet šel 7 let sedeti, je sklenil popihati na sveži zrak. Ker pa je bilo to na drug način nemogoče, je Petrak vzel oster nož — odkod ga je dobil, s tem si policija sedaj tudi beli glavo — in si navidez strašno razmesaril trebuh. Ječarji so ga našli na tleh, vsega krvavega in pojemajočega. Brž so ga prepeljali v bolnišnico. To pa je navihaneč ravno hotel, ker je iz bolnišnice pod svobodno solnce mnogo krajša in enostavnejša pot za takega fanta, kakor pa iz policijskih zaporov. Ampak zdravnik v bolnišnici so brž uvideli, da rane na trebuhu niso prav nič nevarne za dragoceno življenje gospoda Petraka. Zato so ga lepo enostavno obvezali, kakor je treba in ga z istim spremstvom odšli nazaj tja, odkoder je prišel — v ječo. Pa še nositi ga ni bilo treba, je sam šel, ko je videl, kako je. Boli ga sicer le malo, a to ni nič; ampak jezi ga, da mu je spodletelo. Sedaj ima pa vrhu tega še stražo pred sobo.

★ Radi 50 Din uveljaviti. Meseca septembra je v bližini Novega Sada dobrovoljec Cvetko Prodanovič zabodel z nožem v srce svojega tovariša Milana Vukosana. O tem smo tedaj poročali. Prodanovič je bil že v Ameriki obsojen radi umora na smrt, je pa tedaj pobegnil iz ječe in odšel v domovino. Vuk. an je bil Prodanoviču dolžan 50 Din kartaškega dolga in s'a se radi tega sprla, v prepiru pa je Prodanovič ubil Vukosana. Te dni se je vršila v Novem Sadu razprava proti Prodanoviču. Obsojen je bil na osem let težke ječe.

In se je razneslo po Mariboru. Tudi so izvedeli nekateri fantiči, da obstoja na Dunaju posebno društvo zimskih kopalcev. Hudimani! Zakaj bi neki ne zmogli tega tudi v Mariboru. Čepeti ob najostrejšem mrazu v Dravi, kaj to. In so se zbrali tam ob Dravi, doli od meljskega broda. In se je pripravil najsmelejši. Sicer drzen fant. Že je preko glavnih v vodi; strese ga malo. Ob kolena je že pljusnila Drava, nozdrvi mu stisne. Zacepeta malo z nogami, začeljusta od zebnje — zjedri se ko da se je zjezil. — Švrk! In že je spet zunaj, v objemu prijateljev, ki ga sprejmejo v svojo sredo s — homerskim smehom. Tak je začetek in konec mariborskega kluba zimskih kopalcev. Drugo leto bo morda drugače. Bogme Mariborčani, pa da bi ne zmogli odličnega takega kluba?

Španska hripa! Infuenca!

Za ojačanje rekonvalescentov je izborno sredstvo »Leciferin«. Vprašaj za svet zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah.

III. REPREZENTANČNI

PLES

SLUŠATELJEV LJUBLJANE

UNIVERZE

5. 11. 29.

dentu, kateremu je burja njegov širokokrajnik odnesla raz šentpeterski most v Ljubljano. Kdo pa naj ob takem vremenu rešuje klobuk iz valov? Selekje v Mostah ali na Vevčah je morda kak srečen najditelj potegnil študentov klobuk iz vode. Po mestu so trije brezposelni raznašali reklamo za neke vrste milo. Reklama je obstojala iz treh velikih škatelj, kakor zavijajo vanje milo, seveda škatlje so bile tako velike, da so šli nosači vanje. Burja je premetavala in obračala te škatlje, nosači pa so komaj še vzdržali v borbi z divjim elementom.

Nad vsemi temi zadregami, nad snežnimi vrtnici, ki so odnašali sneg s streh in polnili z njim ulice, nad bežečimi ljudmi, klobuki in sploh nad vso Ljubljano, pa se je smehljalo sonce. Nebo je bilo popolnoma jasno, — burja je razpila vso meglo in oblake. Zrak je bil suh, kakor le maledaj. Ljubljancje pa so ugičali, kdaj je bila zadnjič tako silna burja v našem mestu in si pritrjevali: »Na kaj takega pa že kmalu ni bilo!«

★ Poroka. Danes se poroči gosp. Viljem Babnik, inženjer sekcije za gradnjo nove proge Raška—Kos. Mitrovica, z gospodično Bosiljko Daskalovičev, hčerko ugledne sarajevske obitelji. Bilo srečno. Iskreno čestitamo!

★ Invalidova nesreča. Invalid Janez Rozman, doma iz Gorij in st. nujoč na Poljanski cesti št. 40, ima mesto noge leseno protezo in ta je postala v pelek zvečer zanj usodna. V več glavnega kolodvora se je proteza na splozlem tlaku spodrla, invalid je padel vznak in si pretresel možgane ter se poškodoval na levi nogi. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

★ O vrtilcih in rih izboru za Ljubljano in okolico bo predaval rač. nadzornik A. Bukovec v torek 5. t. m. ob 20 na šentjakovski šoli. K temu splošno zanimivemu in praktičnemu predavanju vabi ljubljanska podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva vse prijatelje vrtnarstva.

★ Prvi se pozna tudi v kriminalni kroniki. Včeraj na policiji ni prijavljenih skoraj nobenih prestopkov, pač pa je ovadenih zelo mnogo pijancev. Na prihnah v z-porih je ležalo v noči od petka na soboto kakih šest takih ptičev, ki so mnenja, da se morajo brž napiti, če pridejo do denarja. Še več razgrajčev pa je bilo samo ovadenih in kar je najbolj zanimivo — tudi dve ženski sta bili med temi kalilci nočnega miru.

★ PRANJE, svetlokanje ovratnikov in vse perilo. kemično snajenje oblek: Šimenc, Kolodvorska 8.

Danes, v ne el' o c b pol 8 uri zvečer v Ludskem domu „Charli'eva teta“.

Maribor

Novi avtobusni promet

kaže v svojem razvoju zelo lep napredek. Kakor znano se je otvoril mestni avtobusni promet na podeželskih progah (Maribor—Celje) dne 26. decembra 1926, v mestu samem pa dne 27. oktobra 1927. V tem času (od otvoritve do konca 1928) se je prevozilo na vseh progah 2.100.000 potnikov in sicer na podeželskih progah približno 350.000 potnikov, v območju samega mesta pa 1.790.000 potnikov. V kilometrih se je prevozilo od obstoja pa do konca 1. 1928 320.586 kilometrov na deželskih in 485.807 kilometrov na mestnih progah, torej skupno 806.293 kilometrov, kar predstavlja dvajsetkratno ekvatorjevo dolžino. Skupen inkaso pa je znašal 1. 1928 4.056.592.95 Din; od tega odpade na podeželski promet 1.507.806.50 dinarjev, na mestni promet pa 2.588.786.45 Din. Povprečni dnevni inkaso znaša potemtakem 11.223.55 Din (v podeželskem prometu 4131.—, v lokalnem 7092.55). Zanimivo je, da ni bilo v vsem tem času, če izvzamemo karambol pri Polskavi 1. 1927, nobenih nesreč. Prišlo je le do kakšnih 10 manjših nezgod, za katere pa ne nosijo krivde šoferji mestnega avtobusnega podjetja. Ob zaključku 1. 1928 je bilo zaposlenih pri podjetju 51 uslužbencev. Podjetje ima danes 1 osebni avto (Steyer) in 18 avtobusov in sicer 11 Chevroletov, 3 Renaulte, 2 Saurerja in 2 Avstrofiata; poleg tega pa še 19 lepih garaž — med temi eno v Slovenski Bistrici, v Konjicah in Celju — lastno stanovanjsko hišo, lastno delavnico, lastno stružnico, lastni bencinski tank (20.000 l) s črpalko, skladišče, kopalnico, pralnico, nove pisarniške prostore in centralno stanico. — Posebna preizkušnja za mestni avtobusni promet pa je vsako leto dne 1. novembra, ko prevozi na mestno pokopališče v enem dnevu 7000—8000 oseb; ob letalskem meetingu celo 10.000 oseb. Tudi se poslužuje občinstvo vožnje z mestnimi avtobusi ob posebnih prilikah: za izlete po mariborski oblasti in celo v Bohinj in na Bled, ob raznih uradnih sprejemih in obiskih odličnih gostov, raznih žegnanjih (M. Brezje in Sv. Jožef), porokah itd. Kakor pa se mestni avtobusni promet v svojem letnem razmahu stalno spopolnjuje v vseh ozirih, tako nas na drugi strani navedena statistika ne sme motiti. Začetne težave, ki so pri vsakem takem podjetju zelo velike in ki trajajo skozi leta — stalna popravila, nabave novih vozov, gradba garaž itd. — se še vedno prav močno čutijo. Bara radi tega pa niso končni bilančni računi tako blesteči kakor morda javnost na prvi pogled in teh številkah pričakuje.

Iz seje občinske uprave

IV. odsek (poročevalec dr. Lipold) Podpore so se podelile le v toliko, v kolikor so se predvidevale v tekočem proračunu. V tem smislu sta se podelili podpori po 1000 Din Diškemu podpornemu društvu v Ljubljani in Slovenski dijaški zadrugi v Pragi. Druge podpore se niso dovolile. — Glede odpisa občn-

ODVETNIK
DR. ANTON URBANČ
JE OTVORIL SUPOGO PISARNO
V Ljubljani, Prešernova ul. 5/1

skih doklad pri novih hišah se je sklenilo, da se odpišejo doklade sicer od stanovanjskih prostorov, nikakor pa ne od poslovnih prostorov. V tem smislu so se rešile vse prošnje, ki so bile na dnevnem redu. — Glede predloga higijskega zavoda v Ljubljani, da se naj ustanovi v Mariboru Zdravstveni dom in naj bi k zgraditvi prispevala mestna občina 300 tisoč dinarjev, okrajni zastop 200 tisoč dinarjev, ostalo pa oblastni odbor, se sklene, da se tozadevna proračunska postavka najbrže ne bo mogla vnesti v prihodnji občinski proračun. — Prispevek mestne občine k zgraditvi izolirnice. Kakor znano je oblast postavila v tukajšnji bolnici izolirnico. Po zakonu je dolžna mestna občina imeti do 40 postelj za izolirnico (na 1000 bolnikov ena postelja). Ker pa ima mestna občina že svojo izolirnico, se je pooblastil župan, da se tozadevno pogaja s kom sarnjem mariborske oblasti. — Znižanje najemnine v novi šoferški hiši. Začasna stanarina se doleti v iznosu ene šestine temeljne plače šoferjev. Končno veljavno pa se bo odmerila najemnina v avtobusnem odseku ob sklepanju bilance avtobusnega podjetja. — Šoferje na traktorjih in na podeželskih avtobusnih progah se zavaruje pri zavarovalnici »Dunav«. — Čerčičeva opekarna se ne odkupi. — Počitniški dom na Pohorju. Z ozirom na prošnjo mestnih uslužbencev, da bi nudila mestna občina jamstvo za posojilo 760.000 Din, ki bi se porabilo za zgradbo počitniškega doma na Pohorju, se sklene, da naj omenjeno društvo predloži tozadevni proračun s priloženim pojasnilom glede rentabilnosti takega doma na Pohorju. — Mestni gradbeni urad dobi nov telemeter za mesni vodovod. Stal bo 25.000 din. — Prošnja stanovalcev obč. hiš v Smetanovi in Vrtni ulici, da bi se najemnina ne povišala, se bo rešila potem, ko bo tozadevni odsek pregledal stanovanja. — Ivan Jeremic, ki se je ponesrečil v občinski službi, se bo zdravil na občinske stroške na graški kliniki in se v ta namen dovoli znesek 9700 Din. — Kanalizacija Petrovega sela se bo odložila. — Vprašanje zgradbe novih zasedbinih stanovanj se bo pretresalo v zvezi z občinskim proračunom. — Trg za seno in slamo se premesti na prostor za novo šoferško hišo v Klavniški ulici. — V. odsek (poroča obč. svetnik Robas). Na dnevnem redu je izjava o krajevni potrebi posameznih podjetij. Točilnice so se vse odklonile, ker jih je v Mariboru itak dovolj.

Težko prizadeta družina Jerovškova. V Novi vasi pri Slovenski Bistrici na rojstnem domu mra dr. Antona Jerovška, ravnatelja Cirilove tiskarne v Mariboru, imajo tokom 14 dni drugi smrtni slučaj kot žrtev španske. Pred 14 dnevi je umrla sestra dr. Jerovška, Marija. Včeraj na Svečnico, dopoldne pa je umrl najstarejši sin dr. Jerovškovega brata, Jožef, star šele 19 let. Ker je bil pokojni Jožef edini možki na domu, njegov mlajši brat namreč študira v Mariboru, je udarec te nenadne smrti še tem hujši. Jožef je bil vsled svoje pridnosti in vestnosti ves up domačih in radi počenega življenja pa vzor mladenič v celotnem okraju. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek 4. februarja ob 9 dopoldne od doma na pokopališče v Slovensko Bistrico. Težko prizadeto družino naj ljubi Bog tolaži.

Naša družba. Stalna deklarka Marijina družba priredila danes ob pol 17. igro »Vestalka«. Pred igranje predavanja in preganjanju prvih kristjanov. Prireditev se vrši v dvorani Združne gospodarske banke. — Krčevinsko izobraževalno društvo pa ima ob 15. rednem sestanku. Na sporedu je predavanje o preganjanju kristjanov v Mehiki.

Našim mariborskim čitateljem. Opozarjamo vse naročnike »Slovenca« v Mariboru, da ne bomo mogli redi pomanjkanja prostora prinešati v tokovih številkih »Slovenca« tistih vesti, ki jih bomo objavljali v ponedeljkovem »Slovenskem listu«.

Z ljudske univerze. O ruski revoluciji tragediji predava jutri in popoldne ob 20. uri dr. A. Jelačić, vseuč. prof. iz Skoplja. — V petek, dne 8. t. m., pa je na sporedu predavanje pisatelja inž. Urbanca o zanimivi temi »Z motorno ladjo iz Genove na Kitajsko in Japonsko«. Predavanje ponazarjajo skopične slike.

Za ustanovitev meščanske šole na desnem Dravinem bregu. Tudi to vprašanje se je obravnavalo na zadnji seji občinske uprave. Zadevo je sprožil prosvetni oddelek pri velikem županstvu s predlogom, naj bi prispevala za zgradbo omenjenega poslopja mestna občina polovico, drugo polovico pa okrajni zastop mariborski in okoliške občine. Za mariborsko mestno občino je seveda ta predlog težko sprejemljiv; to pa radi tega, ker dok zuje statistika, da je v meščanskih šolah dovolj prostora za meščanske otroke, da se na dve tretjinski kontingent meščanskošolske mladine rekrutira iz obkolice. Odebel bi bilo potentakem poudarjati, da je razmerje glede doprinosov k zgradbi nove meščanske šole nepravilno. Navzlic temu pa je mestna občina pripravljena, pogajati se v tem vprašanju z merodajnimi činitelji, in ima mestni župan že trzdevno pooblastilo za konkretna pogajanja na tej osnovi, naj bi se na desnem bregu Drave poleg meščanske šole zgradila tudi ljudska šola.

Veseli otroški prizori. Ki jih priredi v prid bolnice tukajšnje ženske družbe, se vrše v torek ob 15. uri v veliki unionski dvorani.

Občni zbor »Officirske« doma. Se vrši jutri dne 4. t. m. ob 17 v hotelu pri Zamorcu. Tem potom se vabijo tudi rez. oficirji, da se občnega zborna pooblastilo udeležijo.

60.000 dinarjev je stal mestno občino lnsaki smeg. Ljudje, ki se razumejo na cifre, zatrjujejo,

da pojde letos za žičenje in spravljanje snega še kakih 40.000 dinarjev več, torej ravno za toliko, kolikor je sploh predvidena tozadevna postavka v letošnjem proračunu.

Nočno službo ima tekoči teden Vladovičeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici.

28. zvezek Cirilove knjižnice. Omenjeni zvezek Cirilove knjižnice vsebuje prvi slovenski prevod Karl Mayeve knjige, ki nosi naslov Križem po Jutrovem in ki obsega dva dela Jezero smrti in Moj roman ob Nilu. Prevodi nadaljnjih njegovih del sledijo in je povpraševanje po njih že zelo veliko. Knjiga st ne boriš 18 Din.

Iz policijskih kuloarjev. Franca V. so poglali h »Grafu«, ker je velik pijanec. Prijavljeni pa so bili sledeči slučaj: rdi grožnje 1. žaljenja stražnika 1. hoje po železniški progi 1. prekorajdenja policijske ure 1. snazbenega reda 2. prslega zepora 1. poprdljivega psa 1. tatvine 3. avtopredpisov 1. dane asistence 1. nezgode 1. najdbe 2 ter izgube 1.

Ure, zlatnino, srebrnino, NA OBROKE BREZ POVIŠKA, samo pri M. ILGERJEV sin, urar, Maribor, Gosposka ulica.

Celje

Na Glasbeni Matici v Celju je 1. semester tekočega šolskega leta zaključen in se od danes do 15. februarja sprejemajo še novi gojenci za II. semester. Vpisati se je v ravnateljski pisarni na Slomškovem trgu 10/1, ki je dnevno odprta. Šolska naznanila za I. semester se bodo delila dne 11. februarja.

Silen pritisk mraza. Dotim so zadnji dnevi kazali, da se hoče vreme zboljšati in pomesti s preveliko množino snega, smo pa včeraj doživeli grdo razofarjanje. Preko noči je namreč nastopil silen mraz, kakor ga težko kdo v Celju pomni. Termometri so zjutraj v mestu kazali — 25° C. na periferiji in burji bolj izpostavljenih mestih pa celo — 28 do 28. Ze okoli 8 zjutraj je zasijalo sonce v vsem svojem zimskem bogastvu in obetalo prepoditi neznoen mraz. Pa smo se uredali. Okoli poldneva je začel s pohorske strani pihati mrzel veter, ki je mestoma dobival značaj kraške burje. Pometal je sneg s streh in tvoril vrtnice po ulicah. Kakor bi najhuje snežilo, čeprav je sijalo sonce. Nekateri hodnike pred hišami so zameti dobesedno zasuli. Ker je nebo trajno vedro in silni veter ne poneha, se je bati, da se temperatura ob jutranjih urah še zniža.

Občni zbor Kat. prosvetnega društva, ki se vrši jutri dne 4. februarja 1929 ob 8 zvečer v telovadnici Orlovskega doma, bi morala biti srčna zadeva vsakega katoliškega zaveznega Celjana, tako meščana kot okoličana. Udeležite se ga zato polnoštevilno. Kdor se še želi prijaviti kot član oziroma članica, naj se prielasti komaj jutrišnjega dneva v prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

Velika pustna prireditev, ki jo za prihodnjo ne bo pripravila Celjski društveni klub in ki se bo pričela ob 8 zvečer v Narodnem domu, obeta biti ena najlepših in najzabavnejših prireditev v tem predpstu. Vabila se bodo razposlala sredi tega tedna. Kdor bi ga pomotoma ne preiel, naj se blagovoli zaslusiti v prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

Tatvina. Srečko R., po poklicu učitelj, je bil poklican k celjskemu vojnemu okrog, da odsedi 15 dnevno kazen 31. januarja. Ko je kazen o. služil, je doznal, da mu je izvirila kompletna obleka iz modro-vijoličastega sukna, vredna 1800 Din, dalje siva športna čepica, vredna 100 Din. V obleki je imel spravljeno zrelotno soričevalo, spričevalo o splošnostnem izpitu in še nekatere druge osebn. listine. Čeprav se je s strani vojaškega oblastva takoj uvedla preiskava, ni bilo mogoče najti nikakih sledi za vzmovižem.

Ljudska knjižnica na Cankarjevi cesti 4 je danes odprta od 9 do 10 dopoldne.

Zadovoljstvo v hiši

Je le tedaj ako uporablate pražene kve tvrčke
ANTON FAZARINC, CELJE

Dopisi

Moste pri Ljubljani

Nova občinska uprava. Imenovana je nova občinska uprava. Nčeluje ji dosdanji župan g. Jož. Orašem. V občinskem sovetu so večinoma bivši občinski odborniki ter nekaj novih.

Elektrika. Občinska elektrika je zadnje čase zelo nagajala. Sedaj so stroj popravili in deluje prav dobro. Slenjen je tudi dogovor za napeljava elektrike iz ljubljanske elektrarne v Moste. Dosedanja občinska elektrarna ne more več z. d. stiti potrebam in zahtevam, ki se stavijo nanjo. Nova občinska uprava bo najbrže na prvi seji pritrnila tej pogodbi, kakr dobe Moste ljubljansko elektriko.

Vprašanje prelaza. Prebivalec Met. Vodmeta, Sela in vseh vasi iz zadnjega konca okolice, ki hodijo v Ljubljano po Zaloški cesti, ponovno prošijo železniško ravnateljstvo, naj se z. nima za njihovo prošnjo, da bi se prelez čez železniško proggo na Zaloški cesti to je med ljubljansko mitalec in Prusnikovo hišo končno vendrle r. z. širil. Razširjenje tega prelaza bi bilo umestno in je v interesu prometa in varnosti pasantov.

Kranj

Industrija, trgovina in obrt. Kranj in cel kranjski okraj je posebno v zadnjih letih zaslovel kot eno največjih industrijskih tržišč. Tukaj imamo 13 vrst tovarn, med katerimi zasleda relativno največje število tekstilne tovarne. Poleg tega pa imamo še 20 pleteninskih podjetij. Vseh tovarn je 21, dotim jih je bilo predlansko leto le 14. V okraju imamo tudi 9 elektrarn, ki dajejo s svojim elektrinim pogonom možnost še večjemu razmahu industrije in obrti. Tudi trgovska podjetja so se od predlanskega leta zelo pomnožila. Leto 1927 je bilo 445 vseh trgovin, lani pa je to število poskočilo na 503. Med trgovinami zasleda trgovina z mešanim blagom prvo mesto (173 trgovin), za njo je najbolj razvita lesna trgovina (59 trgovin). Po številu najjačja pa je obrt, ki je od 1148 predlanskih obrtnih podjetij narasla leta 1928 na 1206 podjetij. Med obrtjo stoji na prvem mestu čevljarstvo s svojimi 331 samostojnimi čevljarstvi in obrtniki. Ta obrt je najbolj razširjena v Trzinu (89 obrtnikov), Križah (85), Kovorju (34) in Kranju (28). Na drugem mestu so gostilničarji, ki jih je 187, a od teh je le 1 brezalkoholna gostilna. Številno so z. stopane šivilje (70), mlini in žage (68), mizarji (65) in krojači (61). Vse navedene številke pa se nanašajo na kranjski okraj brez lastnega sodnega okraja. V primeri s celim okrajem je v Kranju s. mem 10 tovarn, 6 pleteninskih podjetij, 178 trgovin in 272 obrtnikov. — Obenem z velikim razmahom industrije in obrti pa se je tudi pomnožilo število delavstva v razvitih krajih. To delvstvo se v glavnem grupira iz našega kmečkega in delavskega stanu, poleg

60 letni sestri dvojčki

Nenavaden ali skoraj edini slučaj. - Sestri živita v Trbovljah

Jožeta Strmole — Marija Medvešek rojeni Zbontar iz Idrije

V Trbovljah živita dve sestri Marija Medvešek, žena poduradnika, in Jožeta Strmole, žena rudarja, oče rojeni Zonta v Idriji dne 19. marca 1869. — Kot dvojčki torej obhajata letos 60 letnico svojega rojstva. Omožile sta se pred 40 leti obe na isti

dan, obhajata tako še 40 letnico poroke. Najzanimivejše je pa pri teh gospeh, da sta rodili vsaka po 11 otrok, in sicer po 3 sinove in 8 hčera, med temi tudi vsaka enkrat dvojčke. Pač gotovo izredni in edini enaki slučaj.

tega je pa tudi precejšnje število delavstva iz Prekmurja in Dalmacije. Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev je bilo lani zavarovanih okoli 3300 delavcev, predlanskem pa 2700. Število zavarovanih delavcev se že nekaj let sem vsako leto poveča za okoli 500.

Trbovlje

Ze dalje časa se govori, da bo odpravljen Pokrajinski pokojninski sklad za rudarje v Ljubljani, iz katerega dobivajo rudniški starovpokoenci malenkostno doklado po 150 Din in manj na mesec. Nameravano je bilo to napraviti z novim državnim proračunom za l. 1929 v katerem je postavila, da plača vsako rudniško podjetje 5 Din davka od tone premoga. (Opomba uredništva: Zelja je pač bila od strani neke gospode, toda ta želja bi se ne bila izpolnila, če bi na drugi strani ne bilo posrbljeno za starovpokoence v vsaj taki meri, da bi lahko živeli. To pa je vseboval načrt posl. dr. Gosarja.) Ako ti se davek z novim proračunom ukinil, bi se tako avtomatično ukinil tudi Pokojninski sklad, v Trbovljah in drugih rudniških krajih bi pa zavladala taka revščina, ki si jo ne more nikdo misliti. Starovpokoencev imamo samo v Trbovljah okoli 900, v najboljšem slučaju s polnimi službenimi leti dobiva vpokoencev na tri mesece po 30 Din, s to vsoto se pa omenjeni starci in sirote ne bodo mogli preživeti. Ze l. 1926 je bila zasluga našega lista, ki je javnost opozoril, da se hoče ta sklad ukiniti, in so nato vse korporacije, naši poslanci, občina, Delavska zbornica dosegli, da je 5 dinarski davek ostal še nadalje v veljavi in s tem tudi doklade vpokoencev, danes pa, ko nimajo nikogar, na katerega bi se obrnili v Belgradu, to je težje. Vseeno pa opozarjamo oblasti, da storijo vse, da se Pokrajinski sklad ohrani, ali pa da se izvede g. dr. Gosarjev načrt za sanacijo Bratovskih skladnic ki je bil že pred rešitvijo. S tem bi ne bili rešeni samo staronogo tudi novovpokoenci.

Hrastnik

Davčna uprava za Laško poziva vse obrtnike, da prijavijo vse svoje dohodke za leto 1928. Tozadevne tiskovine se dobe na občini.

Hudo zimo izrabljajo razne sumljive osebe, ki so pravi strah za kokoši.

Na Dolu bo v nedeljo gledališka predstava v Društvenem domu ob 8. pop. Sodeluje dramatični odsek Krekove družine iz Hrastnika.

Litija

Danos, 3. februarja ob 3 popoldne vprizori šmarčanski dramski odsek Nestroyeve komedijo v 4 dej. njih: »Danos bomo tihi«. Glavne vloge imajo odlične nove moži, zato naj nihče ne zamudi prilike, da se pošteno pozabava. Kdor pozna »Lumpacij« istega pisatelja, tudi njegovih »Tičev« ne bo prezevil.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Nedelja, 3. februarja: Ob 15. pop.: PETERCKOVE POSLEDNJE SANJE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ob 20. zvečer: UTOPLJENCA. Izven.

Ponedeljek, 4. februarja: VCLPONE. Red C.

Torek, 5. februarja: Zaprio.

Sreda, 6. februarja: UTOPLJENCA. Red A.

Cetrtek, 7. februarja: Zaprio.

Petek, 8. februarja: BITLEHEMSKA LEGENDA. Red B.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 3. februarja: Ob 15. pop.: JONNY SVIRA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 4. februarja: Zaprio.

Torek, 5. februarja: LJUBEZEN TREH KRALJEV. Red B.

Sreda, 6. februarja: JONNY SVIRA. Red D.

Cetrtek, 7. februarja: GOSPOD LAMBERTHIER. G. stovanje Gajdarova. Izven.

Petek, 8. februarja: LJUBEZEN TREH KRALJEV. Red C.

Svetozar Banovec, priljubljani lirčni tenor našere opere poje v č. o. to popoldne pri operni predstavi »Pri treh mladenkah« vloge Schuberta.

Ljubljanska drama. V soboto in nedeljo so v ljubljanski drami štiri predstave. V soboto popoldne ob 15. uri interesantna drama iz kitajskega življenja »Krog s kredo«, ki je imela v letošnji sezoni največji uspeh. — Zvečer stara angleška komedija »Volpone«. V nedeljo popoldne ob treh se igra za mladino zadnjikrat v letošnji sezoni »Peterčkove po-

Nov živinski sejem smo imeli v Litiji 28. januarja. Ker še ni bil splošno znan in radi hudega mraza so prignali le okrog 40 glav govedi. A vendar se je razvila živahna kupčija. Prodano je bilo okrog 30 repov. Med prodanimi volli so tehtali štirje 2900 kg in je prišel kg žive teže na 9.85 Din. Seveda so šli v Italijo.

Jata divjih gosi — do 50 kljunov — se je pojavila te dni na črnpotčskem bazarju pri Smartnem. Naši lovec so jih sicer z v. nemo zalezovali, a niso imeli nobene sreče. Niti prilika se jim ni nudila, da bi poskusili zimsko kopek, kakor je je bil prostovoljno deležen neki litijski Nimrod, ki je v tem mrazu do pasu gazil Savo, samo da je vlovil obstreljeno divjo gos. — Vremenski preroki pravijo, da pomenijo divje gosi še dolgo, strogo zimo. Upamo, da se vendarle motijo!

Prosvetna zveza

v Ljubljani

MALI KINO

Posetnike malih kinoaparatorv (šir. na filmu 9.5 mm) opozarja Prosvetna zveza v Ljubljani, da ima v zalogi sledeče filme:

Poučno:

1. Napoleon (6 koles): Napoleonova mladost 1. Francoska revolucija 2. Ohlajanje Toulona 3. Napoleonov pohod v Italijo 2).
2. Pastirjevo življenje in njegova dela (1 kolo).
3. VIII. Olimpijada (1 kolo).
4. Iz življenja Eskimov (z dodanim kratkim šaljivim filmom, 1 kolo).
5. »Pressae. Svetovna tiskovna razstava v Kolinu 1. 1928 (1 kolo).
6. Lepote Slovenije (S'ap Savica, Skavti ob Boh. jezeru, Bled, Kamniška Bistrica, 1 kolo).

Drame:

1. Zrtev viharja (2 kolesi).
2. Ljubezen do Matere kožje (1 kolo).
3. Biti ali ne biti (1 kolo).
4. Königsmark (2 kolesi).
5. Advokat (1 kolo).

Šaljivo:

1. »Šarlo igra golf« in »Janez Petelinček lepi plakat« (1 kolo).
2. Pustolovščine modrega Muca (risan film 1 kolo).

Narcčno:

Dva Kristusova filma (skupno 5 koles). Več svetopisemskih, krajevnih, prirodopisnih, zgodovinskih in šaljivih filmov ter nekaj dram.

Izposojevalnina za enkratno rabo 1 k. o. (ki teče približno 25 minut) 15 Din. Priporočljiva širina slike na steni 1.50—1.75 m. Tudi aparate oskrbi Prosvetna zveza. Cena z vsemi pritisklinami okoli 2500 Din. S pogonom na motor 750 Din več.

slednje sanje«. Zvečer pa je prva repriza Nestroyeve veseloigre s petjem, »Utopljenca«. Obe popoldanski predstavi sta ljudski pri izredno znižanih cenah.

Ljubljanska opera ima v soboto in nedeljo tri predstave. V soboto popoldne ob 15. uri se poje Schubert-Bertejeva opereta »Pri treh mladenkah« z g. Banovcem kot Schubertom. Zvečer ob pol 20. uri Verdijeva opera »Trubadur« z g. Vilfan-Kurčevom v glavni ženski vlogi Leonore. V ostalih vlogah sodelujejo: ga. Thierriyeva in ga. Ribičeva ter gg. Kovač, Primožič, Rumpelj, Mehorič Simončič in Seula. V nedeljo popoldne ob 15. uri se poje moderna Krenekova opera »Jonny svira« z g. Jančkom v glavni in narlovni vlogi zamorca Jonnyja. Vse tri predstave so ljudske pri znižanih cenah.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 3. februarja ob 15. pop.: LUMPACIJ VAGABUND. — Ob 20. zvečer: NA CESARICINO POVELJE. Kuponi.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 3. febr. ob pol 8 zvečer: »CHARLEJEVA TETA«. Veseloigra v treh dejanjih.

Prireditve in društvene vesti

Ljudski oder v Ljubljani ponovi danes zvečer ob pol 8 slikovito in vsekoli zabavno veseloigro »Charlijeva teta«. Cenjenemu občinstvu to vprizoritev toplo priporočamo, ker smeha in resne zabave ne bo manjkalo. Predprodaja vstopnic se vrši danes od 10 do 12 pop. in od 2 pop. do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra. Dvorana bo toplo kurjena.

Zabavni večer franciskanskega prosvetnega društva v zeleni Unionski dvorani 3. februarja ob pol 8 zvečer. Okrepčila, godba, šaljiva pošta itd. Vstopnina 5 Din.

Sport

Zvezina seniorska drsalna tekma

Na malem drsalšču SK Ilirije so se vršile danes drsalne tekme v umetnem drsanju za seniorje II. skupine. Nastopilo je mesto 8 samo 5 prijavljenih tekmovalcev. Pri vseh drsalcih je bilo opaziti reden trening, valed česar so obvezne vaje domala vsi brezhibno izvajali. Mladi talentirani drsalec Thuma je tudi danes potrdil svoj sloves, manjka mu pa še potrebna finesa v obveznih vajah, liki so mu še premajhni ravno tako tudi kritje. Zmago v tej skupini je odločilo boljše obvezno drsanje Wisiaka, ki se je odlikoval ravno v izvajanju velikih likov in pa kritja. Prosto drsanje je pa Thuma izvajal z lepo eleganco. Vkljub temu, da sta gg. Wisiak in Thuma dobila enako mestno številko, je zmago g. Wisiaka odločilo večje število točk iz obveznega drsanja.

Placemant v tej skupini je sledeč:
1. Wisiak (Ilirija), mestna številka 5; 2. Thuma (Reka), mestna številka 5; 3. Betetto (Ilirija), mestna številka 8.

Nadaljne rezultate tekmovalj za državno prvenstvo gospodov kakor dam bo prinesel »Slovenski list«.

Motokolesarski klub »Ilirija« v Ljubljani priredi danes moto-ski-joring tekmo, prvo v Jugoslaviji. Kakor znano se vrši moto-ski-joring tako, da motociklist vleče priprežnika smučarja za seboj na dolgi vrvi. Pri tem pokažeta seveda obadva svojo izurjenost, kajti najti zamrznjeno cesto, ki bi bila včasih tako motociklistu kakor tudi smučarju, je malo težko, fizična moč in izurjenost smučarja ima torej ravno tako veliko polje udejstvovanja kakor spretne motokiclisti, ki v snežnem terenu nima nikakor lahke naloge. Proga 3 km na lepi ravni cesti od Brezovice (km 7) do cilja na Viču pri km 4 ni pretirana, istotako je maksimalni čas 8 minut za vsakogar doseljiv.

Sportni pregled

Zekaj pa ne bi enkrat s plavanjem začeli! Sedaj, ko je najbolj pripraven čas za to. O Arne Borgu beremo kar naprej in o novih lepih plavalnicah na Španskem itd. Tudi Francozi silijo v ospredje; Tavis je plaval 100 m prosto v 1:08.3 (prej 1:04.6).

Na Tenzi pri Londonu se bo kmalu vršila veslekoleina veslaška tekma med Oxfordom in Cambridgeom. In prav tam se bosta kosala v juliju profesionalna veslaška prvača Avstralec Godsall in Anglež Barry; do 1. 1927. je bil Godsall svetovni prvak, tedaj ga je pri Vancouveru v Ameriki premagal Barry. Od leta 1919. dalje se na Tenzi ni vršila nobena taka prvenstvena tekma več.

Anglejja je dežela velikih gledalskih množic. Četrto rundo za angleški pokal je gledalo na primer v sedanjih seziji 640.000 gledalcev. V maju bo angleško izbrano nogometno moštvo prišlo na kontinent in bo igralo v Franciji, Španiji in Belgiji. Opri bodo šli pa že v februarju okoli in bodo ob raznih rokhi igrali v Franciji, Italiji, Švici, Avstriji in Češkoslovaški. Njih klub Hungaria je igral za slovo v Kairi 2:2 in nato še v Port Saidu 8:3; vsega skupaj je igrala Hungaria v Egiptu 10krat: osem zmag, en poraz, enkrat neodločeno, goali 43:13 za Opre. Sabaria je v Mehiki dobila tretjo igro 5:2. Vienna bo menda vseeno šla v Južno Ameriko. Klado: Slavija presenečenje 5:3, Sparta: Bohemians 5:2; obe sta se igrali za pokal Prage. Igrli Slavije proti Tennis Borussia bo sledila druga igra na Češkem. — 15.000 funtov ali nad 4 milijone dinarjev zahteva neki angleški klub za enega igralca. Zagrebški sodniki so dve leti zastopili sodili, sedaj so rekli, da ne bodo več zastopili delali in zahtevajo pristojbine, kot jih imajo drugje.

Veliko nagrado ponuja manager Fugazy Dempsy, če bi hotel nastopiti proti Godfreyu, 500.000 dolarjev! Izračunaj! Sedaj pravijo, da bo postal upravitelj Madison Square Gardena in Texov naslednik sam newyorški župan Walker. — V tem Gardenu se je boril včeraj zvečer Schmeling proti Riskoju; sicer Risko ni več tisti, kot je bil prej, a je še zmeraj prav v prvih vrstah. Crna Jacksona je premagal Risko samo po točkah, dočim je bodoči Schmelingov nasprotnik O'Kelly prisilil Gemasa že v 3. rundi, da se je udal. — V boksin borbi med Phil Scottom in Sandwinom je bil Scott skoz štiri runde v polni premoči. V 5. rundi je Sandwina pregloboko udaril in je sodnik takoj prisodil zmago Scottu. Peresnik Al Brown je premagal Humeryja v osemih rundah; očitajo mu neojaknost in zahrbitost, a zmaga je zmaga.

Boks je sport samoodrambe, sabljanje tudi. Italijani so v sabljanju premagali Nemce 7:2, Francoze 8:1. Osupnila je dvakratna zmaga Francoza Cattiaua nad izbornim Nemcem Casimrom v floretu. Drug Francoz, Cochet, pravi, da bi se rad udaril s koželuhom. A francoska zveza tenisa mu tega ne dovoli, češ, da se amater ne sme boriti s profesionalom. Kako modro je to! Kakor da bi amater ne smel jesti istega kruha in piti istega vina kot profesional! Za prepovedjo se skriva seveda sirah Francozov pred morebitno koželuhovo zmago. »Koželuh obžaluje in še zmeraj upa.« — Borotri se je priboril hallsko prvenstvo Francije, in Morpurgo je spet ugnal Brugnona.

Francoz je tudi kolesar Grassin; v tekmi trajnosti je z lahkoto premagal Linarta. Na kratko razdaljo je pa proti vsemu pričakovanju zmagal »sitar« Moeskops, pred Michardom in Faucheuksom. — Berlinska zmagovalca v šestdesetni dirki Dülberg — Petri sta prevozila v Breslauu v 3 urah 180.32 km, pustivši za seboj par Aerts-Piemontesi. Linari in Girardengo sta kljub prepovedi italijanske kolesarske zveze nekje startala; za kazni jima je zveza prepovedala vsak start v cestnem dirkanju, čeprav sta v prvi vrsti cestna dirkača in jima je dovolila startanje samo na dirkališčih; nista vredna, da vozila po cesti.

Z avtomobilom bo skušal napraviti Anglež Campbell v Južni Afriki nov rekord. Proga je dolga 22 in pol kilometrov in je ravna kot biljard. Sicer je to sredi v puštinji, a vseeno bodo poskušali spraviti velike množice tja; do prve bližnje postaje bodo vozili posebni vlaki, od tam do dirkališča, 145 km, pa avtobusi.

O drugem Angležu, tekaču Liddellu, beremo, da bo prišel Evropo obiskat; sedaj je misijonar na Kitajskem. — Wide je v Ameriki že tekkel, in Narmi tudi. Narmi je pretekkel dve milj (2krat 1609.33 m) v izbornem času 9:12; na to razdaljo tekmuje danes z Widejem. — Kanadeški črnc Edwards je tekkel v Newyorku 880 y v 1:56, 1000 y v 1:14, dr. Peltzer je spet v ubro formi, 1000 m v 2:39.2, pred Boltzejem in Schoemaom. Peltzerjev rojak Strassberger se umika tekmi z dunajskim atletom Schilbergom. Le-ta je v Brnu tečno dvignil 180 kg, prosto sunil 140 kg, neprosto 150 in 160 kg; pri 150 kg se je drog ročke nekoliko dotaknil prsi. 180 kg bi bil svetovni rekord, pa je bil en sam sodnik zraven, in tudi tohtnica ni bila prvovrstna. Bo skušal ponoviti.

Dunajski par Scholz-Kaiser si je priboril avstrijsko prvenstvo v drsanju parov. Karl Steiner je smučarski prvak Avstrije, Sonja Henje prvakinja Norveške v umetnem drsanju. Blomquist prvak Finske v drsanju (nč posebnega, samo 10.000 m omenimo 18:34.5), Ballangrud tudi norveški prvak. Andersson švedski. Še par rezultatov: Nemec Vollstedt 10.000 km 19:31.4 (nem. rekord; Nemci še niso v prvih vrstah), 500 m Norvežan Migrell 44.6, Ballangrud 44.7, 1500 m Ball 2:25.4, 5000 m Ball 8:38.9, 10.000 m Ball 18:07; pri delavskih tekmah v Oslo Engelstangen 500 m 44.7, 5000 m 8:56.1. — Tudi Italijani gradijo rekordno smučarsko skakalnico, pri Ponte di Legno; pa je prepovalano.

Evropske prvenstvene tekme v hokeju na ledu v Budimpešti so imele doslej sledeči izid: Avstrija: Nemčija 1:0, Italija: Ogrska 2:1, Češkoslovaška: Nemčija 2:1, Italija: Belgija 1:0, Poljska: Švica 2:0, Češkoslovaška: Avstrija 3:1, Ogrska: Belgija 1:1, Avstrija: Ogrska 3:0, Avstrija: Švica 3:1.

Za nemške smučarske prvenstvene tekme se je prijavilo 231 tekmecev, med njimi 33 Jugoslovancev. — Rund je sedaj trener v Pragi, pa bo šel na željo norveške smučarske zveze tekmoval v Zakopane. Tukaj povemo nekaj za naše mlade sportnike: Navadno kar slego pomemaj vesti iz dunajskega Sport-Tagblatta. In vendar je ta list med najmanj zanesljivimi. In samega sebe pobija večkrat na isti strani. V številki 30 (v sredo 30. jan.) beremo na primer na strani 6., 1. kolona, 3. notica V Zakopane pošljejo te in te dežele toliko in toliko udeležencev; zadnja je Norveška z 2 tekmece. Takoj nato, 6. notica, v isti koloni, pa beremo, da gre v Zakopane 9 Norvežanov, in tudi imena so navedena. Tudi naš rad je govoril v četrtek zvečer o dveh Norvežanih.

FRANCOZINJE NE GREDO NA JAPONSKO.

V vrstah francoskih sportnic je vladalo nekaj časa veselo razpoloženje in pričakovanje; zvedele so, da je bila francoska ženska sportna zveza povabljena, naj pošlje nekaj sportnic na gostovanje na Japonsko. Sedaj se je pa v vrste sportnic naselila žalost; s potovanjem v deželo krizantem in lepih češenj ne bo nič. Predsedstvo zveze je odklonilo predlog, naj gre par sportnic na Japonsko, a 7 glasovi proti 3. Proti predlogu sta glasovali tudi predsednica zveze, ga. doktor Le Grand, in pa predsednica Mednarodne ženske sportne zveze, ga. Milliatova. Le-ta je opravičila odklonitev povabila deloma z visokimi stroški potovanja v tako daljno deželo, deloma z razlogom, da tako potovanje ne služi namenom zveze. Kajti š 1 pravil označa kot namen zveze dvig zdravja mlade deklice in žene; in zelo dvomljivo je, če se more tako potovanje spraviti v sklad s tem namenom. Dvomljivo je tudi, če bi mogle sportnice po večtedenski morski vožnji nastopiti na Japonskem s takim uspehom, da bi bilo to v čast francoskemu ženskemu sportu.

Gospa Milliatova morda ni pomislila, da bi se peljale sportnice na Japonsko lahko čez Sibirijo. Lani so bili francoski sportniki na Japonskem in so imeli prav lepe uspehe, čeprav niso bili vsekokz prva »garnitura«. Smo pisali o tem.

RUMENA NEVARNOST.

Rademacher je prišel z Japonske nazaj domov. O japonskem sportu pravi, da nam bo prinesel še marsikakšno presenečenje. Japonci so se lotili telesnih vaj z redko temeljitostjo. Japonski sportnik je še zelo individualen, dela vse bolj z močjo kot s tehniko. Ne pozna izobraževalnih tečajev, pač pa ima intenziven trening. Zelo je navdušen za sport; navdušenosti pa ne izraža z glasnimi besedami, temveč s tihim, žilvim in smotnim delom. Japonske oblasti podpirajo sport na vse načine: velik pospeševatelj sporta je princ Čičibu. Japonska ima prav izborne sportne naprave, moderna, po evropskem vzorcu zgrajene. Mesti Tokio in Osaka imata stadione za 40.000 gledalcev in posebne plavalne stadione za 10.000 gledalcev.

Najbolj priljubljene sportne panoge so plavanje, lahka atletika in base-ball, od Amerike na Japonsko zanečen. Base-ball spravi na noge množice, ki jih poznajo v Evropi kvečjemu pri dirkah na Angleškem. Pri Rademacherjevih plavalnih tekmah je bilo navzočih vselej po 12.000 gledalcev. Tudi golf je na Japonskem zelo priljubljen. Naprave so opremljene kar najmodernejše. Japonski dijak je sportni dijak, tako kot angleški dijak; ves sportni obrat dobi pobudo po dijakih. Tudi veliki Rademacherjev nasprotnik Tsuruta je dijak. Kot sportnik je Japonec izredno fair, čeprav ga poraz zelo boli. Sportno občinstvo je izbornu disciplinirano.

Rademacher pravi, da bo del japonski sport Evropi še dosti opravila. Japonci nima dosti lastnih misli. A kar posname, to naredi bolje kot mu je bilo pokazano.

TRENING SONJE JE DRAG.

Mlada svetovna prvakinja v svetovnem umetelnem drsanju Sonja Henje potuje v spremstvu staršev po Evropi okoli. Časnikarji so izvedeli prav zanimive potankosti o treningu mlade drsalke. Že s petimi leti je pričela gojiti Sonja drsalni sport in je redno vadila drsalne teke in piruete, vsak dan štirikrat. Kondicijski trening je obstal v prvi vrsti iz plavanja, pozimi pa iz daljših drsalnih tekov. Tudi sedaj, ko potuje po Evropi, Sonja redno trenira in je vsak dan najmanj štirikrat na ledu. Lani so znašali vsi stroški za potovanja do treninskih drsalščit itd. okoli 150.000 dinarjev; vsi stroškianskega leta za dosego svetovnega prvenstva so pa dosegli lepo vsoto 320.000 dinarjev. Torej je bil trening zelo drag.

Spominjamo se še, da je zmagala Sonja v tekmi proti dotedanji svetovni prvakinji gospi Jarosz-Szabo. Splošno je bilo tedaj mnenje, da so sodili norveški sodniki pristransko in da bi bila morala prvo mesto dobiti gospa Jarosz. A vse pritožbe niso nič izdale, in Sonja je ostala prvakinja. Pravijo, da bi bi morala počakati vsaj še eno leto; kajti od lani na letos se je toliko izpopolnila, da bi ji ne bilo več treba pomoči norveških sodnikov in bi ji letos katerikoli sodniki prisodili prvenstvo.

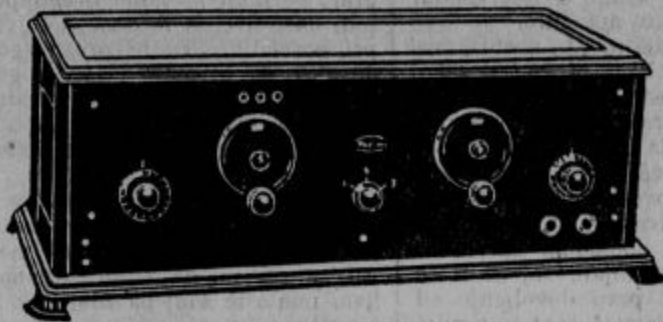
LETNI KONGRES MEDNARODNE ZVEZE HOCKEJA NA LEDU.

V Budimpešti se vršijo evropske prvenstvene tekme v hokeju na ledu, o katerih bomo poročali v »Sportnem pregledu«. In obenem se je vršil tam letni kongres gori imenovane zveze. Kongresa se je udeležilo 10 držav; 4 članjane države niso bile zastopane. Mi nismo zraven, Španija je pa. V ospredju zanimanja je bilo razpravljanje o prireditvi bodočih zimskih olimpijskih iger. Hudo so zamerili Zedinjenim državam, ker niso bile poslale v St. Moritz nobenega moštva, z izgovorom, da ga nimajo. A hkrati so Amerikanci priredili v Minneapolis ledeno-hokejski turnir, h kateremu je prišlo veliko udeležbo 150 klubov. Zato so predlagali sedaj kot prireditel-

Če ne gledate na ceno, ampak na kvaliteto, Vam priporočamo šestelektronski sprejemni aparat

Radione

z elektronskimi z zaščiteno mrežico

S tem aparatom je radijska tehnika dosegla višek. Z njim dosežete v zvočniku tak efekt, da zadostuje za na večjo dvorano, mogoče ga je pa udi regulirati tako, da je pripraven za malo družinsko sobo. Radio-Ljubljana bo ta aparat rabila za prenos inozemskih postaj. Z ma o okvirno anteno sprejema na vseh valovih od 12—3500 m

Prepričajte se! Zahtevajte ponudbe!

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 31-90

ljico bodočih olimpijskih zimskih iger Kanado; in če bi ta ne hotela, bodo predlagali kakšno evropsko državo! — Evropske prvenstvene tekme bodo prirejale v prihodnosti šele po 15. januarju. Natančni rok mora biti razglašen v prejšnjem juliju. Dalje so sprejeli predlog, da se mora pri prireditvi plačati varščina v znesku 25 dolarjev. Ta znesek zapade v prid Zvezi, če dotično moštvo ne nastopi.

Prireditve evropskih prvenstvenih tekem leta 1930 je bila poverjena francoski zvezi s pogojem, da bo do tedaj zgrajena pariška ledena palača.

Dalje so spremenili neko točko glede načina igranja (off-side).

Na turnirjih je pri enakem številu točk zmagovalci tisti, ki ima več goalov

Slednjic so bile volitive. Razen enega podpredsednika je ostalo vse pri starem. Tradicija zahteva, da prevzame to mesto zastopnik prireditvene države bodočega leta, in je bil zato izvoljen Francoz, Mancourt.

Predlog profesorjev glede plač in šolnine na srednjih šolah

Ravnatelj sarajevske gimnazije g. Milan Čuković je sodeloval kot predsednik bosanskega društva srednješolskih profesorjev na plenarni seji osrednjega društva, ki je predlagalo, da se naj uredi plače profesorjev na srednjih šolah na ta način:

Učitelji na srednjih šolah naj se razvrste po skupinah prve kategorije tako-le: Suplenti pridejo v 9. skupino, suplenti z izpitom v 8., profesorji do 4. leta službe v 7., po 8 letih v 6., od 8. do 13. leta službe v 5., od 13—17. v 4., od 17. do 22. v 4. skupino, toda s potražnjo plačo od 18.000 Din letno, po 22. letih pa v 3. skupino. Ravnatelj popolnih in nepopolnih srednjih šol pa v eno skupino višje, ko profesorji z istim številom službenih let. Poleg plače pa naj bi dobivali še posebne mesečne doklade in sicer: suplenti 500, profesorji do 15 let službe 1000, od 15—20 let 1200 in preko 25 let 1500 Din. Začasni učitelji 400, strokovni učitelji 800, po 15 letih 1000 in po 25 letih 1200 Din. Ravnatelj pa še posebej 600 dinarjev.

Šolnina, ki jo misli uvesti prosvetno ministrstvo, naj bi ne bila v vseh razredih enaka. V I. razredu naj bi znašala 300 Din na leto, v VII. razredu pa 1000. Revni učenci, ki bi dosegli zadosten uspeh, naj bi bili šolnine oproščeni.

Deputacija profesorjev je bila sprejeta od predsednika vlade ter mu sporočila te predloge. Predsednik vlade je obljubil, da bo kolikor mogoče te zahteve uvaževal. — Po vsej priliki pa vlada teh zahtev v polnem obsegu ne bo sprejela.

»Samouprava«

uradni list Ljubljanske in Mariborske oblasti.

Ravnokar je izšla 3. številka »Samouprave« s to vsebino:

1. Uredba o pobiranju občinskih taks v občini Ljubljanske oblasti. Uredba obsega 9 členov. Deveti člen prinaša tudi popolno teorijo k uredbi o pobiranju občinskih taks. 2. Pravičnik občinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec. Pravilnik obsega 140 členov. — 3. Pravilnik o izdajanju ribarskih knjižic. Obsega 9 členov med drugim prinaša tudi doležbe o varstveni dobi in najmanjši meri rib, ki se smejo prodajati in kupovati.

V prilogi so razni razglasi in objave, tako o razgledni načrta o podrobnih razdelbi skupnega sveta Brežice in Raiburg ter o agrarnih operacijah, ki jih ima izvršiti inženier Ivan Pokorn. Končno še razpis 1 mesta občinskih cestarjev za Črnomelj.

Slovanski vzhod

Za ruske samostane na Sv. Gori. Z ozirom na veliko gmotno pomanjkanje v ruskih samostanih na Sv. Gori (v Atosu) je priredila minuli teden sofijska »Slavenska Beseda« več predavanj pod geslom »Verska snov v umetnosti«. Uvodni govor je imel prof. Bogajevski, na to pa so nastopali z recitacijami in dramatizacijami iz Dostojevskega bolgarski umetniki, pa tudi znana igralka Hodožestvenega teatra Masalitinov in gospa Krasnopoljska, ki sta zdaj nastavljeni na bolgarski državni drami. Ves denar je bil izročen upravnemu svetu ruskih samostanov (»Rusikon«) na Sv. Gori.

Narodni dar. Povodom 70-letnice znanega ruskega političarja in zgodovinarja prof. Pavla Miljkova mu je soglasno naklonilo bolgarsko Narodno sobranje v seji od 24. t. m. na predlog prof. dr. Mišajkova kot naroden dar 270.000 levov t. j. 10.000 švicarskih frankov. Istočasno so bile odposlane brzojavne čestitke s prošnjo, da sprejme jubilatno skromno darilo kot javno priznanje zaslug, ki si jih je pridobil za Bolgarsko Miljkov. (Prof. Miljkov zdaj biva kot begunec v Parizu, kjer urejuje dnevnik »Poslednja novosti«.)

Plovdivske slavnosti. Dne 25. t. m. ob udeležbi večstične množice so odkrili v Plovdivu spominsko ploščo s sliko znanega ljudskega pesnika in buditelja Ivana Vazova na hiši, kjer je bival v letih 1880—1886. Kot slavnostni govorniki so nastopili metropolit Maksim in književniki. Zvečer je vpriporilo plovdivsko gledališče dramatizacijo znanega Vazovega romana iz turških časov: »Pod igoto« (Pod jarmom). Svečanost je imela značaj velike ljudske slavnosti.

Lacromel

sigurno sredstvo proti kašlju, kataru, prehladu, influenci, kroničnemu vnetju bronhijev itd.

Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvajala Lekar. na Arko, Zagreb, Heca 12.

Za predpust!

Konfeti serpentina krep papir in eirlande za dekoriranje, papirnat k oznike in epice, razgladnice za šaljivo pošto itd. priporočamo

M. TICAR - LJUBLJANA

DRUŠTVOM PJPJST

Časnikarji med seboj. Nekje sta se srečala dva časnikarja, dva tovariša, ki drug drugega nikakor nista mogla videti. Pa je rekel prvi: »Ali miste zdrič napisali članka o propadnji gledišča?« Drugi gleda nezaupno in pravi: »Kajpada sem ga?« — »Ali veste, da sem našel čudovito stvar v tem članku?« Tovariš se čudi, da mu tekmeec izreka priznanje; pogleda mu v oči in meni: »Čudovito stvar?« Vsekakor članek ni bil slab, to že smem reči. A kaj tako čudovitega ste našli v njem?« — »Klobaso, ki je bila v njem zavita!«

K nekemu poslancu pride volilce in ga prosi, naj mu prekrbi kak vojaški naslov. »I, kako pa naj to napravim, dragi moj? Nikoli niste bili vojak in potemtakem nikakor nimate pravice do kakoga vojaškega naslova.« — »Gospod poslanec,« odvrne volilec smehljaje, »če bi imel pravico, bi vas pač sploh ne potreboval.«

Radio-pomenki

Radio smatram za kulturno napravo, namenjeno in dostopno najširšim ljudskim plastem. Da svojemu namenu pri nas ne odgovarja tako, kakor bi lahko, so krive razne okoliščine, n. pr. davek, ki ga drugod ne poznajo povsod, nezadostna jakost oddajne postaje, da bi jo mogli slišati po vsej Sloveniji z detektorjem in reakcionarnim poštnim pravilnikom. So pa še morda druge ovire, vendar danes samo o pravilniku nekoč.

Citatelj teh vrstic želiš morda prebiti svoj letni dopust na deželi. Vzel bi rad s seboj tudi aparat, ki ti je postal veren drug. Kaj moraš storiti? Biti moraš najprvo strokovnjak v radiofoniji (merila za strokovnjaštvo v pravilniku ni), nato smeš vložiti prošnjo na pošto ministristvo kolkovano z 20 in 5 Din, kjer natančno navedeš kraje, kjer nameravaš aparat uporabljati. Med dopustom načrta ne moreš in ne smeš izpreminjati, saj se ti še lahko pripeti, da pride prvo dovoljenje od ministristva, ko si že zdavnaj spet v uradu. Drugod, n. pr. v Avstriji smeš aparat prenesti za dobo do treh tednov kamorkoli, da le obvestiš o tem pristojni poštni urad.

Za vsako predelavo aparata je potrebno posebno dovoljenje. Nikjer ni povedano, ali velja ta predpis za vsako najmanjšo predelavo, n. pr. vdelavo novega iztiskala, ali le za večje, n. pr. predelavo manjševnega v večerni aparat; tolikomaj je seveda določeno, ali je n. pr. treba prijaviti predelavo 3-čevnega Hartleya v 2- ali 3-čevni refleksi aparat, kar je in ni potem isto. Povedi drugod je običajno, da se naročniku svobodno prepusti, kako hoče aparat predelati, sme se povrhu pečati z amaterstvom, dokler nima to trgovskega značaja, pri nas pa je tako rekoč treba plačati za 25 Din pristojbin, če se hoče napraviti nov, 5 Din vreden gumb.

S predelavo ali zamenjavo aparata pa je pri nas še drug križ: prodajalec ne more nikdar predvideti in jamčiti, v koliko bo ta ali oni aparat ustrejal na gotovem kraju; to se ga ugotoviti le s poskusom. Kupec n. pr. v Beli krajini; zaprosi dovoljenja za 3-čevni aparat; ko ga dobi, se izkaže, da je preslab in zahteva 4-čevnega. V to svrhu pa že mora pri pošti zaprositi za 20 in 5 Din za zamenjavo aparata. Praviloma bi moral zaprositi za zamenjavo celo, ako hoče nadomestiti n. pr. 2-čevni Autodyne z 2-čevnim Reinartzom, ker se med seboj že bistveno razlikujeta. Lahko pa se kupec tudi izogne riziku ponovnih prošelj; plačati mora potem samo posebnega zastopnika trditi, ki z ministrskim dovoljenjem pride na mesto predvajati razne vrste aparatov. — Ali bi ne bilo po zgledu drugih držav umestno, uvesti tudi pri nas polizkusni mesec?

Strogi predpisi so imeli namen, preprečiti zlorabe in omogočiti kontrolo. Tak način kontrole pa je danes popolnoma iluzoren. Opozarjam n. pr. na to, da je dovoljeno uvažati iz inozemstva brez predhodnega poštnega dovoljenja zvočnike, nizkofrekvenčne transformatorje in elektronične, ki naj služijo električnemu pojačanju gramofonske glasbe in ki so čisto enaki onim za radio-aparate, vendar ni njihova nabava zvezana z nikakimi drugimi formalnostmi, kot n. pr. nabava aparata za električno masazo. Pa kaj bi na dolgo utemeljeval! Na Silvestrovo je ljubljanska oddajna postaja javno ugotovila, da imamo pri nas »črnoslušce« in to kljub strogemu »Pravilniku«. Navedeni predpisi torej ne dosežajo drugega efekta kot da ovirajo razvoj radija in z njim razvoj kulture. Rajni Cankar je dejal, da so podobni literarnemu Govekarju.

Fidelius Pan.

Radio-potrpljenje

Vemo za različne vrste potrpljenja, zakaj bi ne imeli še radio potrpljenja? Pa poleg radio potrpljenja v obilni meri skusimo tudi radio-trpljenje. Vsakdo, kdor ima radio, brez razlike ali je takso plačal ali ne. Kdor plačuje, ga ima seveda več in se lahko tudi bolj jezi.

Radio potrpljenje v Ljubljani je »reskete preskete« (viri: Milčinski), radio trpljenje na kmetih, torej pri nas, je Reka in njena

korespondenca. Na Reki so namreč Italijani; ti imajo brezžičen telegraf in le-ta je naše radijsko po- in trpljenje. N. pr.: Ura je osem zvečer in hočemo h »Trem mladencem«. Pa oh — obisk je prišel. Telegraf! Tuli, piska, razbija, da moram takoj vzeti dva aspirina, ker bi nam sicer razneslo glavo. Ali: Polna soba ožancev in mamie, deklet in fantinov čaka na Sattnerjev zbor. Solospev gre srečno do konca. Toda pri narodnih »pomaga« telegraf; poiskati moramo drugo postajo, ker so tudi naši živel iz mesenega tkiva. Najhuje je pri poročilih. (Tu bi prosili gospoda napredovalca, da bi malo glasneje govoril.) Točno z napovedjo časa zarjove nesramni telegraf in razbija do Edison Bell plošč iz Selenburgove ulice. Le sempatja je razločiti kako besedi.

To je naše veliko, veliko trpljenje, ki mora biti tudi potrpljenje. Škoda za program, ki ga zvečer skoro nikoli ne moremo uživati. Ali se res ne da temu odpomoči? V Ljubljani imate le zdaj pa zdaj kak »reske«, tu pa ves večer.

Nedeljski program bi želeli, da ostane kot doslej. Za nas kmečke ljudi, ki smo med tednom pri težkem telesnem delu, je prav primerna ta lahka muzika, šaljivo čtivo in recitacije. Nikar se ne ozirajte na razne »finec mešane«, ki jim Vidmar iz Skofje Loke ni všeč. Napol izobražen mestni človek ne more prave narodne duše (slovenske še celo ne!) razumeti in zato so ta »razburjenja« razumljiva. Dobro, da je bila gospodična Štefka modrejša.

Ali ne bi lazalo napraviti še nekaj pristonarodnih popoldnevov? Večerov si ne smemo želeli, ker je naše radio-trpljenje le preveliko.

Bohinjski radio-očanci.

Znaki posameznih postaj

Ze svojčas je bilo jako težavno razločevati posamezne postaje drugo od druge. S tem da število postaj od dne do dne raste, je pa to še neprimerno težje. Večina si je zato pomagala s tem, da je uvedla posebne znake v odmorih.

Početek oznak za odmore moramo iskati v Morsejevih znakih. Početkom programa je z njimi sporčila postaja svoje ime. Še danes se nekatere postaje poslužujejo teh znakov. N. pr. severne nemške postaje (Norag) uporabljajo kot svoj znak HA (....) — po imenu glavne postaje te skupine, ki je Hamburg.

Kmalu zatem so prišli znaki z metronom ali urami. Po številu tik-takov v minuti se razpozna postaja. To je pa nekoliko težje in je treba že precejšnje vaje, da človek lahko ugaane, katero postajo sprejema. Nemške postaje dajejo 100 do 240 znakov v minuti. München rabi prav tako metronom za označevanje, a ta priprava oddaja obenem nek ton, tako da se hitro loči od drugih. Toulouse ima metronom, združen z zvončkanjem. Budapest ima zvončkanje, prav tako Köln. Ljubljana je s svojo kukavico pač najoriginalnejša, a v zadnjem času je naša kukavica dobila konkurentko s postajo v Vilni.

Brez dvoma je zelo važno in danes že naravnost potrebno, da se uredijo znaki za odmore. Skoro gotovo se bo s tem vprašanjem bavila že ena prihodnjih mednarodnih radijskih konferenc.

Metri ali kilocikli?

Navadno slišimo ali beremo, da ima ta ali druga postaja tako in tako valovno dolžino. Vendar pa je to merjenje v metrih le pomožen pojem, pravilneje je govoriti, da ta ali druga postaja oddaja s tako in tako frekvenco.

Kakor vemo, teče elektrika po žicah. Če teče elektrika tik vedno v eni smeri, pravimo, da je to istosmeren tok. Če se pa smer toka menja tako, da zdaj teče po žici v eni smeri, čez hip pa v nasprotni ter se ta smer neprestano menja po večkrat v sekundi sem in tja, govorimo o izmeničnem toku. Število zaporednih menjav smeri toka v eni sekundi imenujemo frekvenco toka. Navadni izmenični tok ima frekvenco 50, v radiju pa rabimo tok, ki ima mnogo večjo frekvenco, zato se tak tok imenuje visokofrekvenčni tok. Namesto izraza

frekvence je zelo v rabi tudi izraz cikel. To je grška beseda in znači po naše krog. Nemci pa imenujejo to število mene toka v sekundi Hertz, v spomin svojemu učenjaku Henriku Hertzu.

Vsaka radijska oddajna postaja je prav za prav velika elektrarna, ki proizvaja silno hitro se menjajoči izmenični tok ali visokofrekvenčni tok. Ljubljanska oddajna postaja v Domžalah proizvaja n. pr. tok, ki menja svojo smer vsako sekundo 520.000 krat v eno, 520.000 krat v nasprotno smer. Kakor pri metrih in gramih v večji množini govorimo o kilogramih in kilogramih (t. j. tisoč-metrih, tisoč-gramih), rabimo navadno tudi pri električnem toku z več stotisločkratno menjavo smeri označbo kilocikel. Kilocikel je tisoč ciklov in pove kolikokrat po tisočkrat se menja tok v anteni oddajne naprave na vsako sekundo. Ljubljanska postaja oddaja torej s frekvenco 520 kilociklov. Mimogrede bodi omenjeno, da nekateri inozemski in tudi naši listi napačno navajajo število kilociklov naše postaje s 530 kilocikli.

Kaj pomenijo potem metri kot označba valovne dolžine? Kakor znano, se v ravni smeri širi elektrika s 300.000 km ali 300.000.000 m na sekundo. Ako sedaj število 300.000.000 delimo s številom sprememb toka na sekundo, dobimo število, ki nam pove, na kateri dolžini se izvrši ena taka sprememba. To je slično kakor pri merjenju drugod. Ako n. pr. na 100 m dolgi vodni gladini zavalovi vodni val 10 krat v eni sekundi, pomeni, da je ena vzboklina in ena vdorina tega vala dolga deseti del vodne gladine ali 10 m. Isto je pri predstavi, da električni tok valovi. N. pr. za Ljubljano 300.000.000 : 520 = 577. Oddaja torej na valovni dolžini 577 m. To je pa le pomožen račun. Predstavljaj si valove v metrih je kaj težko, dočim je pojem kilociklov bolj razumljiv. In tudi bolj utemeljen je znanstveno. Praktično se danes vse računa v kilociklih, ne samo pri oddajni frekvenci, tudi pri kombiniranih interferenčnih valovih, pri kondenzatorjih v sprejemnih aparatih itd., o čemer »srečujemo morda še o priliki. Prav bi bilo zato, ko bi se tudi pri nas oprijeli tega označevanja. Radijska konferenca lanskega oktobra v Washingtonu je celo sklenila, naj vsi radijski časopisi označujejo frekvenco v kilociklih.

Radio v Rusiji

V Sovjetski Uniji je obstajalo 1. novem 1928 377 samostojnih oddajnih postaj za kratke valove. Od teh je 276 postaj zasebnega značaja in lasti raznih amaterskih zvez. Ostale 101 postaje so last različnih korporacij kolektivnega značaja: univerz, znanstvenih institucij, laboratorijev, družb prijateljev radija in dr. Oblasti podpirajo tozadevno gibanje v največji meri in dovoljujejo brez nadaljnjega nameščanja še nadaljnjih oddajnih postaj. Baš zato stalno in močno narašča število zasebnih in kolektivnih postaj. Zato se je izkazal dosednji sistem označevanja posameznih postaj kot nedostaten in s prvim novembrom 1928 sta se Osrednja zveza oddajnih postaj ter Narkompočet dogovorila za nov sistem na podlagi abecednih črk in devetih okrajev, ki je nanje razdeljena vsa Unija.

Moskovska »Izvestija« prinašajo v eni zadnjih števil osnutek za načrt programov v letu 1929. Poudarjena so najvažnejša politična poročila o mednarodnih zvezah, umetnostna, znanstvena in splošna kulturna vprašanja, pa še navodila za organizacijo dela.

Nam zapadnjakom, ki smo vajeni lažjih, zabavnejših programov, se zdi ta osnutek pust in dolgočasen. Vendar pa ima precej splošno zanimivih in praktičnih točk, kakor n. pr. Pregled časopisja, Zdravstvena navodila, Boljševiški veterani pred mikrofonom, Znanstvo v sovjetski Rusiji, Radijski poskusi, Vesti iz osrednjega izvršnega odbora boljševiške stranke, Socialistična reorganizacija vasi, Ura ateistov. In podobno. Pač svojeverno zanimiv program, ki pozna le malo opernih prenosov in glasbenih ur. Kakor vsa politika sovjetske Rusije!

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 3. febr.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 10.30 Električna in gospodarstvo, predava ing. Ditrich. — 11. Koncert Radio-orkestra. 12. Casovna napoved. — 15. Seje in običaji koroških Slovencev, predava dr. Rožman; 15.30 Koroške narodne pesmi — poje kvartet »Ljubljane«. — 16. Moji planinski spomini, predava prof. Mlakar. — 16.30 »Slovensko dek« v narodni pesmi (2 trompeti s klavirjem); 20. Operni dvospevi ge. Ribičeve in ga. Banovca: 1. Smetana: Prodana nevesta — dvospev — Janko, Marinka; 2. Foerster: Gorenjski slavec — dvošpev — Minka, Franjo; 3. Smetana: Prodana nevesta — dvospev — Minka Vašek; 4. Slov narodne: a) Dobil sem pisemce; b) Ze rože po polju cvetejo; c) Ljubca, kje si hodila (dvospevi); 22. Radio-orkester; Poročila in časovna napoved.

Poned., 4. febr.: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode, borz. poročila. — 17. Koncert R.-ork. 18.30 Češčina, poučje ge. Novak. — 19. Francoščina, poučje dr. Leben. — 19.30 Medicina in mazaštvo, predava dr. Gštel, primarij bolnice za duševno bolne. — 20. Blejski letoviški orkester iz l. 1927 pod vodstvom prof. Jeraja: 1. Foerster: Uvertura h »Gorenjskemu slavčku«; 2. Mendelssohn: Tišina morja (uvertura); 3. Puccini: »Tosca« (fantazija); 4. Lehar: Praznik ciganon (uvertura); 5. Boito: Mephistopheles; 6. Nedbal: Valse triste; 7. B. Ipavec: Uvertura k operi »Teharski plemiči«; 8. Smetana: »Prodana nevesta« (fantazija). — Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Torek, 5. febr.: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Zima in zimska turistika, predava g. Pavel Kunaver. — 19. Nemščina, poučje ga. dr. Piskernik. — 19.30 Kemija vsakdanjega življenja, predava prof. Pengov. — 20. Slovenski klavirski večer ge. Oster-Valljove: 1. Zepić: Sonatina; 2. Oster: Preludij in valček; 3. Mirk: Jugoslav. rapso-dija; 4. Vilhar: Kolo; 5. Pavčić: Pesem; 6. Mirk: Capriccio; 7. Vilhar: Scherzo; 8. Premrl: Otroški plesi; 9. Oster: Valček in koračnica; 10. Kogoj: Prva suita; 11. Prohazka: Silhouette; 12. Prohazka: Promenada iz cikla »Karnevale«; 13. Vi har: Gavotta; 14. Mirk: Izluetie; 15. Mirk: Bagatelle. — Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Sreda, 6. febr.: 13.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Pravljice, pripoveduje pisatelj Milčinski. — 19. Srbohrvaščina, poučje prof. Mazovec. — 19.30 Naše sosednje države, predava dr. Valter Bohinjec. — 20. Plesna glasba, izvaja Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Četrtek, 7. febr.: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. Češčina, poučje ge. Novak. — 18.30 Pride ovanje krme na njivah, predava ing. Rado Lah. 19. Italijansčina, poučje prof. Gruđen. — 19.30 Zgodovina Slovencev, predava prof. S. Kranjec. — 20.

V LASTNEM DOMU RESNIČNO DOBER KONCERT SAMO Z

Pevski solistični večer (g. Jarc, pri klavirju g. Kogoj). — Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Petek, 8. febr.: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Gospodinjina ura, predava gđ. C. Krekova. — 19. Francoščina, poučje dr. Leben. 19.30 Varstvo spomenikov, predava dr. Stete. — 20. »Pesmi naših bratov« v godalnem orkestru Dravske divizije. — 22. Poročila in časovna napoved.

Sobota, 9. febr.: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Delavska ura. — 19. Nemščina, poučje ga. dr. Piskernik. — 19.30 Psihoanaliza in umetnost, predava g. Bartol. — 20. Prenos opere. 22. Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 10. febr.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 10.30 Električna in gospodarstvo, predava ing. Ditrich. — 11. Koncert Radio-kvarteta. 12. Casovna napoved. — 15. France Vidmar. narodni pevec, poje svoje pesmi. — Lahka glasba. — 20. Veseli predpust, izvaja Jo. Peterski pevci. — Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Nedelja, 3. februarja.

Zagreb: 11. Moderna italijanska instrumentalna glasba. — 17. Plesna glasba. — 20.35 Violina. — 22. Inozemske postaje. — Praga: 10. Oospodarsko predavanje. — 11. Orgelski koncert. — 16.30 Tamberburice. — 19.30 Simfonični koncert. — 19.30 O starih plesih. — 22.20 Ciganska godba. — Stuttgart: 12. Promenadni koncert. — 15. Predavanje o rivijeri. 15.30 Vesele nemške opere. — 20. Hochstapler. — 22.30 Kavarniška glasba. — Toulouse: 13.45 Operni spevi. — 14.10 Argentinski orkester. — 21.30 Koncert. — Bern: 10.30 Protestantska pridiga. — 15.30 Popoldanski koncert. — 20.30 Drama. — 22. Orkester. — Katowice: 10.15 Služba božja. — 14. Verstveno predavanje. — 15.15 Simfonični koncert. — 20.30 Večerni koncert iz Krakovega. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 10. Cerkvena glasba. — 11. Dante, XII. spev. Vic. — 13. Trio. — 20.45 Instrumentalna lirčna glasba. — Berlin: 14.30 Gospodarsko predavanje. — 15.30 Pravljice. — 16.30 Lahka glasba. 19.15 Sport. — 20. Karneval. — Nato plesna glasba. Dunaj: 10.20 Orglje. — 11. Liszt »Missa Choralis«. 12. Simfonični orkester. — 15.30 Danski simfonični orkester. — 19.05 Komorna glasba. — 20.05 Drama, nato večerni koncert. — Milan: 10.30 Cerkvena glasba. — 12.30 Kvartet. — 17.15 Ciganski orkester. 20.30 Opera Le Villi (Puccini). — Budapest: 9. Kozmetika. — 12. Zvonenje. — 12.15 Simfonični orkester. — 17.25 Lahka glasba. — 19. Petje in vijolina. 20. Vojaška godba. — 22.30 Ciganski orkester. — Varšava: 12.10 Simfonična matineja. — 15.15 Prenos simfoničnega koncerta varšavske filharmonije. — 18.20 Popularni koncert. — 20.30 Plesna glasba. — 22.30 Plesna glasba.

Ponedeljek, 4. februarja.

Zagreb: 13.30 Plošče. — 17.30 Prenos glasbe iz Europa kina. — 20. Angleščina. — 20.30 Prenos orkestralnega koncerta iz Berlina. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 16.20 Higijensko zgodovinsko predavanje. — 18.25 Delavska ura. — 20.30 Prenos iz Berlina. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert. 18.45 Juristično predavanje. — 20.15 Simfonični koncert ruske glasbe. — Nato Karneval. — Bern: 16. Orkester Aversano. — 16.30 Knjižna ura. — 19. Esperanto. — 20. Simfonični orkester. — Katowice: 16. Plošče. — 17.55 Prenos iz Varšave. — 19.10 Poljščina. — 20.30 Prenos iz Berlina. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Koncert filharmonične akademije. — 20.45 Karneval. — Berlin: 16.30 Lahka glasba. — 17.30 Recitacije. — 20.30 Mednarodni radijski koncert Seidler-Winklerjevega orkestra. — 22.30 Ples. — Dunaj: 11. Kvartet. — 16. Popoldanski koncert. — 19.20 Dunajske premijere. — 20.05 Franc. Steiner poje Visoko pesem Salomonovo. — 20.30 Orkester. — Milan: 11.15 Plošče. 12.30 Kvartet. — 16.30 Kvintet. — 17.20 Otroški petje. — 23. Jazz. — Budapest: 9.15 Ciganska godba. 12.20 Trio. — 17.40 Šramel. — 19.30 Filharmonični koncert. — 17.55 Lahka glasba. — 20.30 Prenos iz Berlina. — 22.30 Plesna glasba.

Vrelec »TEMPEL«

uporabljajte kot namizno vodo, primešajte jo vinu, ker razkrajajo zgrajeno škodljivo visko kislino. Uporabljajte jo nadalje s sadnimi sokli, ker vam daje z njimi pomembna najboljše brezalkoholne pijače.

Vrelec »STYRIA«

Vam v največjem uspehom zbirati želodčne čire, kakor tudi katar želodca in črev.

Vrelec »DONAT«

je po svoji koncentraciji najmočnejša dozirana zdravilna voda. Z najboljšim uspehom jo predpisujejo zdravniki pri žolčnih kamnih, pri zaprtju, pri sladkorni bolezni, kakor tudi pri gihu in hemeroidih.

Zahtevajte Rožmarinovo slatino po vseh gostilnah in trgovinah v originalnih steklenicah.

V PROSLAVO DESETLETNICE OBSTOJA TRGOVINE NUD.M

KOMPLETEN DETEKTOR APARAT, komplet s 1 »kumulatorjem, anodno baterijo z antenskim ter zemeljskim materijalom, 1 slu.

Din 175.—

3 CEVEN »RADIO BAR« APARAT, komplet s 1 »akumulatorjem, anodno baterijo, ant. skrim ter zemeljskim materijalom 3 na bolj. šimi elektronkami 1 zvočnikom za izredno ceno

Din 1950.—

4 CEVEN »RADIO BAR« APARAT, komplet kot zgoraj za izredno ceno

Din 2450 —

ZVOČNIK, tipa »RADIO BAR« II. v elegantni in prvovrstni izvedbi okras vsakega doma, za izredno ceno

Din 650 —

FRANC BAR-RADIO-PISALNI STROJI REMINGTON LJUBLJANA, MESTNI TRG 5/I NAJSTAREJŠA STROKOVNA TVRKA SLOVENIJE

Sveta življenje in vrvenje

Z levom sta se srečala

Krotilec zveri Jožef Delmont, ki je mnogo let sam hodil lovit divje živali v Afriko in Azijo, pripoveduje:

Po trudapolnem dnevu v tropski vročini, smo se ustavili pred črnim kralom (vasjo) in postavili šotore. Ko smo nakrmili ujete živali, ki so site in z vsem oskrbljene ležale v svojih ozkih kletkah in so moji črnci sedeli okolu ognja in žlobudrali, sem vzel svojo zvesto prijateljico — lovsko puško — in krenil okolu vasi; da si ogledam pokrajino. Stara

Komander Byrd in njegov štab. Ameriški letalski poveljnik Byrd, ki se nahaja na ekspediciji na južni tečaj, je te dni v spremstvu norveškega pilota Ber'a Balchena in radiotelegrafista Harolda Jue-ja izvršil prvi polet preko nepoznatih južnotečajnih predelov in odkril velevažna dejstva. Na sliki stoje (od leve na desno): Komander Byrd (X), Bert Balchen (s čepico) in radiotelegrafist Harold Jue.

zamorka, ki se je sladkala z živimi drevesnimi stenami, mi je zaklicala nečaj nerazumljivega. Nisem se menil za to. Tudi nisem poznal praznoverja evropskih lovcev, ki se, če srečajo staro žensko, vrnejo domov. Če bi se bil držal tega praznoverja, bi bil pač malokaj ustrelil v svojem življenju; kajti v afriškem lesovju in tropskih vaseh ne moreš napraviti koraka, ne da bi srečal vsaj pol dvanajstotice starih žensk.

Lazil sem po izsušeni retni strugi, se povzpela na breg in stal pred zapuščenim, s travo obraščenim termitskim stžcem, ki je bil nekako 6 čevljev visok. Zahotelo se mi je, da splezam nanj in se razgledam naokolu. Naslonil sem puško ob trnjev grm, se oprijel za travo in se pognal na vrh.

Nisem bil malo presenečen, ko je na oni strani termitskega grička skočil kvišku velik lev in me ravno tako začudeno gledal kakor jaz njega! Stal sem iz obličja v obličje. Njegovemu veličanstvu — brez orožja. Ravno sem hotel zdrsniti nazaj na tla, da bi prišel do puške, ko se je lev enostavno obrnil in odštorkljal. Skočil sem na tla, zgrabil puško in tekel okolu grička, toda o levu ni bilo več nobene sledi.

Tembolj sem se čudil naslednje jutro, ko so mi vaščani tožili, da velik lev — »man-eating lion«*» že več mesecev prihaja v vas in odnaša ženske in otroke, pa tudi moške. Po njihovem opisu sem spoznal, da sem se prav s tem roparjem srečal prejšnji večer.*

Bolj nevarno je poteklo neko drugo moje srečanje z levom. V neki kafirski vasi so mi domačini pripovedovali, da jih grozovito stiska star lev, ki prihaja po svoje žrtve o belem dnevu naravnost v koče. Prosili so me, naj jih rešim strašne zveri.

Ko se je dan nagibal h koncu, sem vzel svojo težko lovsko puško in z dvema mladima

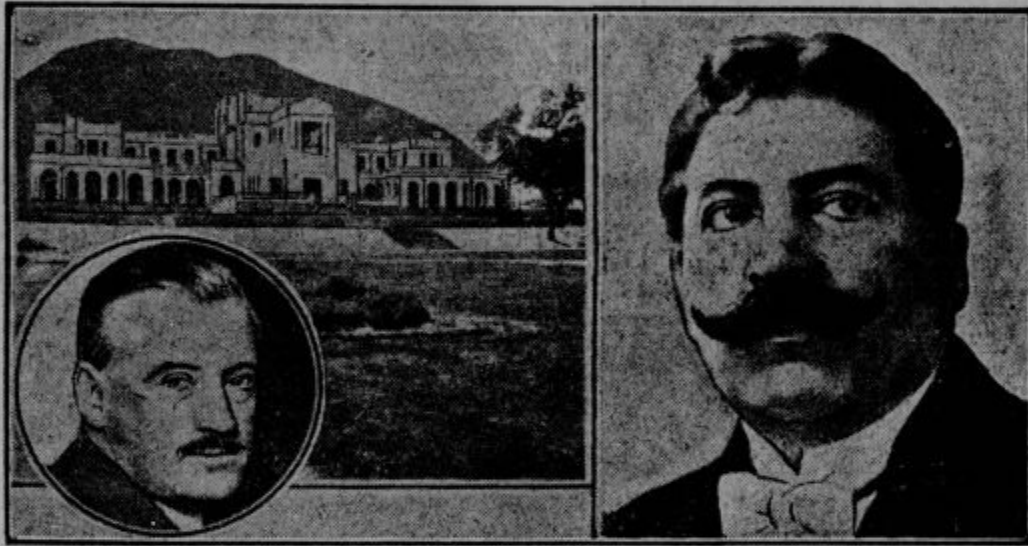
črncema odšel iz vasi, da poiščem ljudožrskega leva. Zver je bila še prejšnjo noč napadla mlado dekle, ki sta jo pa rešila dva pogumna psa foxtererja in zanjo dala svoje lastno življenje. Kmalu sem našel levo sled, ki je vodila skozi visoko travo in potem po skoraj izsušeni strugi v gosto trnovo grmovje. Tu je bilo nemogoče iti dalje. Krenil sem torej po strugi v nadi, da po kakem ovinku pridem do zveri. Prazen up.

Obrnil sem se potem, da bi v nasprotni smeri poizkusil svojo srečo. Nisem se napravil treh korakov — v tem se je bilo hitro znočilo — ko je eden izmed črncev silno zakričal. V tistem hipu zagledam, komaj pet korakov pred seboj, orjaškega leva s črno grivo v skoku proti meni. Še danes ne vem, kako se je zgodilo, da me je lev zgręšil in skočil mimo mene. Zmešati ga je moral edino črncov krik. Orjaška žival je padla na noge tesno ob moji desni strani in čisto nam-gonsko sem se nagnil na levo in se podolgem vręel v vodni žleb.

Kdor razširja pravljico, da lev, če v prvem skoku ne ujame svoje žrtve, skoča ne ponovi, pač še ni opazoval leva v svobodi. Kolikokrat sem videl kralja puščave, ko je ponovno napadel svoj plen, če ga je v prvem skoku zgręšil, in ga golovo vselej dobil v kremplje, če le ni bila kaka prebrzonoga antilopa.

Poleg mene so rasli slabodišči papirusi; hitreje, nego si je mogoče misliti, sem bil iz vode za grmi. Nisem imel časa, da bi naperil puško. Tedaj pa je moj drugi črnc, srčen in srdit do grla, skočil čez vodo in ne meneč se za nevarnost, začel s palico tolči po vodi in brizgati zveri vodo v oči. Žival je nehote za trenutek postala, tako da sem dobil čas za strel. Bilo je v zadnji sekundi!

Vendar so taki slučaji izjema. Dokler lev ni okusil človeškega mesa, ne napade človeka, ako ga ta ne prezanja.

Angleško poslanstvo v Kabulu, spodaj angleški poslanik sir F. H. Humphrys, desno novi protikralj Ali Ahmed Kan. Položaj v Kabulu je postal za tuje diplomate tako nevaren, da jih namerava angleški poslanik zbrati na angleškem poslanstvu in jih nato z letali prenesti v Indijo. Sedaj se poveza za afganski prestol še četrti »kralj«: Ali Ahmed Kan, svak Aman Ulaha, o katerem pa domnevajo, da bi potem odstopil na korist svojemu svaku.

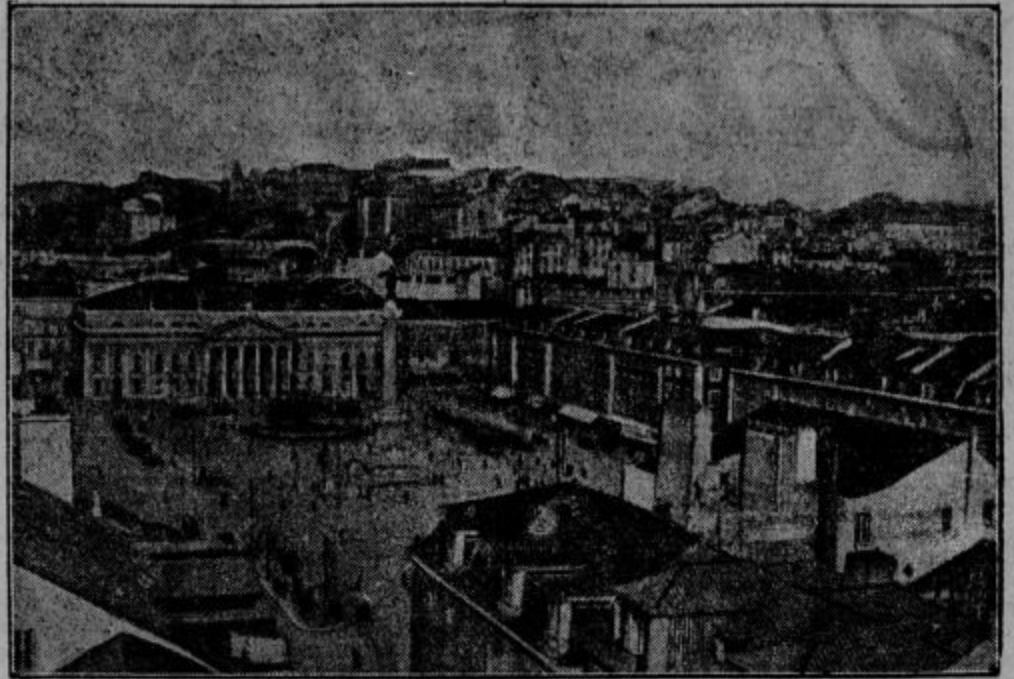
Med življenjem in smrtjo

Kakor je nedavno poročal tudi naš list, sta izvršila ruska učenjaka S. J. Čiulin in S. S. Brjuhenko presenetljiv poskus z odsekano pasjo glavo in umetnim srcem. Sedaj poročajo o tem poskusu Brjuhenko sam v berlinskem časopisu »Umschau in Wissenschaft und Technik«.

Psa so pred operacijo močno omotili s kloroformom in podobnimi sredstvi. V žile so psu vbrizgali sredstvo, ki preprečuje, da se kri ne strdi. Pripravili so »srčni stroj«, to je električen aparat, ki naj bi pasji glavi pogajal kri v žile. Nato so z največjo previdnostjo začeli psu rezati glavo na način, da krvni obtok niti za trenutek ni prenehal, niti tedaj, ko so jo odrezali in zvezali z umetnim srcem.

Najnovejši pisarniški telefon »burovox«, pri katerem ni treba posebnih slušalk, ker je aparat silno občutljiv in se je mogoče na krajše daljave pogovarjati brez slušalk. Upajo, da bo tak svobodan pogovor kmalu mogoč tudi na večje daljave.

Lizbona, gledališki in klubski del mesta, kjer je 29. januarja divjal silen požar. Zgorelo je veliko gledališče, dalje Centralokino in Maximklub.

Ko je ležala popolnoma odrezana glava na krožniku, je napravljala vtis, ka'or da žival spi — bila je še omotena po kloroformu. Polagoma pa je glava oživila. Ako so se dotaknili oči, so se veke odprle in oči so zasijale. Po 20—30 minutah se je življenje pokazalo močnejše. Oči so gledale živahno, glava je na vsak dotik odgovarjala, kakor pri živem psu. Če so se dotaknili ušes, so se na značilni pasji način nasršila. Ko so dražili nosne sluznice, se je glava tako močno premaknila, da bi bila skoraj padla s krožnika in so jo morali z roko držati. Glava je odprla gobec in pokazala zobe, kakor bi hotela ugrizniti ali zalajati. Hrano — klobasice in sir — je glava požrla. Z eno besedo, glava je živela resnično življenje še tri ure potem, ko so jo odrezali od telesa.

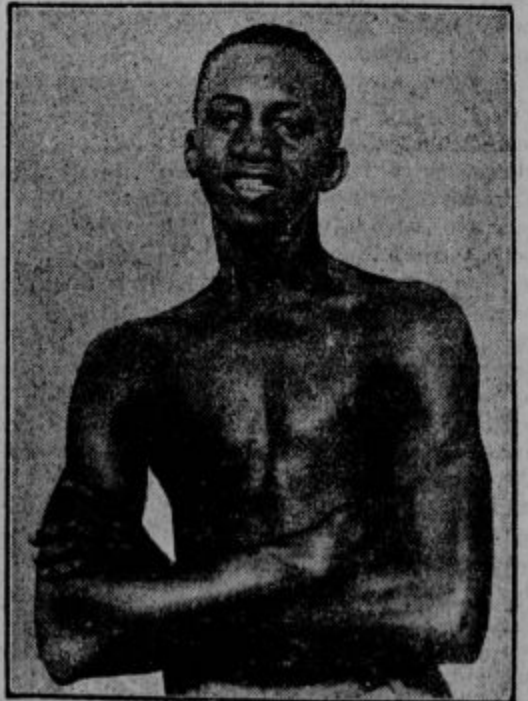
Potem so pretrgali električno zvezo z umetnim srcem; stroj je nehal delovati in kri se je nehala pretakati po pasji glavi. Takoj so nastopili začetni znaki umiranja. Usta so se široko odprla, kakor bi jim primanjkovalo

Slepič ali 10.000 dolarjev

Bankir Charles Celein v Rio Grande se je z avtomobilom odpeljal po opravkih. Na poti se je avto pokvaril in bankir in njegov šofer sta se trudila, da bi našla napako in jo popravila. Tu ju je došel zdravnik dr. Graham, se ustavil in jima začel dajati nasvete, kako bi bilo avtomobilu pomagati. Mnenja so šla narazen in kakor so Američani s stavo vedno pri roki, je slednjič rekel bankir, da stavi 500 dolarjev, da zdravnik nima prav. Dr. Graham je stavo sprejel; vendar je rekel, da kot znanstvenik ne stavi za denar. Kdor stavo zgubi, si mora dati marveč odrezati slepič in ga v špirtu poslati zmagovalcu. Bankir in šofer, ki sta zastopala enako mnenje glede poškodbe na avtomobilu, sta na zdravnikov predlog pristala. Stavo je izgubil zdravnik, ki je držal besedo; dal se je operirati ter je poslal slepič bankirju Celeinu. Ta je bil zadovoljen, ne pa šofer! Ta je izjavil, da mora zdravnik tudi njemu poslati slepič. Dr. Graham tej zahtevi seveda ni mogel ustreči, ker je imel samo en slepič in tega je poslal bankirju. Toda šofer kot pravi Američan ni odnehal in je proti zdravniku vložil tožbo, v kateri zahteva slepič ali 10.000 dolarjev odškodnine. Vse mesto je sedaj radovedno, kako se bo iz te zapletene zadeve izvil — sodnik.

Pod vagonom okolu sveta

Lanskega avgusta sta sklenila devetnajstletna tovariša Asparuh Nankov in Georgij Stojanov, otrcka ubogih bolgarskih železničarjev, odriniti na potovanje okoli sveta. Hotela sta pred vsem priti v Pariz in tam se dobro naučiti francosko. A imela sta le tri leve denarja (1 in pol dinarja). Zato sta ponoči playnila med kolesa Simplonskega ekspresa, ki se za dve minuti ustavlja na postaji Sarnbej, kjer sta doma, pa sta zajahala železno os. Vedno v temi sta srečno prišla do Siska. Navadila sta se neprestanih sunkov in tudi lakota baje ni bila prehuda, čeprav sta ves čas stradala, toda žeja je postala neznosna. Zato sta v Sisku skočila na tla, se napila, prenočila na prostem in s prihodnjim simplonskim vlakom nadaljevala naslednji dan svoje potovanje, ne da bi ju kdo opazil. A v Benetkah so ju karabinjerji privlekli ven. Svetovna potovalca sta romala v zapor. Šele čez pet mesecev ju je obiskal v tržaški ječi bolgarski konzul. Dobila sta potna lista, vozne listke do Sofije in drobiž za hrano pa morala domov. 23. m. m. sta razočarana prispela nazaj. Prišla sta samo številke beneških in tržaških listov s popisom svojih junaštev. V žepu sta imela iste tri leve kakor pri odhodu: v tujini nista imela prilike, da bi izdala bolgarski denar.

Čudotvorec radij

V boju proti raku je človeštvo v zadnjem času našlo enega zanesljivega zaveznika: rudo radij. Pridobivanje radija je pa tako drago, da si ga morejo nabaviti le bogate države in zavodi. Tako so si Švedi šele sedaj kupili 6 gramov radija za 5 milijonov švedskih kron, ki so ga kot narodni dar poklonili svojemu kralju Gustavu V. za njegovo 70 letnico. Kralj je odredil, da se radij porabi za pobijanje in raziskovanje raka. V posebnem domu v Stockholmu strokovnjaki te dni tehtajo radij, da ga razdele posameznim zavodom.

Da se radij pri prevažanju ne poslabša in se niti trčica ne zgubi, ga prodajajo zmešanega s sulfatom; v 9 gramih radijskega sulfata je 6 gramov čistega radija. Kakor je radij za bolezenske tvorbe zdravilen, tako je nevaren za zdravo stanje. Zato ga zapirajo v neprodušne steklene puščice. V vsaki puščici je 50 miligramov čistega radija. Puščice vložijo potem v svinčene omare. Skupni zaboj, v katerem so poslali 6 gramov radija na Švedsko, je tehtal približno 1 tona.

Spričo tolike previdnosti bi utegnil kdo skleniti, da se radij hitro izrablja. Temu pa nikakor ni tako. — Sila radijevih žarkov se zmanjša v 25 letih samo za 1 odstotek in šele v 1700 letih se porabi polovica radija.

Zenska iznajdljivost: »Ali je res, očka, da je tudi med ženskami veliko iznajditeljic?« — »Pa še kako je to res! Le poslušaj jih, kadar obirajo svojega bližnjega!«

Al Brown, svetovni mojster v težki rokoborbi, ki je zmagal te dni v Parizu svojega nasprotnika Humeryja v 8 sekundah, kar je v zgodovini rokoborskega sporta do sedaj najkrajši čas.

Bratec in sestrice

(Konec.)

»Bratec!«

Kot splošen golobček je planil klic v daljavo in iskal bratca. Iskal ga je za cvetnim grmom; iskal v visoki travi; planil je v goščo in iskal...

»Ah — je ušlo srnici. Pa je zopet zadremala. Komar si je zlomil nogi; tako zelo se je ustrašil klica. In zajček, — ta je pozabil na zelišče, ki ga je glodal; kot žoga mehko in tiho je skočil v jarek in pristal...«

»Bratec!«

Sestrice je zajokala.

»Bratec! Kje si?«

Jastrebec se je dvignil v goro in se rogaj:

»Braateeeec!«

Sprva je sestrice mislila, da ji bratec nagaja. In ga je iskala. Za cvetnim grmom. Ob potoku. Po livadi. Med travo. Po gaju. Po gošči. — A ga ni našla.

Končno je zašla globoko v gozd. Tema je bila in sovi sosedi sta se prepirali za ščinkavčka, ki je začel med drevje. Jezno sta skovikali. Sestrice je jokala. Kaj če pride povodni mož in jo odnese v umazane vode? In če pride škrt, pa jo začara v gosenco? Tipala je po temi. Zadelala se je ob drevo in se udarila v čelo; pritekla ji je kri. Sestrice je jokala. Utrujena je legla kar ob potu pod grmovje. Še je bilo njeno lice mokro. Še so bile njene oči rdeče. In usteca so še trepetala. Pa je že priplaval vila sanj in razgrnila nad njo biserni plašč. In sestrice je sanjala...

Tedaj pa...

Tedaj sta priletela dva vrana. Sedla sta na grmovje nad deklico in se pričela pogovarjati:

»Ne veš, prijatelj, kaj se bo zgodilo nocoj?«

»Ne, ne vem!«

»Naj ti povem?«

»Da, da! Daj, povej!«

»Ei, pa se bojim, da me ne bo slišal volk.«

»Ne bo te Cisto tiho povej.«

»No, pa bom. Solnčil sem se na skali v gori. Naj menoj je bilo v skalni duplini jastrebovo gnezdo in v njem pet mladih jastrebcev. Pod večer je priletel stari jastreb. S sovražno zlobjo je klical v dolino: »Braateec!« — Rogal se je nekemu. Potem pa je rekel mladčemu: »Nocoj izključem otroku tam doli v gozdu oči in srce mu iztrgam. In ga vam prinesem, otroci moji.« Kdo ve, kje je nesrečni otrok, ki bo moral dati oči in srce za zlobno poželenje?«

Sestrice je planila pokoncu. Vse je bila slišala. Ozrla se je: vse temno. Pričela je bežati. Bežala je vso noč. In ves dan. In še eno noč in še en dan in nato zašla v kraljestvo zime.

Tavala je po zasneženih potih. V snegu je ostajala za njo rdeča sled njenih ubogih,

trudnih, krvavih nog. Začuden so zrl za njo sneženi možaki z dolgimi bradami. Zmajevali so z glavo, ko so videli krvavo sled.

Sestrice je prišla do gradu. Skozi kristal-na vrata je prihitela snežinka in odnesla sestrice v grad.

»Kaj hočeš, tuji otrok?«

»Bratec!«

»Kakšnega bratca?«

»Mojeg!«

»Kje je?«

»Saj to — — saj to — — ko ne vem!«

»Kaj se je zgubil?«

»Da, zgubil...«

Začudene so stale snežinke krož sestrice, ki je ihtela. Kraljice snežne ni bilo doma, zato niso vedele, kam naj peljejo sestrice? — Vila rož je svetovala:

»Peljimo jo v dvorano želja!«

Res so jo peljale tja. Potem so odšle. Sestrice pa se je splazila iz dvorane in bežala skozi prostrani grad. In zašla v dvorano praznjenosti, v žalostni, zapuščeni, tihi bratčev dom...

»Bratec!«

Na kolenih je klečala sestrice pred bratcem in ga krčevito držala za roko. On pa jo je pogledal z mrtvimimi očmi — in je ni spoznal.

»Bratec!«

Sestrice je kričnila.

»Bratec! Me ne poznaš?«

Ni se ozrl nanjo. Utnice so se mu zganile — pa so molčale. Z rokami je prebiral ledene črke, zladal jih, pa ni zložil nobene besede. Kako tudi? Njegove misli so bile mrtve. — Ni se spomnil sestrice, ne solnčnih poljan. Ni se spomnil rož ne solnca. Ni vriskal. Ni hrepenel. Ni ljubil.

»Bratec!«

Kot bi ne bilo v njem življenja; ni se ozrl, ni spregovoril. Zbiral je črke in se brez misli igral.

Liubezen.

Se so bile krvave male setrične roke in kri je umazala kristalno čiste ledene črke, ko so zladale črke: l, j, u...

Ko pa je bila beseda zložena, se je zgodilo...

Kristalni grad se je zdobil v prah. Kraljice Snežne se je sosula v žarek svetlobe. Snežinke in sneženi možiki so se stopili v biserne kaplje. Zasnježene ceste so zazelenele v zelene preproge. In brezkonna ledena ravan se je pokrila s cvetjem. Zrak je v toploti zavaloval. Dalje so zapole.

Bratec pa je zavriskal: »Rešen, rešen!«

In sta šla bratec in sestrice domov na solnčne poljane. In sta bila srečna.

Kaj je liubezen, mali Matjažek? Ko boš zrastel, pridi v kraljestvo solnca. Povedala Ti bom.

Pa — na kratko ti povem —:

čul sem, bratec, nič ne lažem, da prineseš, če ukažem, mi v palačo Ptico-Zar. Ni resnica to li mar? Nič se mi ne izgovarjaj, kak jo ujameš, zdaj prevdarjaj! Ivan dvigne se urno: »Jaz da bi govoril to?« dé in plašen maje z glavo, »Če s peresom je že pravo, in kar tiče ptice se, ker to je zlagano vse.« Car zatrese z brado: »Ali bomo s tabo barantali?« In še zakriči: »Le glej, če v treh tednih mi odslej ne prineseš sem v palačo Ptice Zar, prejel boš plačo, in — pri moji bradi — brat, drago plačal boš takrat: k stebru... v ječo... bič bo pokal! Ven!« Naš Ivan se je zjokal na skedenj je bežal, kjer konjiček je ležal.

Ko Grbič ga slišal priti, hotel se je v ples spustiti, ko pa solze videl je, skoro sam se zjokal je. »Ivan, kaj se je zgodilo, da tako se jočeš milo?« mu Konjiček govori in krog nog se mu vrti. »Pred menoj ne smeš tajiti, moraš dušo mi odkriti. Kaj, moj mili, ti ni prav? Ali nisi morda zdrav?«

Mar sovražnik ti kaj hoče?«

Ivan h konju gre in joče, ga poljubil je, objel in prebridko zaihtel: »Car Zar ptico zdaj zahteva in prinese ti jo veleva. Kaj, Konjiček, naj počnem?« Govori Grbič: »Že vem! Cenim jaz vso bedo tvojo, a pomoč ti nudim svojo. Si nesreče sam si kriv, ker si bil neubogljiv: pomniš, ko na p-ti v mesto, pero našel si zločesto: Nisem takrat rkel, veš: da pobrati ga ne smeš, ker bi si skrbni napravil, če bi v žep peró to spravil. Sam uvidiš pač sedaj, da sem prav imel tedaj. A — povedano med nama — to je le malenkost sama... časa te poslej... Dela bode še v naprej. Ti pa carju zdaj povej in mu reci prav odkrito: »Dvojno trebam, car, korito prosa sladkega cel sod. Toda naj se car požuri: jutri že ob rani uri se odpraviva na pot.«

Ivan k carju ododot gre in govori odkrito: »Dvojno trebam, car, korito prosa sladkega cel sod. Toda naj se car požuri: jutri že ob rani uri se odpraviva na pot.«

Ivan k carju ododot gre in govori odkrito: »Dvojno trebam, car, korito prosa sladkega cel sod. Toda naj se car požuri: jutri že ob rani uri se odpraviva na pot.«

vina sladkega cel sod. Toda naj dvorjan se žuri: jutri, veš, ob rani uri se odpravim že na pot in odjadral bom odtod.« Car dvorjanom dá povelje mu izpolniti vse želje, in ko srečo mu vošči, milostno ga odpusti. Zjutraj bilo je zarana, zbudil Konjič je Ivana: »Vstani, Ivan, čas je, hej! lti morava naprej!« Ivan se je brž pripravil, da bi se na pot odpravil, po koriti je odšel, je prosil in vino vzel. Potlej hitro se prepaše pa Konjička mi zajaše. Košček kruha je še vzel in na vzhod je oddrvel...

Sedem dolgih dni potuje in Zar-ptico zasleduje, osmi dan pa truden ves pride Ivan v gosti les. Vzreže ga konjič v Ivana: »Onkraj širi se poljana, na poljani je gorá, vsa iz čistega srebra. Nanjo, ko bledé zvezdice, žejne letajo Zar-ptice iz potoka vodo pit. Tja jih pojdeva loviti.« To je vzrežetal v Ivana — že pred njima je poljana. To je ravnik ves zelen — kakor kamen dragocen. Kadar rahli veter veje, kar po travi iskre seje, divne cvetke tu cveto — kakor v pravljici je to! A na sredi tam v poljani kakor val na oceani strma dviga se gorá, vsa iz čistega srebra. Na večer ko solnce sije, zlata zarja jo oblije. Rebra rdeča so ko kri, kakor sveča vrh gori.

Glej, konjiček se napenja, po strmini v vis se vzpenja, tristo sežnjev preleti, pa obstane, govori: »Se mračiti bo začelo, Ivan, hajd na svoje delo! Zlij v korito vino, nuj, v vino pa prcso nasuj, še mi zlezi v korito, zvito stori to, prikrito, da te ptiči ne uzro, sam pa motri jih pazno!

Semkaj, ko bledé zvezdice v jati prilete Zar-ptice, k prcso planejo na mig in zaženejo svoj krik. Ono, ki prcso privabi, prvo, jo za rep zagradi! Ko tako jo uloviš, glej, da glasno zakričiš — jaz v pomoč ti bom pritekel. »Kaj pa, če bi se opekeli?« konju Ivan dé v skrb in pogrne plašč po tlejš.

Ker lovec bre-brižno koraca mimo smrečice, zato si ti, moj mali, oglej to le zasneženo smrečico in mi povej: Koliko živali se skriva v njej in kako se to živali imenujejo?

Kadar v dolgih zimskih večerih ne veste, kaj bi počeli, vzemite trd papir, narišite nanj te risbe ter izrežite obrise tako, da ostane le spodnja pikčasta črta cela. Nato preganite pri tej črti izrezano obliko in imeli boste zimske pokrajine, ki jih poljubno lahko sestavite. — Če znate slikati, pobarvajte podobne s prav živimi barvami. Ker so zimske slike in je vse odeto v belo snežno odejo, ne rabite velike barve. Strehe ostanejo bele, drevesa so tudi povešeni bela, listje poslikajte rumeno, modro ali rdeče, ograjo rjavo. Otrokom napravite rdeče obračke, modre, rdeče ali zelene čepice; ovrtačnice poslikajte s prav živimi barvami. Ko je vse poslikano, pol žite papir na trdo podlago in izrežite kot je označeno pri sneže-

nem možu. Da se pa izrezana mesta ne vidijo, položite pod vsako podobo enak kos belega papirja, ki ga na oglih malo prilepite. Drsalca pa postavite na stekleno ploščo, da se bo drsal po ledu.

Boste videli, koliko veselja napravite s temi podobnicami mlajšim bratcem in pa sestrkam!

Za rezo slabotne in shujšane živine ter okrepitve breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno

»TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO«

ki se dobi pri: M. Težaku, Zagreb, Gundulićeva 13.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priloženo na znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službo dobe

Reporter

za Ljubljano se sprejme v uredništvu »Slovenca«. Zglasiti se je treba osebno v uredništvu.

Hišnik

Za vilo Pod Rožnikom sprejememo hišnika. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava. Prednost starejši moži, ki bi imel veselje z vrhom in bi znal čistiti in oskrbovati avtomobil. — Ponudbe pod »Pošten« na upravo lista.

Kuharico

samoostojno, snažno, pridno, varčno in zdravo, z večletnimi spričevali — sprejme trgovska hiša na deželi. Oseb 12. Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov pod Dolenjsko št. 943 na upravo lista.

Hišnik

Za trgovsko hišo v sredi mesta iščemo hišnika, ki bi opravljal event. tudi druge posle. — V poštev pridejo le absolutno poštene in zanesljivi, sami ali oženjeni brez otrok, po možnosti s kavcijo. Stanovanje, razsvetljava in kurjava prosta. Plača po zasluženosti. Nastop s 1. majem. — Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki na upravo lista pod »Zanesljiv«.

Dva kovaška vajenca sprejemem takoj. Poštena in zdrava. Hrana in stanovanje v hiši. Ant. Čelčik, kovač, Radohova vas, Dol.

Služkinja

vestna, poštena, za krmiljenje prašičev, molžo krav in vsa druga gospodarska dela. se išče za mlin. — Ponudbe pod »Vestna« 1076 na upravo lista.

Pošteno dekle

okrog 16 let staro, k otrokom in kuhinjskemu delu, takoj sprejemem. — Ponudbe na Franciško Prusnik, Kamnik.

Strojnika

treznega in zmožnega vseh ključavničarskih del in montaž, ravno tako električnih naprav, išče za takoj proti dobri plači. Tovar na usnia. Tone Knalič, Kamnik.

Dva vajenca

z vso oskrbo v hiši takoj sprejme Josip Adamič, vrvarna v Domžalah.

Dekle

pridno in zanesljivo, vajeno otrok, 15—16 let staro, se sprejme takoj. — Srečko Lenčec, Kleče, pošta Ježica.

Pridno kuharico

srednjih let, sprejemem. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1035.

Služkinja

snažna in zdrava, okoli 30 let stara, ki zna nekoliko kuhati in opravljati druga hišna dela, se sprejme. — Ponudbe pod »Služkinja« upravi Slov.

Zenitbe

Kmetko dekle

boljših staršev, staro 25 let, pridno in pošteno, s premoženjem, želi znanja zaradi ženitve z resnim mladeničem od 25 do 30 let, poštenih staršev, s posestvom ali drž. službo. Resne ponudbe na upravo Slovenca pod »Sreča«.

Glasba

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Musiču Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Službe iščejo

Deklica

iz ugledne družine, doma iz predmestja, ki je dovršila 7 razr. osnov. šole, želi kot učenka vstopiti v poduk v kako trgovino, najraje v mestu ali trgu. Ponudbe naj se pošiljajo na ogl. oddelček »Slovenca« pod šifro »Deklica iz predmestja« št. 677.

Gospodična

s 6 letno prakso, večša vseh pisarniških in blagajniških del, ter v vseh ozirom zanesljiva in poštena, želi premeniti službo. Najraje gre za blagajničarko. — Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro »Zanesljiva in pridna moč«.

Kuharica

želi mesta v župnišče. Prevzame le enega gospoda. Naslov v Zavodu sv. Marte, Ljubljana.

Mlad organist

ki bi se lahko obenem učil krojaške obrti, išče mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 995.

Učenec

16 let star, zdrav in poštenih staršev, išče učnega mesta v trgovini z mešanim blagom v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 938.

Pridna pomivalica

želi mesta v kaki kuhinji za zdaj ali pozneje. Ponudbe pod »Pridna« na upravo.

Organist

samski, ki je dovršil pred 5 leti orglar. šolo z odličnim uspehom in občinski tajnik z večletno prakso — išče primerne službe. Nastopi takoj. Naslov v upravi pod št. 1096.

Prodajalka

z večletno prakso v špeceriji, išče službo najraje izven Ljubljane. Cenjene ponudbe na upravo Slov. pod »Takojšen vstop«.

Prodajalka

začetnica, vestna in pridna si želi premeniti službo s 1. marcem ali pozneje. Gre najraje na deželo oziroma Dolenjsko ali Štajersko. Oglase pod šifro »Pridna 888« na ogl. oddelček Slovenca.

Dekle

izučena v šivanju perila, pridna, poštena, stara 17 let, želi priti kot učenka v trgovino, če mogoče z vso oskrbo. Pripravljena tudi pomagati pri gospodinjstvu. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 971.

Bilanca

je najboljša podlaga za davčno napoved! Veščak v knjigovodstvu Vam jo sestavi, akoravno ne vodite urejenega knjigovodstva. Pišite strogo zaupno na Poštni predal 246.

Zasluzek

Zastopnika iščemo

v vsakem kraju za gospodarske pridelke. 25% zaslužek. — Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11 pod »Zasluzek«. Za odgovor naj se priloži znamka za 1 D.

Prodajalce

posnemalnikov išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslovo sprejema: TEHNA družba, Ljubljana, Mestni trg 25.

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije — išče za vsako vrstno zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. družba, podružnica Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7.

Prav na Vas

smo mislili, ko smo otvorili podružnico za naročnino, inserate in male oglase v našem dnevniku sredi mesta. Oglasite se v paviljonu poleg Uniona na Miklošičevi cesti. Telefon 30-30

Zastopnike

iščemo za prodajo predmeta za hišno potrebo. Kolosalni sigurni zaslužek. Zumbulović, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Sobo

v Udmatu, takoj oddam. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 981.

Odda se soba

s številnikom osebi, ki je ves dan odsotna. — Ponudbe pod »Soba«.

Stanovanja

Stanovanje

dveh sob in kuhinje išče gospa v mestu ali okolici. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 996.

Trije gospodje

se sprejmejo na stanovanje z zajutrkom v središču mesta. Poizve se v upravi Slov. pod št. 1065.

Išče se stanovanje

z eno sobo in kuhinjo za takoj. Najemna postranska stvar. — Ponudbe na upr. Slov. pod št. 1031.

Lepega apna

potrebujem čez leto več vagonov. Cenj. ponudbe z navedbo cene na: Rudolf Rižnik, Dalj, Slavonija.

Hlode

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm narjaj), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana

Kupim različne hlode

jesenove, hrastove, češnjeve, orehove, jelševce in smrekove. — I. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Lepega apna

potrebujem čez leto več vagonov. Cenj. ponudbe z navedbo cene na: Rudolf Rižnik, Dalj, Slavonija.

Kupim več ali manj češnjevega ali hrastovega lesa

okrogel ali rezan, tudi smrekove deske. Vidmar, mizar, Zgor. šiška št. 2.

Elektromotor

za istomerni tok, 440 volt, kupim. — Ponudbe na Fr. Grom, mizar, Logatec.

Vnajem

Iščem lokal

na prometnem kraju. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Lokal«.

Dva cvetličnjaka

sredi mesta se oddasta zanesljivemu in izvežbanemu vrtnarju za daljšo dobo v najem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1095.

Prodamo

Proda se

enonadstropna hiša v Novem mestu: v 1. nadstropju 4 sobe in steklena veranda, v pritličju velika delavnica in 1 soba, malo dvorišče. Več pove Janko Filec, Kamnik, Šutna 49.

Pletilne stroje

št. 8/32, 8/20, prodam poceni radi opustitve obrti. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 953.

Gepelj in mlatilnica

oboje rabljeno, a dobro ohranjeno, naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 906.

Spalnice

lepe, češnjeve, suhe, kot sem imel na razstavi na velesejmu, imam naprodaj. Ivan Mrhar, Stanežice, št. Vid nad Ljublj.

Naprodaj je:

krasna orehova omara, lepo polirana, dvojna hrastova omara z ogledalom in mizar. orodje s skobelnikom. — Poizve se v Streliški ulici 18, pritličje, levo, 1. vrata — Jerše.

Dvodružinsko hišo

novi, z vrhom, v Stožicah pri Ljubljani, prodaja Franc Jerko, Črnuče, pošta Ježica.

Trgovsko opravilo

stelaže, pulte, izvesne izlozbe, prodaja Peter Šetina, Senica. Ogleda se: Ljubljana, Martinova cesta 8.

Obrt

Mehanična delavnica

za popravila gramolonov, šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozčkov, koles itd. Lastno emajliranje, poniklanje. Priporočila se Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Nasproti »Narodnega doma«.

Podgane ubija RATOL Polji, miši ubija ARVICIN Šturke ubija GAMADIN Stenice ubija STENOL Bolhe ubija PULEKSIN

Dobivajo se povsod! Biokemija, Zagreb, Hatzova ulica 25. Tel. br. 59-69.

Specijalno vino

Prokupac, Blatina, korčulanski »Grk«, se toči v vinski kleti Sv. Petra cesta št. 43.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilo na perja. Zagreb, Ilica 82

Otvoritev točilnice

v Dolenj. Logatecu, v Siherlovem poslopju poleg sreskega poglavarstva. — Pristna domača kapljica, dober prigrizek. — Priporočila se M. Antičević.

Lesene hiše Maribor

Dobava tudi vnanjim naročnikom zagotovljena. — Pogoji razvidni: »Domačija« februar.

Prave vzorce

in gornje dele čevljarstva dobite samo pri izdelovalcu Karel Blatnik v Ljubljani, Hrenova ulica 20 (v lastni hiši). Strokovni poduk brezplačen.

Mizarstvo

za stavbeniška in pohištvena dela sprejme po solidnih cenah proti garanciji. Obenem se sprejme vajenec. Jožef Šitar, mizar, Križe pri Trzinu.

POPRAVILA

Mehanik Ivan Legat Maribor, Vetrinjska ul. 30

Telefon int. 434. Specijalist za pisarniške stroje.

Novi in ra ljeni pisalni stroji vedno v zalogi.

J. Stjepušin

Zagreb Jurjeva 37. orodje za najmanjše tiskarice, parafite, stave, oboje in vse potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariski razstavi. Cenik franko.

Vsakovrstno

zlato kovnj

po najnižjih cenah. CERNE tiskarice Ljubljana Wollova ulica št. 3.

Krušno moko

najboljše vrste dobite vedno svezor pri

A. & M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32. Blago dostavljamo tudi na dom. — Prevzamemo vsem tudi vsako moko doma ali banskke pšenice — pri manjših množinah jo takoj zamejamo za moko in otr.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavljamo po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

OTOMANE

od 550—850 v različnih vzorcih prvovrsten lesen od lek vorkovana plišasta p egrinjala za otomane 60—120 salonske garniture divane modroce zanesljivo najboljše blago ku te pr.

Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

ZIMO

evi h in druge potrebščine kupujte vedno samo pri strokovnjaku

Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3

Najmanjši obroki

Zaloga in izposojevna nica na bo fih klavir v. p. z. in nov in harmonije. Stelavay. Biserarier. Förster. Hödl. Hofmann. Original Singl. Popravila n ugli. Svan e naj e n jse. — Najbogatejša izbira vseh oia ih glasbenih istrum. in strum

Najboljši liker za želodec je

Zdravnik zelodca

ki krepi in zdravi želodec

Ajdova moka

5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej. Pošilja Pavel Sedel, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Žimnice

modroce. posteljne mreže, želez postelje (zložljive), otomane divane in druge tapetniške izdelke dobite na cene pri RUDOLFU RADOVANU. tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Vse vrste moko

iz najbolj. banskke pšenice dobavljamo po najnižjih cenah Fran JUVAN, valjen mlin, Sred. Gameljne, p. Sent Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik. — Solidna postrežba.

Debele

uskinaste robe

kupite najceneje pri trvdri A. VOLK. Ljubljana Resljeva cesta 24.

O. ZAJEC

železnina, Florijanska 23, razprodaja zalogo

priporočila posebno podeželskim trgovcem nakup za spomladan. sortiment. Skrajno znižane cene.

Za gg. duhovnike!
»Specijalen Strichkamzarn za oblike, kamzarn ali Adria za tačarje, Marengo ali Setland za sukno, ter vse druge potrebščine prinoča v nakun manufaktura Franc Dobovičnik, Celje
Gg. duhovniki dobe engros cene

Krojači pozor!
Sukno, kamzarn, koverkote, dubline, odne in vse krojaške potrebščine kupite najceneje v ogromni tovarniški zalogi Franc Dobovičnik, Celje
Zahtevajte vzorce

Za žene in neveste!
Poročne oblike, ter vse potrebščine za bala, posteljino, odeje kupite v veliki zbirni najceneje pri Franc Dobovičnik, Celje
Oglejte si ve lko zalogo

Samoradi svoje

Kvalifete

Merima Otroškomilo

je največ zahtevano u celi deželi

MERIMA 1839

WIEN - HOTEL RIVA

Mešan rodinski hotel, nasproti Ausku f-stelle južnega in vzhodnega kolodvaja (na levi strani), popolnoma novo preurejen! Najboljši komfort, — — Cenaina kurjava, kopeli, kavarna, restavracija v hiši, — — Postajalnice ostane služnice na vse strani. — — Hobe od 5 k. — dalje Hotel je pod vodstvom gosp. da Josipa Preywi-cha.

V vseh sobah vodo vod (Hochdruckleitung, tekoča mrzla in topla voda.

NAZNANILO!

Dovoljujem si svoje cenjene odjemalce in slavno občinstvo obvestiti, da je moj dosedanj družabnik gospod ADALBERT IVANUŠ začetkom tega leta izstopil iz

tvrdke IVANUŠ & VLAJ

Obenem sporočam, da bom svoje trgovsko podjetje vodil odtlej naprej pod firmo

MIHAEL VLAJ

Vso zalogo manufakturnega blaga: blago za moške in ženske obleke, platno, tkanine in šifone za različno perilo, preproge, odeje, rute, brisače, žepne robce, nogavice itd., nudim po izredno nizkih cenah: razne ostanke pa po skoraj polovičnih cenah. — Zahvaljujoč se za doslej mi vedno izkazano zaupanje, se naadam, da mi bodo cenjeni odjemalci tudi nadalje naklonjeni.

Z odličnim spoštovanjem
MIHAEL VLAJ - Ljubljana, - Wolfova 5

KUPIM

stalno vsako množino

kostanjevena taninskega lesa

smrekove škorje, cele in drobljene, smrekove hmelove droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojne in jedilnega olja, po najnižjih cenah. Plačilo akreditivno.

FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dolini.

ZAHVALA

Užalosteni, vendar utolaženi s premnogimi izrazi sočutja povodom smrti našega dobrega očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

ANTONA OSOLINA

posestnika

se tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najpriskrneje zahvaljujemo.

Posebno smo dolžni zahvaliti se za požrtvovalnost g. primarija dr. Blumauerja, g. mestnemu fiziku dr. Rusu, št. duhovščini, št. sestri strežnici iz Vicentinuma, pevskemu društvu iz Moravč pod osebnim vodstvom g. Tomana za pretresljive žalostinke, domači požarni brambi, domačemu cerkvenemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke v cerkvi, številnim darovalcem, krasnih vencev in sopkov in vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so od daleč in blizu blagopokojnega v tako velikem številu spremenili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana-Sentvid pri Lukovici, 2. februarja 1920.

ZALUJOČE SORODSTVO.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

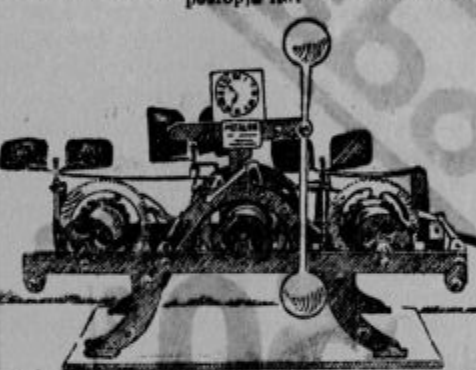

L. Mikuš - Ljubljana

prilaga svojo zalogo težnikov
solčnikov in sprejemalnih palč
Popravila čisto in solidno

STOLPNE URE

vseh vrst in velikosti, prečno izdelane, do sekunde
regulirane, najnovejša konstrukcija, najbolj pri-
kladne za cerkve, šole, tovarne, veleposilstva, uradna
poslopija itd.

Popravljamo in predelujemo stare ure na svoj
najnovejši izum. Centri in točke uni se po ilajzo
na vseh vrstah brezplačno, cene konkurenčne.

METALIJA, L. ugoslojanska tovarna stolpnih ur
TRBOVLJE - ISKO SE ZASTOPI.

Velika zaloga ,ALFA'

Pripravljen za kuho

Poleg tega vedno na zalogi:

ALFA-ročni posnemalnik

ALFA-separator za st. o. ni

pogon

ALFA-oprema za mlekarne

ALFA-brzoparilniki za krmo

ALFA-transportni vrči za

mleko

ALFA-moizni stroji

ALFA-pločev nastla posoda

pri

„ALFA“ d. d.

separatorji in stroji za

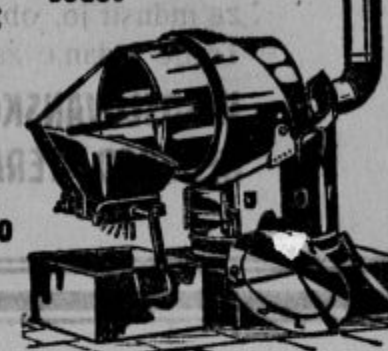
mlekarstvo

ZA GRIB, Boškovičeva 46

Brzlojavni naslov: ALFAVAL

samoparilnikov
vporabljenih:

1. za parjenje krme
2. za pranje perila
3. za vkuhanje sadja
4. za kuhanje marmelade
5. za toplotenje masti
6. za žganje kuho
7. za izparivanje sodov

Pripravljen za izpraznitev

Povsod tudi v na manjši vasi
iskamo prodajalce in
zastopnike!

Telefon št. 67-43

Puškar

F. K. Kaiser

Ljubljana, Koncarski trg št. 9

kupuje in prodaja stare puške, samokrese

ter prevzame iste v komisijsko prodajo

Inserirajte v „Slovincu“!

ORIGINALNE POTREBSCINE ZA OPALOGRAFI

PRESERVAT FIXAT IN JSTALE PO-
TREBSCINE VEDNO V ZALOGI PRI

LUD. FARRAGA, LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA ST 6/L

TELEFON ST. 288

Dr. Emil Stefanovič:

Pred desetimi leti

(Dalje.)

Repatriacija Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Organizacija s svojim tehničnim aparatom, katera je bila potrebna za repatriacijo c. 100.000 vojnih vjetnikov in vojakov ter civilistov naše narodnosti, je bila dovršena. Naši ljudje, ki so doznali, da se nahaja na Dunaju naše zbirališče, so prihajali na Dunaj sami, ali pa so jih vodili naši odposlanci, ki so jih reševali iz vjetniških in internacijskih taborišč. Na postajah na Dunaju so jih čakale naše straže, katere so jih odvajale v zbirališče, kjer so prejeli hrano, se odpočili od potovanja, okopali in ostrigili, a njih obleka se je desinficirala, osušila in zakrpala. Po tej proceduri, so vsakega posameznika preiskali zdravniki in one, ki so imeli nalezljive bolezni, zadržali v bolnici, a ostali so se po turnusu transportirali v domovino. V onem času, ko so ujetniki bili v zbirališču, smo poskrbeli za njihovo čim večjo udobnost, zato je imelo naše zbirališče tudi svojo godbo. Razen tega so pa čakajoče vodili naši vojniki tudi po mestu, da si ga ogledajo. Na vse to sem poudaril posebno veliko važnost, ker hotel sem, da odnesejo od stikov s prvo oblastjo svoje nove domovine čim najboljše vtise, poleg tega sem se pa tudi zavedal, da bi mogli povzročiti nezadovoljni, zrevolucionirani in zooljševizirani vračajoči se ujetniki in vojniki v domovini veliko nevarnost za obči mir in red.

Poskrbeli smo pa tudi za primeren pouk vseh teh naših ljudi o novonastalem položaju, o naši novi skupni državi in o nujni potrebi discipline in vsestranske požrtvovalnosti za ohranjanje in dograditev naše mlade svobode. Strogo je bilo odrejeno, da se nikjer ne krši disciplina, in v ta namen so se vsaki dan vršile tudi kraješe in lažje vaje.

Tako zbrani, očiščeni, poučeni in preskrbljeni z vsem potrebnim, so potem potovali naši ljudje v skupinah po 2 do 3000 v domovino. Pred svojim odhodom so pa morali priseči zvestobo, v prvih dneh Narodnemu večju v Zagrebu, pozneje pa s sledečim besedilom:

»Prisegam pri nebu in zemlji, pri imenu očeta in duhi matere, pri preliti krvi nas in naše dece, da hočem očuvati nezlomljivo vero in neomajno vdanost kralju vseh Jugoslovancov, Petru Karadjordjeviču in njegovemu sinu Aleksandru. Tako mi Bog pomagaj! Amen.»

Da se o nastanku nove države obvestijo vsi, ki so bili v vjetniških in ostalih taboriščih v Nemčiji, Češki, Poljski in Nemški Avstriji, smo jim poslali po kurirjih proglas, katerega smo sestavili in natisnili na Dunaju. Izšel je v slovenskem in srbohrvatskem jeziku, v latinici in cirilici v 100.000 izvodih, in je imel sledečo vsebino:

Bratje Jugoslovani!

Napočil je dan našega edinstva in naše svobode. Jugoslavija se je porodila mlada in silna. Mi, bratje, slavimo danes praznik svojega zedinjenja in naša srca bijejo kot srebrni zvon v svečani čas.

Bratje Jugoslovani!

Naš narod je vstal!

Stoletja smo trpeli pod tujimi gospodari, prezrti, preganjani in deljeni drug od drugega, sužnji na svojem lastnem ognjišču, hlapei na svoji lastni zemlji.

Potili smo se za tujo veličino in trudili za tujo korist!

Sedaj se je vse to spremenilo!

Povsod, kjer se glasi naša mila govorica, kjerkoli žive Srbi, Hrvati in Slovenci, praznujeta danes svoj dan ponos in radosti; vsa prsa so si oddahnili; vsi dihamo čisti zrak svobode.

Bratje Slovenci, Hrvatje in Srbi!

Sedaj smo samosvoji in zedinjeni! Nobena sila nas več ne more razdružiti! Naša kri ni bila prelita zaman, naše muke niso bile zaman. Ves jugoslovanski narod praznuje praznik svojega vstajenja.

V tem svečanem času je dobil naš narod svojega voditelja in gospodarja, vrednega naše velike in mukotrpne prošlosti in vero in naše jutro bodočnosti, sivega kralja Petra Karadjordjeviča, kateremu stoji ob strani njegov sin, ponosni sokol Aleksander.

V trpljenju in nesreči nista nikdar zapustila svojega naroda: 70letni starček je šel sam

v bojne järke, da bodri srbske borce. On in njegov sin sta izkusila s svojo vojsko vse z o pregnanstva in vso nesrečo krute vojne; in nikdar nista klonila, nikdar nista popustila.

Danes pčlaga sveta in mogočna volja zedinjenega jugoslovanskega naroda na njuni vredni glavi krono Slovencev, Hrvatov in Srbov. Dostojnejše in vrednejše glave bi ne bilo mogoče najti.

Onadva bosta branila naše meje in varovala naše pravice, sejala bosta med naš narod ljubezen in blagostanje, pripravljena žrtvovati se za našo svobodo in veličino.

Modro bosta vodila domovino v blagostanju in ekrbela bosta, da bodo med nami vladali red, pravica in zakon. Zaradi tega nas vežejo na nju: dolžnost, vdanost in zvestoba.

Prisegimo, bratje, prisegimo pri vsem, kar nam je najsvetjše, pri krvi in imenu, da hočemo biti vedno zvesti in vdani našemu kralju Petru in njegovemu sinu, sokolu Aleksandru!

Prisegimo, bratje, da hočemo ostati z njima v sredi in v nesreči, da ju hočemo braniti vseh nepravil in pomagati jima pri njunem delu za domovino, pripravljeno, da vsaki trenutek žrtvuemo za nju in za zedinjenje jugoslovanske domovine svoje življenje.

Zaradi naših vjetnikov v Nemčiji, kjer je bilo 25.000 Srbov in Črnogorcev, smo stopili v stik s šefom zavezniške misije v Berlinu, ameriškim generalom Harriesom in sicer s pomočjo njegovega pribočnika, stotnika Chelensa, ki se je na svojem potovanju preko Dunaja zaustavil tudi pri našem poverjeništvu. Po sklepu dogovora sta bila poslana s strani naše misije v Berlin stotnik Zajca in poročnik Severinski s 120 podčastniki in vojniki.

Ob tej priliki je bila izdana sledeča naredba:

»Pošiljate se k ameriški misiji v Berlin, kateri se podrežite in od nje prejimate ukaze glede transportiranja srbskih vojnih vjetnikov iz Nemčije v Jugoslavijo. Kot direktiva naj vam služi sledeče:

1. Protokol o invalidih; 2. vplivanje na srbske vojake in dvigovanje njihove morale; 3. odposiljanje poročila o delu vsakih 10 dni poverjeništvu SHS na Dunaju; 4. vse prošnje,

pritožbe itd. se morajo pošiljati službenim potom preko ameriške misije brigadirja Harriesa na misijo SHS na Dunaju.

Dunaj, 17. januarja 1919.

Prvo poročilo stotnika Zajca in poročnika Severinskega iz Berlina, ki je bilo sestavljeno dne 7. februarja 1919, se je glasilo: »Prepotovali smo 200 taborišča Srbov v Nemčiji, postopajoč v smislu naredbe z dne 17. januarja 1919. 10.000 Srbov smo poslali v Francijo, da se po morju vrnejo v Srbijo. Ako se še niso vrnili, naj naše vojno ministrstvo intervenira v Franciji. Ostale smo poslali preko Dunaja. Sedaj se nahaja v Nemčiji še 1400 ljudi, ki bodo v prihodnjih dneh odpotovali na Dunaj. Bolnih je 200 in so vsi zbrani v Regensburgu: tudi ti se bodo poslali na Dunaj.»

Kako so se ti transporti izvršili, svedoči najboljšo pismo generala Harriesa, s katerim obvešča poverjenika Narodnega večja SHS dne 9. februarja 1919 kot ameriški komisar iz glavnega stana pl./pjk.:

»Glavni stan. — Ameriški komisar. Pl./pjk.
Hotel Adlon, Berlin, 9. febr. 1919.

Od: Brigadirja generala Geo. H. Harriesa, U. S. A.

Na: Poverjenika Narodnega večja SHS na Dunaju, da se kot zapovednik gorenje akcije smatra z zadovoljstvom dolžnega, da o delu poročnika Severinskega in njegovih ljudi, katero je izvršil med srbskimi vojnimi vjetniki v Nemčiji od 19. januarja, poroča, da je poročnik Severinski inspiciral vsa vjetniška taborišča in mu je popolnoma uspelo, uvesti red in disciplino med vojnimi vjetniki, kar je vse bilo za časa njegovega prihoda na zelo nizki stopnji. V glavnem se mora priznati baš njegovemu trudu, da so transporti, ki so zapustili omejen taborišča, mogli oditi na hiter in discipliniran način, kakor tudi, da je poročnik Severinski izvršil z veliko marljivostjo in točnostjo razne statistične posle, ki se tičejo srbskih vojnih vjetnikov in taborišč.»

Slično se glase tudi poročila stotnika Zajca in ostalih naših odposlancev, ki so obiskali taborišča srbskih in črnogorskih vojnih vjetnikov v Nemčiji.

Zgovoren efekt dela so transporti, ki so šli preko naše misije na Dunaju,

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarne stroke spadajoče posle

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne odteguje višjega rentnega davka

OBRTNIKI!

Razširili bodele svoje poslovne zveze in ustvarili nove, ako si nabavite najnovejši

ADRESAR kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev za industrijo, obrt, trgovino in poljedelstvo. Tretje izdanje za leto 1929 ravnokar izšlo!

JUGOSLOVANSKO RUDOLF MOSSE D. D.

BEOGRAD, TERAZIJE 25.

RPEŠ I NOVA

ulica poleg frančiškanske cerkve

H. SUTNER

La-tna protokol, tovarna ur v Sviči

NAJVEČJA zbirka ur, zlatnine in srebrnine

NI KE CENE — SOLIDNA POSTREŽBA

SAMO 49 dinarjev 61 par

SAMO 49 dinarjev 30 par

št. 100. Kevinska anker-časovnik Din 45.00

št. 111. Kevinska anker-časovnik Din 45.00

št. 103. Badi-ka, 16 cm viška s prvovrstnim anker-časovnikom Din 64.24

ZAHTEVAJTE boga o pustrovanju cenik s kolektarjem, gratis in franco od

H. SUTNER, LJUBLJANA 2

KUPUJTE samo W M F

kijna srebrno jedilno orodje s petdesetletno tovarniško garancijo, pri

H. SUTNER

Ljubljana Prešernova ulica

Oglejte si

na novejša dvokolesa, motor-e, kavalne stroje. Otroški vozički novih modelov, mali avtomobili, pnevmatika najceneje. Ceniki franko. Prodaja na obroke. „Fribuna“ F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA. Karlovska cesta št. 4.

Mlekarica zadruga na Vrhniki

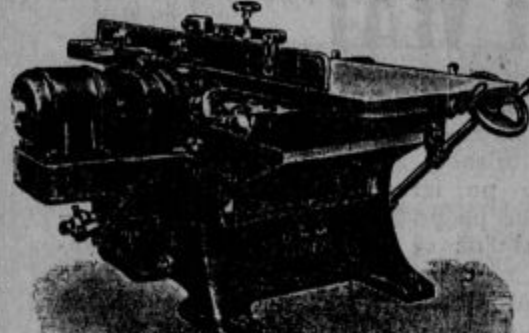
1927.

Največje in najmodernejše podjetje te vrste v naši državi. Proizvaja polnomastni ementalški sir v hlebih po 80—90 kg, da je 11. vrste (polemental-ski) sir v hlebih po 25—35 kg in trapistovski sir v malih hlebih. — Veletrgovci znaten popust.

Solidna postrežba! Najnižje cene!

3 leta kredita!

Vseh vrst mizarski in kolarski stroji ter stroji za žage

z vgrajenim motorjem ali brez njega.

Dobavlja:

Walter Werke I. Wachsehn, Wien X.

Laxerburgerstrasse 14

Obisk našega jugoslovanskega zastopnika brezpl. čen.

A. SINKOVEC

nas. K.

LJUBLJANA

Poslužite se

inventurne prodaje

do 10. febr.

Prihranite 50%

do

Le nekaj primerov:

Svila:

Lamé svilen 90 cm šir. za plesne obleke, prej Din 49, sedaj . . . Din 33—

Tartelon srebrn, zlat in v modnih barvah, prej Din 19, sedaj . . . Din 12—

Crépe de Chine la. v vseh barvah Din 95 in Din 85—

Šali beneški iz svile z dolg. resami Din 295—

Crépe japonski vzorčasti Din 17—

Usnjene torbice pod lastno ceno

Dezniki čista svila Din 150—

Nogavice:

Damske flor prej Din 19 sedaj . . . Din 9—

Damske svil. flor. prej Din 27 sedaj Din 14—

Damske melé prej Din 24 sedaj . . . Din 16—

Damske čista volna prej Din 89 sedaj Din 39—

Radi opustitve galoš in snežnih čevljev prodajamo znamko „Trelora“ po lastni ceni.

Pletenine:

Damski Pullover jaquard la. cefir prej Din 168 sedaj Din 118—

Damski Pullover iz la. melé volne prej Din 168 sedaj Din 118—

Damska športna garnitura sweater, čep ca prej Din 220 sedaj Din 138—

Čepice volnene športne Din 10—

Čepice francoske la. Din 21—

Otroški pullover jaquard od 10 let Din 48—

Oroška športna garnitura sweater čepica. Din 88—

Trikotaža:

Dam. majice flor. prej D 58 sedaj Din 23—

Damske r. coli h. a. č. čista volna, prej Din 98 sedaj Din 60—

Dam. tric. hlače bombaž v barvah od Din 29—

Damska r. coli komb. neža Din 26—

Perilo:

Damska kombinirana hlače iz batista, barv. s čipkami Din 29—

Damska spalna srajca najno-vejši kraj s čipkami Din 59—

Dam. ju. ran. hlače iz jap. crepa Din 89—

Damska pyjama iz jap. crepa Din 128—

Za gospode:

Nogavice flor. dolge Din 24—

Vestja, volnena Din 18—

Pullover, volnen Din 18—

Pullover, jaquard Din 118—

Srajca bela s trd. prsi Din 69—

Srajca french, z 2 ovr. Din 49—

Pyjama iz zefirja Din 149—

Klobuki Din 59—

Oglejte si naše izložbe!

Prišlo je novo povzetje! Za neustrašive vrhove in naravo.

Perfektnejši

lesni strokovnjak

ki obvlada popolnoma lesno industrijo in trgovino, in ki je obenem tudi kmetijski inženir, se sprejme takoj pri veliki lesni tvrdki v Sloveniji. — Ponudbe pod »Lesni strokovnjak« na upravo lista.

3 mlekarje

teoretično in praktično izvežbane žel. precej namestiti - MLEKARSTVO „ALPA“ V SPLITU.

Ponudbe naj se pošljejo na gor. naslov z zahtevo plače

Naznanilo presejitve

Vljudno naznanjam cenjenim tvrdkam, da sem PRESELIL svojo izdevalnico usnjenega galanterijskega blaga iz Celja v Ljubljano

Izdelujem vsakovrstne ženske ročne torbice, listnice, eklovke itd., vedno po najnovejših dunajskih modelih, za kar se cenjenim tvrdkam toplo priporočam. — Cene brezkonkurenčne. — Sprejemam tudi popravila.

Jože Slatnar

izdelovalec usnjenega galanterijskega blaga. - LJUBLJANA VII., Podlimbarskega ulica 42, Spodnja Šiška, »Kolonija Bajtar«.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske vrste.

Kovaški premog vseh vrst

Koks tvariški, plavžarski in plinski.

Brikele.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. naslov: Gospodarska Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 360.000.000—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Cep.

Izdajatelj dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terseglav.